

2025-01-24

Handläggare
Björn Dahlberg
Telefon: 08-508 06 125**Till**
Bromma stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2024 för Bromma stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till bokslut och verksamhetsberättelse för år 2024, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär budgetjustering med 0,2 mnkr avseende försening av parkinvesteringen upprustning av Tunnländsparken.
3. Nämnden begär att ackumulerat resultat om 83,5 mnkr avseende resultatenheterernas fonder överförs till 2025.
4. Nämnden beslutar om omedelbar justering av ärendet.

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör

Bromma stadsdelsnämnd

Köpsvängen 24

08-508 06 125
08-508 060 00
bromma@stockholm.se
start.stockholm

Sammanfattning

Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Av kommunfullmäktiges 16 mål för verksamhetsområdet görs bedömningen att 14 mål har uppfyllts helt och två mål har uppfyllts delvis.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	10
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	28
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	42
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.....	52
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	60
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	60
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	65
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	69
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	71
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	74
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	74
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	76
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	82
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	85

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	92
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	98
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	111
Uppföljning av ekonomi	120
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	120
Resultatenheter	130
Investeringar	132
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	132
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	132
Ombudgeteringar	132
Medel för lokaländamål.....	133
Analys av balansräkning.....	133
Övrigt.....	133
Särskilda redovisningar.....	133
Bedömning av nämndens interna kontroll	133
Systematiskt kvalitetsarbete.....	134
Systematiskt arbetsmiljöarbete	138
Checklista för årlig uppföljning.....	138
Övrigt	140
 Bilagor	
<i>Bilaga 1: Bilaga 1 - Sdn06 VB 2024</i>	
<i>Bilaga 2: Bilaga 2 - UH018 Bromma 706</i>	
<i>Bilaga 3: Bilaga 3 - GDPR Årsrapport Bromma 2024</i>	
<i>Bilaga 4: Bilaga 4 - Uppföljning av intern kontroll Bromma stadsdelsnämnd 2024</i>	
<i>Bilaga 5: Bilaga 5 - Uppföljning åtgärdsplan SÖK Bromma 2024</i>	
<i>Bilaga 6: Bilaga 6 - Uppföljning öppen fritidsverksamhet Bromma 2024</i>	
<i>Bilaga 7: Bilaga 7 - Underlag till förskolerapport Bromma 2024</i>	

Sammanfattande analys

I verksamhetsberättelsen redovisas hur och i vilken omfattning nämnden under året har bidragit till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Bedömningen är att det arbete som genomförts under året har bidragit till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att 14 av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt och två delvis. Bedömningen utgår också från den verksamhet som bedrivits, resultat av indikatorer och nämndmål samt aktiviteter som genomförts under året och en budget i balans. Nämnden redovisar ett överskott på 29,2 miljoner kronor för 2024, vilket innebär en budget i balans. Nettobudgeten för året uppgår till 1 883 miljoner kronor, och efter resultatöverföringar stannar resultatet på 1 853,8 miljoner kronor.

Redogörelse för nämndens arbete för att nå inriktningsmålen beskrivs i huvudsak under kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena. Under verksamhetsområdesmålen återfinns nämndmålen som underrubriker. För indikatorer som inte har kunnat besvaras eller inte uppfylls helt och för aktiviteter som ej är genomförda lämnas en kommentar. I de fall det finns resultat uppdelat på kön redovisas dessa. Anledningen till att det inte finns ett utfall kan vara att andelen svarande har varit för få eller att resultaten inte presenterats uppdelat på kön. Aktiviteter som inte har kunnat genomföras följs upp genom en kortfattad analys under respektive aktivitet.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har *uppfyllts helt*. Bedömningen grundas på att fyra av fem underliggande mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt och ett mål har uppfyllts delvis. Den sammantagna bedömningen grundar sig också på att samtliga nio nämndmål har uppfyllts helt samt på att arbetet inom prioriterade områden under respektive verksamhetsområdesmål har fortgått enligt plan.

Bromma stadsdelsförvaltning har gjort framsteg i att ge prioriterade barn och unga med särskilda behov tillgång till feriejobb, kollo och fritidsaktiviteter. Anpassade arbetssätt i boendestöd och träningslägenheter har förbättrat barnets rättigheter. Fältverksamheten har aktivt samarbetat med ungdomar, föräldrar, skolor och myndigheter för att öka tryggheten. Regelbundna BRÅ-möten och digitala kartverktyg har underlättat samordning och delning av händelser. Trygghetsvandringar och projekt som "Sommar i Bromma" har stärkt trygghetsarbetet. Lektioner i skolor har informerat om fältverksamheten och erbjudit stöd till högstadieungdomar.

Andelen barn i familjer med ekonomiskt bistånd har ökat från 1,1 till 1,5 procent. Förvaltningen har arbetat för att få fler familjer självförsörjande och delat ut sommarlovspeng för meningsfulla aktiviteter.

Samverkan med förskolor, BVC, BUP, polis och fältassistenter har förbättrats för att ge tidiga insatser till barn och familjer. Snabbtredartjänster har effektiviserat ärendehantering, och samverkansrutiner har reviderats för bättre samordning.

Arbetet i skolsociala team har fokuserat på att stödja elever genom samtal, kartläggning och

anpassningar. Skolsocionomer har också stöttat vårdnadshavare och länkat elever till andra resurser. Av 54 elever tackade 16 ja till insatsen, och resultaten inkluderar minskad skolfrånvaro.

Öppna förskolan har samarbetat med BVC och barnmorskemottagningen för att erbjuda föräldragrupper och rådgivning. Aktiviteter som babymassage och ABC-föräldrastöd har varit uppskattade.

Program som ABC och Komet har erbjudits i flera åldersgrupper. 241 intresseanmälningar inkom, och 112 föräldrar utbildades. Utvärderingar visar förbättrad relation mellan föräldrar och barn. Utmaningar kvarstår i att nå fler föräldrar och öka deltagandet.

361 ungdomar besökte kuratorer, en minskning jämfört med föregående år på grund av färre barnmorskor. Ungdomens hus invigdes och erbjuder olika aktiviteter. 97 procent av ungdomarna är nöjda med verksamheten, och tjejverksamhet har stärkts. Ungdomar med funktionsvariation ska inkluderas mer framöver.

Två öppna förskolor har erbjudit aktiviteter som babymassage och språkstöd. Besökare har ökat, och andelen pappor har ökat mest. En ny öppen förskola har startat och fått positiv respons.

Lovaktiviteter har inkluderat dagkollo, museibesök och resor. 498 ungdomar deltog i kollokvistelser, och 33 fick extra stöd. Trygghetsvandringar och sommaraktiviteter på platser som Brommaplan och Annedalsparken har ökat tryggheten.

Förskolor har prioriterat språkutveckling och matematik. Hållbart lärande har förstärkts, och barn har deltagit i kulturaktiviteter som teater och dans. Förskolors arbete med naturvetenskap har utvecklats genom samarbete med forskningsprogram.

Rekryteringen har förbättrats genom utbildningar för chefer men sjukfrånvaron är fortsatt hög. Arbetet med heltid som norm fortsätter. Satsningar på språkutbildning för personal och validering av kökspersonal har gjorts.

Barnrättsperspektivet har stärks genom utbildning och implementering av nya socialtjänstlagen. Resultatet av utredningar visar att 84 procent av barn och unga är delaktiga och får återkoppling. Återaktualiserade ärenden har minskat till 19,7 procent.

Socialtjänsten har förbättrat stödet för personer med samsjuklighet genom samordnad handläggning. Föräldrar till barn i riskzonen för kriminalitet har erbjudits programmet "På rätt väg".

20 av 25 placerade barn nådde målen i kärnämnen i skolan. Skolfam och familjevård har utvecklat stödplaner för att säkerställa framgång.

Seniorer har fått fler möjligheter till sociala och fysiska aktiviteter, som utflykter och matlagningskurser. Resultaten från brukarundersökningar visar hög nöjdhet med äldreomsorgen, men kontinuitet och delaktighet behöver förbättras.

Flera parker och utegym har upprustats för bättre tillgänglighet och trygghet. Inventering av lokaler och utrustning har ökat säkerheten och minskat användningen av skadliga kemikalier.

Anhörigstöd har utvecklats med nya grupper och samarbete med psykiatrin. Anhöriga har uppskattat det stöd de fått både i grupp och individuella samtal.

Stadsdelen har stärkt barnets perspektiv i förändringsprocesser och barnens röst inkluderas mer i handlingsplaner. Rådet för funktionshinderfrågor har deltagit i planering och utvärdering av tillgänglighet och trygghetsfrågor.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *har uppfyllts helt*. Bedömningen grundas på att tre av fyra underliggande mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt och ett delvis. Den sammantagna bedömningen grundar sig också på att fem av sex nämndmål har uppfyllts helt och ett delvis samt på att arbetet inom prioriterade områden under respektive verksamhetsområdesmål har fortgått enligt plan.

Bromma stadsdelsförvaltning har arbetat för att minska plastanvändning, skadliga kemikalier och koldioxidutsläpp från livsmedelsinköp. Ett nytt IT-system infördes sommaren 2024 för att spåra livsmedlens klimatpåverkan, men mätmetoden är under utveckling och fullständiga resultat väntas först senare. Förskolornas gemensamma matsedlar anpassas för hållbarhet, och kockar deltar i nätverk för att främja variation och minska matsvinn. Förslaget att sälja matlådor möttes av beskattningshinder och utreds vidare 2025.

Miljöarbete på vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen har inkluderat pilotprojekt för att öka ekologiska livsmedel och minska engångsplast. Samtidigt har trygg kemikaliehantering stärkts. Arbetet fortsätter 2025 med stöd från miljösamordnare.

Elförbrukningen minskade med 3,1 procent under 2024, men resultaten påverkas av faktorer som lokalstorlek och statistikfördröjningar. LED-belysning införs successivt i verksamhetslokaler, och klimatinvesteringsmedel har finansierat solceller vid Tranebergs plaskdamm. Om pilotprojektet lyckas kan det utvidgas.

Förvaltningen har börjat anpassa sitt arbete efter Stockholms nya miljöprogram (2024–2030) och klimathandlingsplanen. Interna miljönätverk, samverkan med stadens miljösamordnare och nya arbetssätt för hållbara inköp är centrala inslag. Bland annat har plasthandskar tagits bort från inköpssystemet, och plastregister ersatts med pappersmappar.

Klimatinvesteringsprojekt, som solceller vid plaskdammar, och odlingsprojekt med förskolor främjar hållbarhet. Inspirationsboken **Hopp** om klimatsmart mat och hållbarhet vann förvaltningens miljöpris. Förskolans centralkök, som öppnar 2025, väntas öka andelen ekologiska livsmedel och minska klimatpåverkan.

Åtgärder för att gynna biologisk mångfald har inkluderat bekämpning av invasiva arter, plantering av 50 träd, och placering av fågel- och fladdermusholkar. Nya gräsytor har anpassats för pollinatörer, och betesmarker har anlagts i Kyrksjölötens naturreservat. Lekparken Småkryp fick en kompost för att gynna småkryp.

Medel reserveras årligen för att förbättra gång- och cykelvägar. Bromma har fått stöd för att rusta upp strandpromenaden i Traneberg/Johannelund, med åtgärder som byggnation av spänger, grusning av gångvägar, kajreparationer och nya sittplatser.

Medarbetare transporterar sig främst med gång, cykel eller kollektivtrafik. Hemtjänstens fordon är huvudsakligen eldrivna, men laddstolpar behövs vid fler kontor.

Parkdriftentreprenörens fordonsslotta är 100 procent fossilfri, och elcyklar används i förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen har minskat kemikalieanvändningen med hjälp av systemet Chemsoft, och genom att plastprodukter fasats ut. Pilotmätningar av engångshandskar har testats för att minska användningen. Arbetet fortsätter med inventering och stöd för att skapa en kemikaliefri miljö.

Implementering av BVB säkerställer att material som används i stadsdelsprojekt uppfyller miljökrav. Loggböcker används för projekt som hinderbanor och utegym. Även om vissa material ännu inte är klassificerade i BVB arbetar förvaltningen med att öka transparensen och säkerställa efterlevnad.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med parkskötsel i egen regi, minskad klimatpåverkan och främjande av hållbarhet i alla verksamheter. Målet är att förena ekologiska och sociala mål för ett hållbart stadsdelsområde.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet *har uppfyllts helt*. Bedömningen grundas på att samtliga sju mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig också på att samtliga nio nämndmål har uppfyllts helt. Den sammantagna bedömningen grundar sig även på att arbetet under respektive verksamhetsområdesmål fortgått enligt plan.

Bromma stadsdelsförvaltning redovisar ett överskott på 29,2 miljoner kronor för 2024, vilket innebär en budget i balans. Nettobudgeten för året uppgår till 1 883 miljoner kronor, och efter resultatöverföringar stannar resultatet på 1 853,8 miljoner kronor.

Socialtjänsten hanterar cirka 300 hushåll med behov av ekonomiskt bistånd. Andelen biståndsmottagare ökade något till 0,77 procent, delvis på grund av inflation och riksdagens höjning av normen. Andelen med långvarigt bistånd ligger på 0,5 procent, där kvinnor utgör en större andel. Ett jämställdhetsarbete pågår för att förbättra insatsernas anpassning till individens behov.

Insatser vid Bromma arbetsmarknadscentrum har lett till att fler blivit självförsörjande genom arbete och utbildning. Samverkan inom förvaltningen har förbättrats, och metoder som BIP (Branschintroduktionsprogram) används för att mäta framsteg. Arbeta pågår för att stödja personer med funktionsnedsättningar att närma sig arbetsmarknaden, där 21 personer tagit steg mot sysselsättning.

Av de 1 209 ungdomar som sökte feriejobb fick 477 en plats under 2024. Dessutom har förvaltningen tillsatt 10 årsplatser för OSA-anställningar och genomfört pilotprojekt för att öka ungdomars anställningsmöjligheter.

Det vråkningsförebyggande arbetet har varit framgångsrikt, med 97 procent av hotade hushåll som behållit sina bostäder. Fem vråknings genomfördes men i två fall kunde familjerna lösa situationen själva. Medborgarkontoret gav 239 bostadsvägledning till nyanlända och

fortsatte utveckla samverkan med SHIS för att hjälpa barnfamiljer i osäkra boenden.

Förvaltningen har arbetat aktivt för att öka tryggheten i stadsdelsområdet. Projekt som ”Sommar i Bromma” syftade till att aktivera otrygga platser genom samverkan med närings- och föreningsliv. Trygghetsvandringar genomfördes i flera områden, och åtgärder som bättre belysning och slyröjning har förbättrat säkerheten.

Ett ungdomsråd ska startas 2025 för att ge ungdomar inflytande och bidra till ökad trygghet. Arbetet mot våld i nära relationer fortsätter, med insatser som ”Tryggare barn” och utbildningar för att stärka kompetensen inom relationsvåld.

Satsningen på ”Aktivt medarbetarskap” har ökat delaktigheten bland medarbetarna, och förvaltningens AMI (Aktivt medskapandeindex) har förbättrats från 79 procent 2023 till 82 procent 2024. Chefer har fått utbildning i arbetsmiljö och incidenthantering, och Bromma har infört en ny chefsstruktur som träder i kraft 2025.

Förvaltningen satsar på kompetensbaserad rekrytering för att undvika diskriminering och stärka arbetsgivarvarumärket. Andelen heltidsanställningar ökar, men det kvarstår utmaningar inom vissa områden, som rekrytering till äldreomsorgen och LSS-verksamheter.

Parker, grönområden och gång- och cykelvägar hålls välskötta för att öka tryggheten. Förvaltningen har genomfört trygghetsskapande projekt, som belysning vid Kyrksjön och ett nytt utegym i Johannesfred. Insatser med slyröjning och framklippning av växtlighet bidrar också till ökad trivsel och säkerhet.

I samverkan med polisen har förvaltningen implementerat nya åtgärdsplaner för att minska kriminalitet och öka tryggheten. Fokusområden är unga i risk för destruktivt beteende, kriminella miljöer och våldsbejakande extremism. Ett pilotprojekt i Mariehäll erbjöd stöd till familjer med oro för barns skolfrånvaro.

Enheten för vuxna har haft 194 ärenden kopplade till våld i nära relationer, och insatser som Tryggare barn används för att ge stöd tidigt. Kompetenshöjande utbildningar och samverkan med andra aktörer stärker det förebyggande arbetet.

Förvaltningen arbetar aktivt med Agenda 2030 och mänskliga rättigheter, med fokus på jämlikhet och hållbarhet. Lokala nätverk delar kunskap och utvecklar arbetet med att främja barns rättigheter och stödja nationella minoriteter.

En handlingsplan för informationssäkerhet 2024–2026 har implementerats, och medarbetare har genomgått utbildning i dataskydd och säkerhet. Förvaltningen har också stärkt sin krisberedskap genom övningar och uppdatering av krisledningsplanen.

Förvaltningen har höjt sitt preventionsindex mini-resultat till 85, vilket är över stadens snitt. Arbetet inkluderar aktiviteter som att stödja ungdomar i att avstå från doping och spel om pengar, samt att främja samarbete med föreningar och organisationer.

Arbete utifrån direktiven för samtliga nämnder

Hur nämnden har arbetat utifrån direktiven beskrivs under relevanta mål för verksamhetsområdet.

Långsiktigt hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

Arbetet beskrivs under mål 3.1, 3.4, 3.5 och 3.6.

En levande och hållbar stad

Arbetet beskrivs under mål 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6 och 3.7.

En trygg och säker stad som håller samman

Arbetet beskrivs under mål 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 och 3.7.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

● Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har fem verksamhetsområdesmål för inriktningsmålet. Stadsdelsnämnden har formulerat nio nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden*.

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att fyra av fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts helt och ett delvis. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån resultaten inom underliggande nämndmål, resultaten avseende indikatorerna samt genomförda aktiviteter.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måloppfyllelse.

Jämlik och trygg uppväxt

Arbetet med att i större utsträckning ta emot prioriterade barn och unga med särskilda behov inom feriejobb, kollo och Fritidens aktiviteter har gett goda resultat och visar att fler barn och unga prioriterats. Barn och unga i försöks- och träningslägenheter samt inom boendestödet uppmärksammas och arbetssätt anpassas så att barnets rätt är i fokus.

Fältverksamheten har haft ett kontinuerligt samarbete med ungdomar, föräldrar, skolor, polis, fritidsverksamheten, socialtjänsten och många fler i sitt arbete för att öka tryggheten bland

Brommas ungdomar. Fältverksamheten har dessutom varje vecka deltagit i BRÅ-möten (det lokala brottsförebyggande rådet) där även trygghetssamordnare, preventionssamordnare, socialsekreterare hos polis, fritidsverksamheten och kommunpolis deltar. I början av året startade BRÅ med ett digitalt kartverktyg där bland annat fältverksamheten kan rapportera in händelser som sedan kan delas med andra aktörer, för närvarande bara BRÅ-gruppen.

Fältgruppen har under året medverkat på tre trygghetsvandringar, i Alvik, Ulvsunda och Brommaplan. Fältgruppen har även medverkat i platssamverkan på Brommaplan och Blackeberg där olika aktörer samlas för att jobba med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder runt en tydligt avgränsad geografisk plats där stadsdelsförvaltningen är den drivande parten. Fältgruppen har under året varit delaktiga i planering samt utförandet av projektet "Sommar i Bromma" som är ett samarbetsprojekt som förvaltningen har tillsammans med föreningar och näringsliv. Fältgruppen har även under sommaren deltagit i Kulturfestivalen samt Pride youth.

Under året har verksamheten haft lektioner i skolor vid 35 tillfällen. Lektionerna har innehållit presentation av fältverksamheten samt teman som berör nyblivna högstadiungdomar. Lektionerna "7:an-snack" erbjuds alla årskurs 7 för att fältverksamheten ska vara känd när de möter ungdomarna ute i stadsdelsområdet.

Barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd

Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har ökat till 1,5 procent jämfört med 2023 då det var 1.1 procent. Orsaken är att familjerna som avslutat sin etablering på Intro Stockholm och aktualiserats på förvaltningen har många barn. Flera av familjerna, cirka 23 stycken med totalt 118 barn, har flyttat eller kommer att flytta då de fått förstahandskontrakt. Förvaltningen har arbetat för att få fler familjer i egen försörjning samt att ge barn och unga sommarlovspeng för att barnen ska få en meningsfull fritid under loven.

Tidigt och samordnat stöd

För att tidigt identifiera och ge barn och familjer i behov av stöd rätt insatser sker samverkan internt då barn och ungas familjer är aktuella inom fler än en enhet. Den externa samverkan med aktörer såsom förskola, barnavårdscentralen (BVC), barn och ungdomspsykiatri, polis och fältassistenter har fortlöpt under året. Samverkan har följts upp bland annat genom att samverkansrutiner reviderats och genom att åtgärder kopplade till rapporterade avvikelser och lex Sarah vidtas.

Under året har samverkan med förskola, skola och Region Stockholm inom ramen för BUS-samverkan och samverkan med förskola, skola, polis och trafikkontor inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen med polis (SÖK) genomförts.

Det har sedan tidigare tillsatts två snabbutredartjänster inom gruppen för mottagning. Snabbutredarna hanterar ärenden med något lägre oro där det finns 1-2 avgränsade frågeställningar. Det möjliggör mer intensiva utredningar under kortare period, vilket innebär att fler barn och unga inte behöver vänta på insats eller stöd. Den upprättade samverkan med bland annat förskola, barnavårdscentralen (BVC), samt med polis sprids kunskap om socialtjänstens arbete, vilket bidrar till att barn och ungas behov av stöd kan uppmärksammas i ett tidigare skede.

Det har hållits två samverkanstillfällen mellan myndighet barn och unga och förskolan under året. I forumet deltar biträdande rektorer, specialpedagoger, utsedda socialsekreterare och chefer Barnavårdscentralen deltog även i dessa träffar. Teman för träffarna var familjerätt och våld mot barn 0-6 år i samverkan med polisen utifrån aktiviteten i SÖK.

Skolsociala team

Under året har en andra skolsocionom anställts som startade sin anställning vid höstterminens början. Introduktionen med nya skolor skedde under våren för att snabbare kunna påbörja elevarbetet på hösten. Nu finns verksamheten skolsocionom/skolsociala team i sex grundskolor.

Resultaten av skolsocionomernas arbete och innehåll visar att skolsocionomerna framförallt har fokuserat på regelbundna samtal med eleverna med syftet att kartlägga, stödja och motivera eleven i dess skolgång. Skolsocionomerna har varit tillgängliga som stöd och en trygg vuxen för elever i olika sårbara situationer såsom vid raster eller lunch. Vid kartläggningen av elevens skolsituation har det i vissa fall framkommit att eleven är i behov av anpassningar i studiemiljön i form av en mindre klass eller mer stöd i vissa ämnen. Om eleven motsatt sig anpassningar har skolsocionomerna motiverat och informerat elev och vårdnadshavare kring anpassningarna för att eleven ska få rätt stöd.

Insatsen har även inneburit regelbundna stödsamtal med vårdnadshavare och hjälp med att länka till skolan, andra insatser eller verksamheter. Skolsocionomerna har även praktiskt stöttat elever i att etablera kontakt med andra verksamheter genom att bland annat följa med som stödperson till HBTQI-verksamhet, informerat och förmedlat kontaktuppgifter till öppenvårdens råd- och stödsamtal, Mini Maria och Ungdomsmottagningen.

Totalt har 54 elever blivit föreslagna för det skolsociala teamet varav 16 av dessa har tackat ja till insatsen. Av dessa elever är det fyra med oförändrad eller minskad skolfrånvaro. Det har tagits fram en stadsövergripande uppföljning av arbetet med skolsociala team. Det är ett antal parametrar som ska ge en bild av arbetet i staden och på förvaltningen under 2024. Resultatet kommer att redovisas i januari 2025.

Familjecentrerat arbete (FCA)

Det familjecentrerade arbetet har fortsatt bedrivits i samverkan med Öppna förskolan och barnmorskemottagningen (BMM) och barnavårdscentralen (BVC) Blackeberg. Föräldrarådgivaren har deltagit i föräldragrupper för blivande och nyblivna föräldrar som barnmorskemottagningen och barnavårdscentralen (BVC) genomfört under året.

Vid två till tre tillfällen per vecka är föräldrarådgivaren också tillsammans med förskolans personal, deltagande i öppna förskolans verksamhet. Vid närvaron på Öppna förskolan sker regelbundet flertal spontana samtal kring föräldraskap. Föräldrarådgivarens aktiva deltagande i de föräldragrupper som erbjuds föräldrar är en faktor som underlättar för föräldrar som önskar kontakt.

Föräldrastödsprogram och föräldragrupper

Under året har två grupper i ABC 0-2 år och tre grupper i ABC 3-5 år genomförts i förskolans regi. Resterande två grupper i ABC 6-12 år, tre grupper i ABC Tonår, fyra grupper i Komet 3-

11 år samt en grupp i Komet Tonår har genomförts i socialtjänstens regi. Alla vårdnadshavare erbjuds plats och alla som tackar ja ges möjlighet att delta.

Alla föräldrar som anmält sig till ABC 0-2 år och 3-5 år har fått erbjudande att gå. Av de föräldrar som anmält sig till ABC 6-12 år har drygt 60 procent blivit erbjuden plats. Att inte alla föräldrar blir erbjuden plats beror främst på att det inte finns tillräckligt många utbildare. 61 procent av föräldrarna som blir erbjuden plats tackar ja till att delta. Totalt utbildade föräldrar är 112 stycken.

Under 2024 har enkäter skickats ut till alla föräldrar i både ABC och Kometprogrammen. Föräldrarna som gått ABC är nöjda och en majoritet av dem kan rekommendera programmen och upplever förbättringar i samvaron med sina barn. En majoritet av föräldrarna upplever även en förbättrad relation och ett förbättrat samarbete med barnet och ett förbättrat självförtroende som förälder. Även föräldrarna som gått Komet är nöjda. Alla föräldrar kan rekommendera programmen och känner att de fått ett bättre samarbete med barnet. Majoriteten av föräldrarna upplever även en förbättrad relation med barnet och förbättrat självförtroende som förälder.

Gällande föräldrastödsprogrammet Föräldraskap i Sverige finns det ett behov av att centralt se över organiseringen runt tillhandahållandet av detta program, om det till exempel går att centralisera med tydligare koppling till mottagande av nyanlända eller genom samverkan mellan flera stadsdelar. Gällande det individuella föräldrastödprogrammet, På rätt väg, har mottagningen för barn och unga uppmärksammat utmaningar med att de oftast kommer i kontakt med unga och deras föräldrar i ett senare skede, när problemen blivit större samt att föräldrar som i ett tidigt skede blivit erbjudna föräldraprogrammet tackar nej. Utifrån de uppmärksammade behoven har en samverkansrutin mellan socialtjänst, skola och polis upprättats.

Västerorts ungdomsmottagning (VUM)

Antalet unika besökare till kurator på Västerorts ungdomsmottagning var 361, vilket är något lägre i jämförelse med samma period föregående år (369 besök). Flertalet ungdomar kommer till kurator via barnmorska. Under perioden har antalet barnmorskor varit betydligt lägre än ordinarie bemanning, vilket påverkat antalet ungdomar som sökt kurator, och därmed kötiden.

Alla elever i upptagningsområdet, Bromma och Hässelby-Vällingby, bjuds in till cirka en timmas klassbesök i årskurs 7 på ungdomsmottagningen, via inbjudan till skolan. De får information om vad man kan få hjälp med på ungdomsmottagningen, och viss fakta kring sexuell, reproduktiv och psykisk hälsa.

Trygg, meningsfull och tillgänglig fritid

Under sensommaren invigdes Ungdomens hus i de nya lokalerna där all verksamhet samlas under ett och samma tak. I verksamheten erbjuds musikverkstad och studio, en mängd olika spel, pingis, dans, yoga och kreativt skapande. Utöver detta anordnas olika ledarleda aktiviteter och utflykter. Inom verksamheten hålls gårdsråd som är ett möte för ungdomarna där de får vara med och påverka hur verksamhetens innehåll, för de som inte deltar där finns en förslagslåda. En ny aktivitet som erbjudits är projektkontor som är ett arbetssätt för att uppmuntra och inkludera ungdomarna i Fritidens aktiviteter, en form av ungdomsproducerad

fritidsverksamhet.

Fritiden erbjuder tjejtid en gång i veckan och planerar för att starta upp riktad verksamhet för ungdomar med funktionsvariation. Fritiden och Fältverksamheten har under hösten startat upp ett samarbete kring Indigo som är ett hbtqi-häng.

En egen undersökning gällande öppettider har genomförts som visar att en stor del av besökarna är nöjda. En stadsövergripande enkät har tagits fram för stadens fritidsverksamheter som genomfördes under hösten. Resultaten visar att 97 procent av ungdomarna är nöjda med de aktiviteter som erbjuds i verksamheten, 100 procent upplever sig trygga i Fritidsverksamheten och 80 procent upplever sig delaktiga med möjlighet till att påverka innehållet i verksamheten. Under hösten ökade antalet besökare och en satsning gjordes för att locka tjejer till verksamheten. Under hösten har cirka 48 procent av besökarna varit tjejer.

Öppna förskolan

På Öppna förskolan i Blackeberg har föräldrarna erbjudits ABC-utbildningar och workshop i babymassage. Förskollärararen och barnskötaren i verksamheten har lång erfarenhet och skapar en trygg och tillåtande atmosfär där språket för små barn står i centrum. De har högläsning och uppmuntrar föräldrarna att läsa själva för sina barn, de har samarbete med biblioteket, de arbetar med musik, sång och ramsor som exempel. Rektorn från Blackeborgsområdet har varit på besök och informerat föräldrarna om förskolan och förskolans roll. Även områdets specialpedagog har varit på Öppna förskolan för att förmedla hennes roll i förskolan och hon har även erbjudit föräldrar samtalsstöd kring vissa frågor.

Under året har besökarna ökat och det upplevs att andelen pappor som besöker verksamheten har ökat mest. Antalet besökande barn är mellan 10-20 per dag. Under en period var besöksantalet begränsat på grund av stambyte i lokalen men under tiden erbjöds uteaktiviteter.

I april öppnades ytterligare en Öppen förskola i förskoleområde 4. För att nå ut med information om den nyöppnade verksamheten och för att starta upp samverkan har kontakt tagits med barnavårdscentralen, specialpedagoger, förskolor i närområdet, biblioteket och socialtjänsten. Sedan starten har 184 familjer besökt verksamheten. Det totala antalet besök har varit 1002 besök av barn och 1036 besök av vuxna. Fördelningen på vuxna besökare har varit 60 procent kvinnor och 40 procent män.

Under hösten har pedagogerna gått en utbildning i ABC 0-2 år och en föräldragrupp har erbjudits föräldrastöd. Arbetet med föräldrastöd kommer att utvecklas utifrån behov och önskemål från föräldrar i området. Ett samverkansmöte är inplanerat i början av 2025 med öppna förskolan i Blackeberg och samordnare för PLUS i Bromma SDF för att se över hur fördelningen av föräldragrupper kommer att göras under våren.

Spädbarnsmassage har erbjudits under hösten och kommer fortsätta under nästa år. Pedagogerna vill utveckla riktad verksamhet för att möta fler målgrupper av föräldrar. I dagsläget finns önskemål om att ha tvillingträffar, träffar för BVC föräldragrupper för introduktion till öppna förskolan, träffar med olika teman som rör barns utveckling och behov. Föräldrarna uttrycker ofta att de uppskattar verksamheten på Öppna förskolan. Flera familjer

kommer regelbundet och har lärt känna andra familjer i området. Många föräldrar har funderingar om barns utveckling och behov som blir ett gemensamt samtal under besöket på öppna förskolan. Föräldrarna har också uttryckt att det är viktigt för dem att besöka öppna förskolan för att förbereda barnen inför förskolan.

Förvaltningen har även inventerat förutsättningarna för att öppna en parklek.

Besök fritiden

Trots att Café U och fritidsverksamheten i februari tillfälligt flyttade till en mindre lokal i Blackeberg och att fokus under denna period var skolbesök, lovaktiviteter och att jobba relationsskapande har fritiden haft totalt 2756 besök. Fritidsledarna har under perioden även arbetat en del uppsökande och trygghetsskapande.

Lovaktiviteter har genomförts under sportlov, påsklov, sommarlov och höstlov. En mängd sommarlovsaktiviteter har erbjudits till exempel dagkollo på Kårsön, utflykter, museibesök, fiskeresor till Göteborg. Under sommaren har fritidsverksamheten även deltagit med aktiviteter vid "Sommar i Bromma".

Arbetet med att utveckla arbetssätt kring att prioritera barn och unga till Fritidens lovaktiviteter samt till kollo har utvecklats. En folder avseende lovaktiviteter har även tagits fram. Planering pågår för att se över möjligheten till att utöka fritidsverksamheten i samverkan med andra aktörer.

Förutsättningarna kring att öppna fritidsbibliotek i stadsdelsområdet kan fortsätta utredas i och med att förvaltningen nu fått tillgång till nya lokalerna i Ungdomens hus. Fritidsbibliotek innebär att barn och unga i Bromma får möjlighet att låna sport- och fritidsutrustning.

Förvaltningen har erbjudit en mängd avgiftsfria sommarlovsaktiviteter såsom olika dagsutflykter, museibesök, Gröna Lund, Skansen etc. 42 ungdomar har deltagit vid de olika avgiftsfria lovaktiviteterna. Dessa aktiviteter har gett barn och ungdomar möjlighet till gemenskap med andra, att träffa nya vänner, prova på nya och även hälsofrämjande aktiviteter samt olika kulturupplevelser.

Kollo

Under 2024 inkom 677 ansökningar om kollo varav 548 ungdomar erbjöds plats. 498 deltog vid kollovistelse, 320 flickor och 178 pojkar. 33 barn och ungdomar har haft behov av och erbjudits extra stöd vid kollovistelse.

Trygghetsskapande aktiviteter

Förvaltningens trygghetsarbete arbetar utgår från Stockholms stads trygghetsprogram och den lokala överenskommelse som finns med Polismyndigheten och utbildningsförvaltningen. Det trygghetsskapande projektet "Sommar i Bromma" har genomförts på fyra platser. Platserna är utvalda utifrån resultat från trygghetsundersökningar och arbete med lokal lägesbild i det operativa BRÅ-forumet. Brommaplan, Tranebergsäng, Blackebergs centrum, Parkleken Blacken, Mariehällstorget och Annedalsparken har aktiverats under 4-6 dagar vardera. Med hjälp av ferieungdomar och deras handledare, som skött den dagliga ruljangsen, har föreningar, näringsliv och förvaltningens olika verksamheter deltagit och erbjudit såväl fysiska aktiviteter som informationstillfällen. Besökarantalet har varierat mellan de olika

platserna. Sammantaget har responsen från medborgarna varit positiv vilket framkommit i samtal med besökare och genom en digital enkät.

Vidare har fyra trygghetsvandringar genomförts, i Blackeberg, Ulvsunda, Brommaplan och i Alvik. Inför invigningen av Ungdomens hus utfördes en trygghetsvandring med polis, serviceförvaltning, trygghetskoordinator, rektorer och fritiden runt fastigheten och dess närområde i syfte att säkerställa en trygg och prydlig utomhusmiljö för besökare och personal.

Under året har förvaltningen haft dialog med boenden i Mariehäll/Annedal som startat upp en ideell nattvandrargrupp utifrån den upplevda otryggheten i området. Förvaltningen har stöttat gruppen med information kring lägesbild för Mariehäll/Annedal i samverkan med polisen samt sponsrat med reflexvästar för en ökad trygghet för nattvandrarna. Det finns en pågående dialog kring en ökad samverkan för att bibehålla tryggheten i området. De åtgärder som utförts genom högre närvaro av polis, vakter, nattvandrare och andra goda krafter har gett goda resultat och polis, fältare och boende delar uppfattningen om att situationen i området utvecklats till det bättre.

Genom förvaltningens IOP (idéburet offentligt partnerskap) med den ideella föreningen Grannstöd nås i större utsträckning äldre med viktig information om exempelvis bedrägeribrott och dess skepnader och former.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	69 %	69 %	71 %		69 %	69	2024
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,5 %			1,2 %	1,8 %	2,7 %	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31	

Nämndmål: 1.1.1 Barn och unga i Bromma har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att tidigt identifiera och ge barn och familjer i behov av stöd rätt insatser, samverkar socialtjänsten med vårdnadshavare/föräldrar, skola, förskola, BVC och barn- och ungdomspsykiatri. Fokus är fortsatt på det förebyggande arbetet. Förvaltningen ska arbeta för att stärka tilliten till socialtjänsten samt utveckla arbetet för att motivera fler föräldrar och vårdnadshavare att ta emot öppna insatser.

När vuxna söker ekonomiskt bistånd utgår handläggningen från ett tydligt barnperspektiv genom att barns behov särskilt beaktas. Genom stöd till vuxna från socialtjänsten att nå egen försörjning och genom stöd från medborgarkontoret i form av bostadsvägledning arbetar förvaltningen för att barn som växer upp i familjer med försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla ska minska.

Öppna förskolan erbjuder barn som inte är inskrivna i förskola en pedagogisk gruppverksamhet. Föräldrar ges möjlighet till gemenskap och stöd i föräldrarollen. Öppna förskolan är en resurs för barnfamiljer i närsamhället och bidrar till att stärka det sociala nätverket kring barn och familjer. Öppna förskolan ska synliggöra förskolans verksamhet och är en viktig del i det uppsökande arbetet. Ytterligare en Öppen förskola ska öppnas i stadsdelsområdet under 2024.

Kulturförvaltningen erbjuder också föräldralediga aktiviteter på dagtid. Förvaltningen ser ett behov av att aktiviteterna samordnas i högre grad för att säkerställa att det erbjuds rätt aktiviteter i Öppna förskolan. En bredare samverkan kan också leda till synergieffekter.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska initiera ett samarbete med kulturförvaltningen med syfte att samordna aktiviteterna för föräldralediga vårdnadshavare	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska starta upp en ny Öppen förskola i stadsdelsområdet	2024-01-01	2024-12-31	
 Öppna förskolans aktiviteter och verksamheten ska följas upp med besökarna för att anpassa innehållet mera utifrån Stockholmarnas behov och önskemål	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.1.2 Barn och unga i Bromma har en trygg och meningsfull fritid som är tillgänglig för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barn och ungdomar som växer upp i Bromma ska ges möjlighet till en trygg och rik fritid. De ska få kunskaper som gör dem redo att möta vuxenvärlden och kunna leva ett fritt liv med makt att påverka sitt eget liv. Barn och ungdomar ska ges möjligheter att utvecklas efter sina egna förutsättningar. En meningsfull fritid främjar långsiktig hälsa, lärande och sociala

förmågor.

Oavsett kön, socioekonomiska förutsättningar och funktionsnedsättningar ska barn och unga i Bromma ha tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar. Under året ska möjligheten att öppna ett fritidsbibliotek i stadsdelsområdet utredas. Fritidsbibliotek innebär att barn och unga i Bromma får möjlighet att låna sport- och fritidsutrustning för att prova på olika aktiviteter.

Förvaltningen ska se över möjligheten att utöka fritidsverksamheten i Bromma i samverkan med andra aktörer. Vid nyetablering av skolor inom stadsdelsområdet har förvaltningen en dialog med utbildningsförvaltningen för möjliggörande av fritidsverksamhet i skolans lokaler.

Barn och unga ska bjudas in att påverka i de verksamheter som de deltar i. Förvaltningen ska arbeta för att ta reda på vilka önskemål och behov som Brommas barn och unga har och därefter anpassa utbudet i den öppna fritidsverksamheten. Förvaltningen ska etablera en form av ungdomsråd/ungdomskommitté för att öka ungdomars demokratiska inflytande. Eventuellt kommer det vara knutet till Ungdomens hus.

Den öppna fritidsverksamhetens kvalitet ska höjas genom utökade öppettider och förstärkt bemanning. Det är prioriterat att nå de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet och erbjuda en meningsfull fritid, både i egen regi och i samarbete med civilsamhället. Fritidsverksamheter och mötesplatser för unga hbtqi-personer ska fortsätta att stärkas. Möjligheten att erbjuda kostnadsfria lovaktiviteter samt dagkollo ska ses över.

Fritidsverksamheten är en del av det trygghetsskapande arbetet och har ett nära samarbete med andra aktörer i stadsdelsområdet som arbetar förebyggande, såsom socialtjänsten, civilsamhället, och fältassistenter. Kunskap om socialtjänstens uppdrag ska stärkas inom fritidsverksamheterna för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon eller som misstänks fara illa. Arbetet ska fortsätta gällande Fritid fri från våld för att stärka det våldsförebyggande arbetet.

Förvaltningen ska bidra till att stadens sommarkolloverksamhet fortsätter att utvecklas så att fler barn från grupper som är underrepresenterade deltar i sommarkolloverksamheten. Barn och unga med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska se över möjligheten att utöka fritidsverksamheten i Bromma i samverkan med andra aktörer	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån resultaten inom underliggande nämndmål, resultaten avseende indikatorerna samt genomförda aktiviteter.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måloppfyllelse

Utbildning och undervisning

Språk har fortsatt vara ett prioriterat område på förskolorna och utvecklingsarbete kring läsmiljöerna som anpassas utifrån barnens intresse har bedrivits. Det uttrycks att medvetenheten kring att arbeta språkutvecklande överlag har ökat i organisationen men att medvetenheten kring att vara språkliga förebilder behöver öka i vissa områden tillsammans med att låta högläsningen ta större plats.

Under föregående år genomfördes kvalitetsobservationer med fokus på det språkutvecklande arbetet. Observationerna har fortsatt under 2024, men med ett delvis annat upplägg. Förvaltningens samordnare för barn i behov av särskilt stöd har genomfört observationen tillsammans med en specialpedagog. Varje förskola har besökts två gånger och mellan besöken har förskolorna fått särskilda uppgifter som ska leda det språkstödande arbetet framåt.

Under hösten har litteratur köpts in med stöd av Skolverkets litteraturbidrag. I förskoleundersökningen har resultatet ökat två procentenheter upp till 89 procent vilket visar att förskolornas fokus på språk är synligt för vårdnadshavarna.

Flera förskoleområden har arbetat med att synliggöra matematiska begrepp i vardagen för att bredda det matematiska innehållet i undervisningen och att personalen ska få en bredare syn på vad matematik i förskolan kan vara. Flera områden har haft nätverk med fokus på matematik för att öka kompetensen. Det finns exempel från förskolorna där de använt matsvinnsmätningarna som undervisningssituation kopplat till matematik med samtal kring hur många kilo mat som blir över, hur det skiljer sig mellan dagarna och vad det beror på. Resultatet rörande matematik i förskoleundersökningen har minskat från 81 till 79 procent. Det är vårdnadshavare till pojkar som står för sänkningen. Flera områden arbetar med att identifiera skillnaden mellan flickor och pojkar och lyfter särskilt kommunikationen som en orsak till skillnaderna.

Förskolans arbete kring hållbart lärande har länge varit framträdande i undervisningen och blir förstärkt utifrån samhällsutvecklingen i arbetet kring social, ekonomisk och ekologisk

utveckling där naturvetenskapen ingår som en del. Vistelse i Brommas natur och skog har utgjort en viktig del där barnen får lära sig samspelet mellan natur och människa.

Två förskoleområden har deltagit i ett forskningsprogram sedan 2022 och avslutades i år. Förskoleområdena uttrycker att deltagandet inneburit att kompetensen har ökat hos medarbetarna, hållbarhetsperspektivet har fått en naturligare koppling till övriga lärområden och övriga arbetssätt vilket i sin tur har skapat en fördjupning även kring andra läroplansmål. För att synliggöra förskolornas arbete för att bidra till en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö har en inspirationsbok givits ut som alla medarbetare och vårdnadshavare kommer att få. Boken är skapad av barn och medarbetare.

Under året har grupper från förskolorna åkt till kulturskolan vid Brommaplan för att dansa med en professionell dansare. Syftet med projektet är också att öka kompetensen hos medarbetare hur de kan arbeta med dans på förskolorna. Biblioteket är ett vanligt inslag, både kopplat till litteratur men även till andra kulturupplevelse som erbjuds där. KULAN har använts för att möjliggöra att barnen får ta del av den professionella kulturen och då främst teater. Gällande om vårdnadshavarna upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig är resultatet i förskoleundersökningen oförändrat sedan föregående år med ett utfall på 90 procent.

Samverkan och tidiga insatser

Vårdnadshavarna bjuds in till en mängd olika samverkansmöjligheter. Introduktionen har förstärkts genom att tillföra särskilda språksamtal för att synliggöra barnen och vårdnadshavarnas språk. För att följa upp introduktionen har specialpedagogerna infört besök på yngrebarnsavdelningarna. Syftet med besöket är också att synliggöra små barns psykiska hälsa för att tidigare fånga upp denna målgrupp. I ett led att öka kompetensen kring kommunikationen med vårdnadshavarna har specialpedagogerna gått en webbutbildning som heter "Kommunikation med vårdnadshavare i förskolan". I utbildningen ingår teman som att hantera påstridiga beteenden, rättshaveristiskt beteende och föräldrar i kris.

Resultatet i förskoleundersökningens fråga gällande om vårdnadshavarna upplever att de fått information om sitt barns utveckling och lärande har ökat från 71 procent upp till 74. I förskoleundersökningen i år fanns en ny fråga som tittar på om vårdnadshavarna upplever att förskolans ledning är tillgänglig vid behov. Utfallet hamnade på 70 och kan jämföras med stadens resultat på 75. Ett stort antal vårdnadshavare svarade "vet inte" på frågan vilket tyder på att många inte har haft ett behov av att komma i kontakt med ledningen vilket kan tolkas positivt. Andelen vårdnadshavare som upplever att personalen möter dem på ett sätt som skapar förtroende och tillit är också ny och utfallet hamnade på 88 procent som ligger i linje med staden som helhet.

En arbetsgrupp har haft fokus på vad förskolan kan erbjuda för de barn som har diagnosen autism för att kunna ge dessa barn bättre förutsättningar att utvecklas i förskolan. Arbetsgruppen har tittat på hur kompetensen kan stärkas i förskolan och har arbetat fram en folder för vårdnadshavarna om hur förskolan arbetar. Foldern ska spridas under 2025. Arbetsgruppen har också tittat på hur förskolan tidigt kan möta barn med förseningar inom området kommunikation och socialt samspel oavsett diagnos.

Inom ramen för God och nära vård har förskoleavdelningen sett över möjligheten att tillgänglighetsanpassa de pedagogiska miljöerna. Inköp av hjälpmedel och pedagogisk material för barn med funktionsnedsättning med särskilt fokus på barn med motoriska svårigheter och flerfunktionshinder har genomförts. Även ljuddämpande material har köpts in då buller kan inverka negativt på barns välbefinnande, hälsa och inläring.

Arbetet för en god samverkan med skolan har fortsatt med fokus på övergången mellan förskola och förskoleklass. Skolan lyfter särskilt att samverkan kring barn i behov fungerar särskilt bra. Den lokala handlingsplanen ska revideras och fortsatta prioriteringar ska fastställas.

I mars hade avdelning förskola och enheten för barn och unga inom socialtjänsten en workshop för rektorer, biträdande rektorer, specialpedagoger, enhetschefer, biträdande enhetschefer och socialsekreterare. Även personal från barnavårdscentralen i Alvik och Brommaplan medverkade. Temat för workshopen var familjerätt där representanter från familjerätten i Hässelby-Vällingby berättade om sin verksamhet och gav möjlighet till att ställa frågor med efterföljande diskussioner i tvärgrupper. Workshopen gav ny och fördjupad kunskap om hur familjerätten arbetar när vårdnadshavare inte kan komma överens.

Under hösten genomförde socialtjänsten och förskolan en workshop kring våld mot barn i samarbete med polisen inom samverkansöverenskommelsen (SÖK). Även personal från barnavård- och mödravårdscentralen deltog.

Under temat "Barn som far illa, oro och orosanmälningar" har avdelning förskola bjudit in till workshops för medarbetare. Syftet är att få kunskap om hur de tidigt kan hjälpa barn och vårdnadshavare och hur de ska när de behöver göra en orosanmälan.

På Öppna förskolan i Blackeberg erbjuds vårdnadshavare information om förskolans verksamhet, babymassage, hjärt- och lungräddning och föräldrastöds kurs (ABC). Varje vecka kommer personal från barn- och mödravårdscentralen dit och tar upp aktuella ämnen som till exempel mat, sömn och liknande. Föräldrarådgivare från avdelning socialtjänst är på plats två gånger i veckan. I april öppnade ytterligare en Öppen förskola i stadsdelen som börjat bygga upp samverkan och fångar in vad föräldrarna har för behov för att utveckla innehållet. Under hösten har det även här erbjudits föräldrastöds kurs och babymassage.

Kompetensförsörjning

Under året har det varit ett särskilt fokus på kompetensbaserad rekrytering för att stärka processen och kompetensen hos de rekryterande cheferna. Chefer från förskolan har dessutom gått den utbildningen som HR-avdelningen erbjudit. En del i utbildningen är en workshop där cheferna får öva i att skapa arbetsprover som ett komplement i rekryteringen.

Sjukfrånvaron är fortfarande en utmaning för förskolorna och den ligger fortsatt på höga nivåer. Rektorer uttrycker dock att de ser en ljusning och att det strategiska arbetet med att följa upp sjukfrånvaron med HR börjar ge resultat. Det syns framförallt i att skillnaderna mellan förskolorna minskat. Det finns en förhoppning att den nya chefsstrukturen kommer innebära att de biträdande får bättre förutsättningar att utöva ett nära ledarskap.

Arbetet med att stärka medarbetarskapet har fortskridit under året. I de frågor i

medarbetarenkäten som inte förhåller sig enbart till chefernas prestation kan det ses en liten uppgång, särskilt i frågan kring att arbetet känns meningsfullt som hamnar på 89. Frågan kring gott arbetsklimate är en av de frågorna som har den största utvecklingen men fortfarande är det ett av områdena som behöver vara ett fokusområde härnäst.

På områdesnivå har roller och ansvar mellan förskollärare och barnskötare utifrån läroplansuppdraget varit i fokus och fortsätter att vara på olika sätt. Roller och ansvar kommer fortsätta vara i fokus utifrån den nya chefsstrukturen för att säkerställa att intentionerna med förändringen förverkligas. Ett annat fokusområde som identifierades i projektet är vikten av en gemensam modell för den pedagogiska utvecklingstiden. En arbetsgrupp har tagit fram ett förslag på en gemensam modell och modellen togs i bruk till terminsstarten 2024. Modellen ska utvärderas under 2025.

För att synliggöra kompetenser och kunskaper hos de medarbetare som arbetar i köken som inte har befattningen kock har stadsdelens måltidsstrateg påbörjat en valideringsprocess. Sju medarbetare har redan validerats, två är i slutfasen av sin process och ytterligare fem ska ingå i processen nästa år.

SFI/SVA -lärare har under våren haft en nybörjarkurs och en fortsättningskurs för pedagoger och en nybörjarkurs för kökspersonal. Satsningen vände sig till medarbetare som rektorerna upplever behöver stärkas i sitt yrkesspråk. Tydliga framsteg har syns, inte minst hos dem som deltagit i två kurser samt hos dem som kontinuerligt genomfört alla uppgifter. Bland deltagarna och från rektorerna har särskilt en ökad förmåga att både förstå och beskriva det dagliga arbetet i relation till läroplanen och praktiska omständigheter, ökad kunskap om barns språkliga behov samt förmågan att bli mer medveten om hur man själv kommunicerar betonats.

I ett led att vara en attraktiv arbetsgivare och kunna rekrytera framtida förskollärare tar stadsdelen emot VFU-studenter. Antalet studenter som söker förskolläraryrket minskar nationellt vilket är synligt i antalet studenter verksamheten får i förhållande till beställningen. Om denna trend kvarstår kommer bristen på förskollärare öka i kombination med att pensionsavgångar ökar. Avtalet med Stockholms universitet omförhandlades under året och kommer förhoppningsvis ge större möjlighet att organisera för ett mera hållbart VFU-mottagande.

Klimat och miljö

Arbetet med måltider, kök och kompetens har fortsatt under ledning av måltidsstrategen. De gemensamma menyerna har utvecklats kontinuerligt och punktinsatser har gjorts kring vissa teman så som vegetarisk matlagning och fiskhantering. Andelen ekologiska livsmedel var för året 56,8 procent, där enstaka förskolor når över målet på 70 procent. För utsläpp koldioxid per kilo livsmedel har väldigt många förskolor nått målet och till de kök som ännu inte nått ända fram kommer extra stöd ges.

Förskolornas arbete med matsvinnsmätningar har intensifierats och i vårens första mätning var deltagandet rekordstort med nästan 80 procent deltagande. Tyvärr föll deltagandet efter dessa mätningar och i slutändan nådde avdelningen inte målet om deltagande. Tre av åtta områden uppfyllde målet om 80 procent och sammanlagt då deltog 55 procent av förskolorna

vid minst två mätningar. Arbetet med ett centralt förskolekök har fortsatt under året och beräknas kunna leverera sina första portioner under första kvartalet 2025.

Avdelningen har första gången genomfört kartläggning av kemikalier i Chemsoft på samtliga förskolor. Resultatet av kartlägningsarbetet är att antalet produkter på förskolorna kunnat minska samt att flera äldre förråd av gamla produkter kunnat lämnas för återvinning. Under året har också inköp av PVC-plast minskats genom att staden centralt begränsat möjligheten att beställa sådana produkter. Två förskolor har under året genomfört pilotmätningar av engångshandskarför att kunna prova mätmetoder som ger tillförlitligaresultatsamtidigt som de också leder till så lite mer arbete för pedagogerna som möjligt.

Demokrati och jämlikhet

Med bakgrund i de lokalförändringar som förskolan har genomfört och kommer att genomföra framöver så har förvaltningen under året påbörjat ett arbete med att stärka barnets perspektiv i dessa processer. Förvaltningen har intervjuat barn som varit med om ett byte mellan förskolor och vilka erfarenheter de har av denna process samt vad som har fungerat bra eller dåligt. Svaren från barnen visade att det finns flera perspektiv som kan tillvaratas i liknande processer framöver samt gav också exempel på områden där barnens inflytande blir extra viktigt att tillvarata. Svaren från pedagogernas utvärderingar av sitt arbetssätt och undervisning i anslutning till dessa processer kommer tas tillvara som goda exempel och utgöra ett stöd för när andra verksamheter kan behöva genomgå liknande förändringar. Initiala resultat visar också att pedagogerna tillsammans med förskolans ledning är väl insatta i barnens perspektiv samt vilka arbetssätt som gynnar barnen och tar tillvara deras inflytande.

Arbetet kommer fortsätta under 2025 och då även ta tillvara rektorernas perspektiv samt hur verksamhetscontroller och lokalstrateg i framtiden kan arbeta med att integrera mer av barnens inflytande. Ett sådant resultat som förvaltningen tog tillvara under 2024 var att en barngrupp som flyttat från en förskola till en annan saknade en specifik vippgunga som hade varit till stor glädje för barnen. Denna önskan hade inte hörtsammats under processen men förvaltningen och SISAB kunde tillsammans genomföra en flytt av gungan och därmed gå barnens önskemål till mötes.

För alla barn i behov av särskilt stöd, som behöver det, skrivs en handlingsplan med en beskrivning av nuläget, mål, och hur pedagogerna ska arbeta för att det enskilda barnet ska få det stöd och den stimulans det behöver. För att göra det enskilda barnet mer delaktigt och få möjlighet att påverka sin egen vardag på förskolan, har en kolumn "barnets röst" lagts till i handlingsplanen.

Ekonomi

Samtliga förskoleområden rapporterar om utmaningar med att hålla en budget i balans. Förskolan har under året erhållit statliga medel som har bidragit till att skapa en mer balanserad budget. Samtidigt har ett minskat barnantal inneburit en utmaning, då det medför lägre intäkter. De senaste årens höga inflationen har lett till ökade kostnader, särskilt kopplade till lokaler. För att hantera utmaningarna har förskolan arbetat med att anpassa lokalutnyttjandet efter antal barn. Ett arbete kring marknadsföring har påbörjats för att synliggöra den kommunala förskolan.

Barnunderlaget skiljer sig geografiskt i stadsdelen och drabbar de olika förskoleområdena både på intäktssidan i form av barnpeng men också på utgiftssidan när det blir mer svårplanerat att hålla en stabil bemanning. Avdelningen har under året anställt en vaktmästare som ska bidra till ökad rådighet över renoveringar och återbruk samt sänka kostnaderna knutet till lokalunderhåll.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barnskötare med barnskötareutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)						Fastställs 2024	2024
Analys Indikatorn utgår eftersom ingen definition är framtagen av stadsledningskontoret.							
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	34,4 %	1,3 %	32,7 %	33,2 %	35 %	Ökning	VB 2024
Analys Målet för legitimationsgraden nås delvis. Det beror på att antalet förskollärare i princip är identiskt med resultatet i tertialrapport två men där rektorerna bemannat med fler barnskötare för att minska barngruppernas storlek. Ingen avdelning i Bromma saknar förskollärare. Rektorerna rapporterar också att många förskollärare väljer att arbeta deltid vilket också har en negativ inverkan på indikatorns utveckling då legitimationsgraden inte kan ökas med ytterligare anställningar då detta blir i målkonflikt med budget i balans om förskollärarna senare vill arbeta heltid.							
  Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,9 st			4,9 st	4,9	4,9	VB 2024
  Antal barn per grupp	15,9 barn/avd.			16,3 barn/avd.	15	15	VB 2024
Analys Målet nås delvis. Resultaten för de olika förskolorna varierar från 14,4 till 17,1. Utfallet påverkas även här av barnbrist vilket gör att indikatorn får olika utfall utifrån hur områdena hanterat detta. Förskolor som valt att ha avdelningar kvar i barn -och elevregistret men där de ännu inte fyllts helt får då ett bättre utfall än de som administrativt valt att lägga samman avdelningar i systemet. Förskollärare och barnskötare delar upp barnen i mindre grupper och sammanhang under dagen för att främja lärande och utveckling.							
  Antal barn per legitimerad förskollärare	15,1 st			15,5 st	15,1 st	Minskning	VB 2024
Analys Avdelning förskola missar målet med väldigt liten marginal och resultatet varierar mellan områdena från 12,5 till 17,4. Utfallet påverkas av att många förskollärare väljer att arbeta deltid.							
  Inskrivningsgrad i förskola	96,4 %				96,5 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Inskrivningsgraden för barn två till fem är hög, 96,4 jämfört med 94,7 procent i staden totalt. Bromma har i år den högsta totala inskrivningsgraden (alla förskolans åldersgrupper) med 89,8 procent jämfört med 87,4 procent för staden totalt. En av anledningarna är att inskrivningsgraden för ettåringar har ökat sedan pandemin. En annan förklaring kan vara att hushållens ekonomi är mer ansträngd i och med konjunkturläget, vilket kan leda till en tidigare återgång till arbete efter föräldraledighet.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.2.1 Barnen i Bromma har likvärdiga möjligheter till utveckling och lärande i förskolan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskolans verksamhet ska vila på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt bedrivs med utgångspunkt från medvetna teoretiska ställningstaganden. För att kunna erbjuda alla barn en likvärdig utbildning behöver kvalitetsarbetet vara systematiskt. Det systematiska kvalitetsarbetet bidrar till att alla barn får en utbildning av hög kvalitet och att förskolan lever upp till läroplanens intentioner. Ett systematiskt kvalitetsarbete handlar om att ständigt utvärdera den egna verksamheten för att förbättra och utveckla verksamheten för att nå högre måluppfyllelse. Förskolläraren ska ansvara för att systematiskt och kontinuerligt dokumentera, följa upp och analysera varje barns förändrade kunnande. För att kunna utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att lära och utvecklas i enlighet med läroplanens mål och intentioner krävs det närvarande pedagoger som lyssnar på - och utmanar barnen vidare. För att säkerställa att undervisningen har hög kvalitet och att alla barn utvecklas mot läroplansmålen behöver det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas på alla nivåer i organisationen. Under 2024 påbörjas införandet av systemen som ska ersätta nuvarande Skolplattformen. De nya systemen kommer från andra leverantörer än tidigare och kommer därför medföra behov av kompetensutveckling och i viss mån även förändrade arbetssätt.

Förskolan är viktig för barnen och deras utveckling. Förskolan har ett kompensatoriskt och ett lärande uppdrag och alla barn ska ges möjlighet att delta i förskolan. I Bromma är deltagandet generellt sett högt. För att vidhålla och öka inskrivningsgraden ska förvaltningen fortsätta sitt uppsökande arbete genom att informera om förskolans verksamhet på Öppna förskolan, låta vårdnadshavare göra besök på förskolorna och skicka information till vårdnadshavare vars barn inte är inskrivna i förskolan.

Forskning lyfter att de strukturella förutsättningarna, som barngruppernas storlek och personaltäthet, behöver vara olika för att åstadkomma en likvärdig förskola. I socioekonomiskt svaga områden behöver barngrupperna vara mindre och personaltätheten högre. I Bromma är det generellt sett starka socioekonomiska områden med några undantag. Förskolorna ska arbeta för att minska gruppstorlekarna och undervisningen organiseras i mindre grupper för att säkerställa att barnen vistas i mindre sammanhang.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen. För att förstärka barnperspektivet finns det barnombud i varje förskoleområde. Vuxnas förhållningssätt och förskolans normer påverkar barns förståelse för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. För att kunna utveckla arbetet med jämställdhet behöver det i utbildningen finnas ett medvetet och reflekterande arbete kring de normer som råder i samhället. Pojkar och flickor ska ges samma

utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda.

Barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans ska få förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Genom att tillämpa forskning och evidensbaserade metoder ska medarbetarnas kunskap kring barn i behov av särskilt stöd öka. Varje förskoleområde har en specialpedagog som ska säkerställa att det finns stödstrukturer som kan bistå förskollärare och barnskötare i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Delaktighet och tillgänglighet för barn i behov av särskilt stöd ska stärkas genom att involvera barnen i upprättandet och uppföljningen av handlingsplanen.

Förskolans uppdrag är att skapa goda förutsättningar för det livslånga lärandet och utbildningen ska förbereda barnen inför kommande skolgång. Barn ska ges rika möjligheter att utveckla sina språkliga och kommunikativa förmågor samt ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att kunna värdera information. Förskollärare och barnskötare ska ges förutsättningar och kompetensutveckling för att möjliggöra för barnen att utveckla sitt språk och miljöerna ska vara stimulerande som väcker nyfikenhet på språket i både tal och skrift. En förutsättning för att barnen i förskolan ska utvecklas i det svenska språket och tillgodose sig undervisningen är goda språkliga förebilder som kan förmedla läroplansuppdraget.

Utbildningen ska ge barnen möjlighet att använda matematik för att undersöka och beskriva sin omvärld samt lösa vardagliga problem. Utbildningen ska präglas av goda lärandesituationer med hjälp av kompletterande digitala verktyg. Utbildningen ska utmana och stimulerar barnens kunskaper om natur, samhälle och teknik. För att barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling behöver utbildningen präglas av ett hållbart lärande och en positiv framtidstro. Barnen ska vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier. Barnen ska erbjudas näringsriktig mat utifrån stadens matstrategi och strategin för kemikaliefri förskola. Kvaliteten på maten ska öka genom kompetensutveckling av kökspersonal och genom gemensamma näringsberäknade menyer. Möjligheten att starta ett cateringskök i egen regi ska också utredas. Förskolans arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet ska synliggöras genom en gemensam bok som är under utveckling.

Fysisk aktivitet påverkar barnets motoriska och mentala utveckling positivt och har stora hälsoeffekter. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. För att en hälsosam livsstil ska bli en naturlig del av barnens dag är det viktigt att barnen har goda förebilder så att de kan etablera positiva levnadsvanor. Utbildningen ska utvecklas och utevistelsen ska öka för att ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva. Utomhuspedagogik kan hjälpa barnen att utveckla en relation till naturen och främja deras hälsa. En utredning ska genomföras för att undersöka om flera uteverksamheter kan öppnas i stadsdelsområdet.

Genom förskolans utbildning ska barnen få möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera

genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Barnen ska få möjlighet att använda olika material och tekniker. I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv samt skapa ett intresse för olika kulturer och förståelse för värdet av att leva i ett samhälle präglad av mångfald. Barn som tillhör de nationella minoriteterna, ska stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska därigenom bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för barn att utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samverka med vårdnadshavarna. Genom en god kommunikation, både muntligt och skriftligt, skapas tillitsfulla relationer. Kommunikationen ska stärkas för att säkerställa att alla vårdnadshavare upplever att den är tillgänglig och skapar delaktighet. En god samverkan med skolan syftar till att skapa en kontinuitet i undervisningen som ger goda förutsättningar för barnens långsiktiga utveckling och fortsatta lärande. Fokus på det kollegiala lärandet kommer vara på de språkutvecklande arbetssätten.

Förskolan är en viktig del i det förebyggande arbetet för att ge alla barn möjlighet till en trygg och lärande miljö. För att förebygga socialt utanförskap, för att identifiera barn som far illa, minska att barn utsätts för våld och hamnar i kriminalitet, ska barnhälsoarbetet utvecklas och samverkan med socialtjänsten ska fortsätta att stärkas. Förskolan ska fortsätta erbjuda vårdnadshavare att ingå i föräldrastödsgrupper som en förebyggande insats.

Medarbetarna är den viktigaste nyckeln för att säkerställa en hög kvalitet på utbildningen. Det kräver legitimerade förskollärare och barnskötare med grundutbildning. Skickliga barnskötare ska uppmuntras att läsa den erfarenhetsbaserade förskollärarytbildningen för att öka andelen legitimerade förskollärare och barnskötare utan utbildning ska ges möjlighet att läsa barnskötarytbildning.

Det ska vara möjligt att ha ett hållbart arbetsliv och medarbetares kompetens ska tillvaratas genom ett öppet och tillåtande klimat. Friskfaktorer och arbetet med medarbetarskapet ska fortsätta att lyftas i ett led att försöka sänka sjukfrånvaron. Arbetet med handlingsplanen kring barnskötare och förskollärares arbetssituation ska fortsätta.

Utbildningen ska präglas av ett kollegialt lärande där nya idéer tas tillvara. Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås både på nationell och kommunal nivå och ges förutsättningar att fokusera på uppdraget. Detta kräver ett nära ledarskap och tydlig roll- och ansvarsfördelning. Förskolans ledningsgrupper ska ha goda förutsättningar genom att ha tydliga mandat och befogenheter, tydliga förväntningar, rätt kompetens, rimligt antal medarbetare och tillgång till rätt stöd.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel medarbetare som gått utbildning/fortbildning i flerspråkighet/tvåspråkighet/ språkutveckling	40,4 %			33,27 %	40 %		VB 2024
● ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barns språkliga förmåga utvecklas (använder fler ord, ställer frågor och uttrycker tankar).	89 %	87 %	91 %	87 %	88 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✔ Barn i behov av särskilt stöd ska bli delaktiga i framtagandet och uppföljningen av handlingsplanen	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Förvaltningen ska utreda möjligheten att öka antalet uteverksamheter i stadsdelsområdet	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Kommunikationen med vårdnadshavarna ska stärkas	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

◆ Uppfylls delvis

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen görs utifrån resultaten inom underliggande nämndmål, resultaten avseende indikatorerna samt genomförda aktiviteter.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måloppfyllelse

Omställning till ny socialtjänstlag och god och nära vård och omsorg

Förvaltningens arbete med att ställa om till en ny socialtjänstlag som planeras införas i juli 2025 har intensifierats. I början av året anställdes en verksamhetsutvecklare, vars uppdrag är att stödja omställning och implementering till en socialtjänst samt till en god och nära vård och omsorg. Båda omställningarna syftar till att uppnå en mer förebyggande, lättillgänglig, hälsofrämjande, kunskapsbaserad och behovsanpassad stöd för alla målgrupper.

Handlingsplaner för staden finns framtagna för såväl 2024 och 2025 och aktivitetsplaner för både staden och lokalt för förvaltningen.

Verksamhetsutvecklaren ingår i nätverket för förändringsledare inom staden, det regionala

kommunala samverkansnätverket (KSA) för god och nära vård och omsorg samt NUSO-nätverket (Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning) med SKR (Sveriges kommuner och regioner) och Karlstads universitet samt inom nätverket för verksamhetsutvecklare SoL- nya socialtjänstlagen inom staden.

Enheten för barn och unga har deltagit i pilotstudien NUSO 1, ledd av Karlstads universitet, för att analysera utgångsläget inför den nya socialtjänstlagen. Studien visar behov av ökad delaktighet för barn, förbättrade kunskapsbaserade arbetssätt och stärkt samverkan med aktörer som skola, Region Stockholm och polis. En vidare studie, NUSO 2, genomfördes maj–oktober och inkluderade Västerorts ungdomsmottagning. Resultaten ska jämföras med andra kommuner för att identifiera förbättringsområden. Förvaltningen deltar även i NUSO 3, där insamlad statistik sammanställs av socialförvaltningen för stadens utveckling. Syftet är att stärka stödet för barn, unga och familjer i omställningen.

En styrgrupp för omställning till ny socialtjänstlag och god och nära vård och omsorg tillsattes under våren. Styrgruppen består av avdelningschefer från avdelning socialtjänst och fritid, avdelning äldreomsorg, avdelning förskola samt verksamhetsutvecklare. Syftet är att gemensamt i samverkan med Region Stockholm och andra aktörer ta beslut för struktur för införandet av reformerna. Utifrån rekommendationer kring arbetssätt har förvaltningen påbörjat ett arbete med projekt- och handlingsplan för införande av båda reformerna. Implementering av handlingsplan/aktivitetsplan pågår och kommer att försätta under 2025.

Förvaltningen har arbetat med att höja kunskapen om den nya socialtjänstlagen samt påbörjat arbetet med att förnya arbetssätt för att vara mer förebyggande och lättillgängliga för Brommaborna.

Rättssäker handläggning

Enheten för barn och unga har fortsatt arbetet för att säkerhetsställa och höja kvalitén i utredningsarbetet. Samverkan med andra, exempelvis inom avdelningen, förvaltningen och med externa parter har utvecklats vidare för att detta ska fungera enkelt och effektivt.

För att säkerställa rättssäker handläggning och effektivisera utredningsarbetet har dokumentationen varit i fokus under 2024. Det har genomförts en egenkontroll av den löpande dokumentationen i form av kollegiegranskning. Resultatet av egenkontrollen visar att majoriteten av journalanteckningarna är tillräckliga, kortfattade, innehåller nödvändig information, avser endast den enskilde, är lättbegripliga, har förts kontinuerligt, är sakliga samt är fria från irrelevanta omdömen. Socialsekreterarna har även deltagit för förbättrad dokumentation framtagen av SKR.

För att bibehålla en rättssäkerhet i mötet med barn och unga är det i huvudsak alltid två socialsekreterare som träffar barn och unga tillsammans och samtalen anpassas utifrån barnets ålder och mognad genom olika hjälpmedel och metoder. Det har även genomförts fördjupande workshops i samtalsmetodik utifrån Signs of safety samt om samtalsmetoder kopplat barns delaktighet vid mottagande och vid placering.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att öka antal anmälningar om felaktiga utbetalningar (FUT). Ett större fokus på FUT genom regelbundna genomgångar och handledning bidrar till ökad kunskap, delaktighet och ett strukturerat arbete som förebygger och upptäcker felaktiga

utbetalningar, något som har lett till att FUT-anmälningarna successivt har ökat.

God kvalitet i utförandet

Arbetet med analys och åtgärder till följd av resultatet från den senaste brukarundersökningen har fortgått för att säkerställa bland annat gott bemötande, trygghet, att ingen diskriminerad och att brukare är nöjda med stödet de får i verksamheterna i egen regi. Trots detta har resultatet från brukarundersökningen försämrats, och ligger under stadens snitt. Årsmålet nås inte på någon av kommunfullmäktiges indikatorer. Resultatet från brukarundersökningen kom i december och arbetet med analys av resultaten och framtagande av handlingsplaner kommer att påbörjas under våren 2025.

Under hösten förnyade personalen sin certifiering i det Pedagogiska ramverket och alla nya medarbetare och vikarier har fått ta del av grunderna i ramverket. På så vis har arbetsmetoder och processer för att säkerställa ett gott bemötande i det professionella uppdraget säkrats.

Barnrättsperspektiv

Socialtjänsten har fortsatt att arbeta för att barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar i ärenden. Det finns utsedda barnrättsombud som tillsammans utgör en intern fokusgrupp för barn som kommer att arbeta med att införliva barnrättsperspektivet. Till stöd i sitt arbete med barnrättsperspektivet finns även en barnrättsamordnare.

Socialtjänstens resultat gällande delaktighet och återkoppling vid utredning av barn och unga har 84 procent av barnen aktuella inom enheten för barn och unga varit delaktiga och fått återkoppling. Det är enbart enstaka procent där det är omotiverat varför socialsekreterare inte har gjort barn delaktiga. Resterande finns en motiverad anledning, exempelvis är det en stor del barn som varit mellan 0-1 år där exempelvis information och återkoppling inte varit möjligt på samma sätt. Arbetet med att säkerställa att samtliga barn och ungdomar görs delaktiga i den utsträckning det är möjligt fortsätter under 2025.

Barn och unga med funktionsnedsättning utreds inom enheten för vuxna och gruppen funktionsnedsättning där resultatet visar att 74 procent av barn och unga varit delaktiga och fått återkoppling. Enheten planerar att vidta åtgärder för att öka delaktigheten exempelvis genom kommunikationshjälpmedel. Resultatet är lägre än årsmålet på 85 procent och visar att arbetet med att öka barns delaktighet behöver fortsätta under 2025.

En positiv trend är att andelen barn och unga som återaktualiseras inom 12 månader efter avslutad utredning minskat jämfört med tidigare år. Vid årets slut visar resultatet att 140 av 710 avslutade ärenden återaktualiserats, vilket motsvarar 19,7 procent. Andel flickor är 70 av 342 vilket motsvarar 20,5 procent. Andel pojkar är 70 av 368 vilket motsvarar 19 procent. Resultatet tyder på att ärendena därmed hanteras liknande sätt oavsett kön. Fördelning mellan åldrar vid tidpunkten för avslutad ärende cirka 19 procent i varje åldersgrupp, med något övervägande andel för ungdomar mellan 13-18 år.

Samsjuklighet

Enheten för vuxna har arbetat för att brukare/klienter som omfattas av målgruppen får ett samordnat och sammanhållet stöd, bland annat har ett arbete pågått inom ramen för den interna fokusgruppen samsjuklighet. Utöver detta har en gemensam mottagning för både

beroende- och socialpsykiatriens målgrupper införts då två medarbetare har börjat handlägga ärenden från båda målgrupperna.

Kriminella miljöer och livsstilar

Under året har en samverkansrutin för socialtjänst, skola och polis skapats för att öka möjligheterna att nå, motivera och länka vidare föräldrar i målgruppen till föräldrastödprogrammet På rätt väg. Programmet riktar sig till föräldrar med barn i åldern 9–15 år, som är oroliga för att barnet ska dras in i kriminalitet eller där barnet uppvisar riskbeteenden för kriminalitet.

Öppenvårdsinsatser

Samverkan mellan familjebehandlarna, socialsekreterarna och chefer på enheten för barn och unga har varit i fokus under året. Det har skett en samsynshalvdag där socialsekreterarna berättade om sitt utredningsarbete och därefter fanns tillfälle för frågor, reflektioner och diskussion i blandade smågrupper. I och med omorganisationen som genomförs 1 januari 2025 kommer familjebehandlarna och socialsekreterare inom barn och unga tillhöra område barn och unga vilket förväntas bidra till ökad samverkan och samsyn. Förvaltningen ska under 2025 undersöka möjligheten att i samverkan med andra förvaltningar stärka öppenvården för personer med beroendeproblematik.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Bromma och Hässelby-Vällingbys råd för funktionshinderfrågor har sammanträtt sex gånger under 2024.

- Vi första tillfället i februari var verksamhetsberättelsen 2023 samt "Fleråringen" i fokus. Rådet lyfte bland annat att de uppskattar att det i verksamhetsberättelsen står att rådets synpunkter beaktas och det är kul det märks inslag från rådets synpunkter i dokumenten. Rådet lyfter även att riktlinjerna som beslutas om centralt i staden tillämpas på olika sätt inom stadens förvaltningarna, gällande behovsbedömningar och rätt till insatser. Förvaltningarnas trygghetssamordnare informerade vid sammanträdet om resultat från stadens trygghetsmätning och inhämtade synpunkter från rådet kring vad det kan bero på samt hur förvaltningen kan arbeta vidare med målgruppen.
- Vid andra sammanträdet i mars diskuterades det nya programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029 samt presentation av rådets nuvarande funktion och strukturen som upprättats inom Bromma och Hässelby-Vällingbys råd till följd av dessa, samt diskussion om hur vi förverkligar programmet. Rådet är överlag positivt till programmet och att det utgår från FN-konventionen för mänskliga rättigheter. Dock upplevs att åtgärder för att realisera programmet inte vara tillräckliga. PDF-dokument, även då de är "tillgänglighetsanpassade", är inte kompatibla med de mest vanliga hjälpmedelsprogrammen för blinda, vilket gör det svårt att ta del av programmet.
- Vid tredje tillfället i maj behandlades programmets fokusområde 3.5, *Alla ska garanteras skydd och säkerhet*. Representanter från myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt säkerhetssamordnare från Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning gästade rådet och presenterade MSBs och förvaltningarnas arbetet

relaterat till fokusområdet. Rådet framför att det är viktigt att i händelse av kris säkerställa att alla i behov av extra stöd får detta och att personer som har stöd från kommunen i hemmet, exempelvis boendestöd, inte glöms bort. Goda exempel på länder som arbetat för att säkerställa detta lämnas av rådet. Rådet framför en oro över om sekretessbegränsningarna kan vara begränsande vid händelse av olika kriser för att enskilda ska ges rätt stöd. Vid sammanträdet behandlas även tertialrapport 1, en sammanfattning av genomfört arbete inom förvaltningarna skickades ut tillsammans med kallelse.

- Vid fjärde mötet i september diskuterades fokusområde 1, *Rätten till utbildning och att få det stöd som behövs för att nå kunskapsmålen*. Representanter från förvaltningarnas förskolor gästade rådet och presenterade sitt arbete relaterat till fokusområdet. På mötet behandlades även fokusområde 2, *Rätten till arbete och försörjning*, och representanter från förvaltningarnas personalenheter samt sysselsättningsverksamheter (socialpsykiatri) gästade rådet och presenterade sitt arbete relaterat till fokusområdet. Förvaltningarnas förändringsledare deltog även vid mötet och informerade om omställning till ny socialtjänstlag samt en god och nära vård och omsorg. Tertialrapport 2 behandlas också vid detta möte. Rådet framför att det är positivt över det arbete som presenteras och belyser vikten att verka för tillsvidareanställningar och inte enbart praktik och arbetsträning.
- Vid femte mötet i november genomfördes dialog med stadsdelsnämndernas presidier och stadsdelsdirektörer inklusive dialog kring verksamhetsplanen 2025. Rådet lyfter bland annat att de flesta personer med funktionsnedsättning inte har stödinsatser från förvaltningarna och att delaktighet behöver säkerställas inom alla områden i samhället. Det är viktigt ta in målgruppen för att lämna synpunkter kring utvecklingsarbete vad gäller exempelvis digital teknik så det inte leder till minskad delaktighet och tillgänglighet för målgruppen. Rådet lyfter stadens aktivitet kring att utreda förutsättningar och ekonomiska konsekvenser av en modell med icke biståndsbedömd ledsagning och föreslår att förvaltningarna erbjuder sig vara piloter om/när det ska testas i någon förvaltning.
- Vid sjätte mötet i december behandlades fokusområde 4, *Rätten till ett fungerande boende*. Förvaltningarna informerar om stadens boendeplan för särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning. Profilboendet Nyängens gruppboende är en teckenspråkig verksamhet och stödpedagog från boendet gästade rådet och berättar om verksamheten och behov av särskilda anpassningar vad gäller exempelvis kring teknik och lokal. Det lyfts att det är av vikt det finns en planering för teckenspråkiga verksamheter även inom äldreomsorgen.

Information om stadsdelens trygghetsvandringar har skickats ut till rådets ledamöter för spridning till de föreningar ledamöterna representerar, med förhoppningen om att det finns representation från de som bevakar frågor inom område funktionsnedsättning och att funktionshinder i stadsdelens miljö uppmärksammas och åtgärdas.

Förvaltningen har efterfrågat synpunkter från rådet för funktionshinderfrågor i de nämndärenden som berör målgruppen mer konkret. Synpunkter har efterfrågats under 2024 exempelvis i samband med remiss av Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om

bostadsanpassningsbidrag samt remiss gällande motion om att centralisera handläggningen av ledsagning, ledsagarservice och biträde av kontaktperson. Rådet har lyft att de är angelägna kring att få lämna synpunkter i ärenden till nämnden, även om det inte längre ska vara rådets huvudsakliga uppgift.

Vid utvärdering av rådets arbete under 2024 är rådet överlag positiv till strukturen som varit under året och uppslutning från inbjudna representanter till rådet. Rådet reflekterar över om det kan bli mer aktivt eller konkret att lämna egna förslag på aktiviteter relaterat till verksamhetsplanen och fokusområdena som behandlas. Vidare framförs att det kan vara svårt att formulera aktiviteter då ärendena ofta har en hög abstraktionsnivå och kan vara svårt att veta exakt vad stadsdelsnämnderna ansvarar för. Det kan vara lättare att lämna förslag på mer konkreta ärenden, exempelvis nämns trafiknämndens funktionshinderråd där det behandlas frågor om hur vägar och badplatser ska utformas vilket är mer konkret. Rådet framför att det är viktigt att de blir delaktiga i översynen av råden som planeras genomföras av staden under 2025.

För att säkerställa att handläggningen av stödinsatser är rättssäker och att enskilda ska få stöd att överklaga beslut som går dem emot har socialtjänstens besvärshänvisning reviderats under 2024 med syfte att dels förenkla språket och dels tydliggöra att den enskilde kan få hjälp att upprätta sin överklagan.

Enheten för personligt stöd erbjuder ett utbud av både individuella och gemensamma fysiska aktiviteter och utevistelse under hela året och att tid finns avsatt för planering, genomförande och uppföljning. Enheten har under våren startat ett hälsoprojekt som ska mynna ut i ett gemensamt evenemang där vi firar hälsa.

Enheten för arbete och försörjning har genomfört utbildningsinsats av Attention gällande Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Målet var att öka kunskapsnivån om NPF i arbetsgruppen. Utbildningen innehöll bland annat definitioner av diagnoser, kognitiva begränsningar och svårigheter, hur det kan visa sig i vardagen och i kontakten med socialtjänsten, krav och stresskänslighet, komorbiditet (samsjuklighet), psykisk ohälsa, bemötande, förhållningssätt och kommunikationsstrategier vid NPF. Materialet bestående av diskussionsfrågor om hur enheten kan fortsätta arbetet med NPF inkluderades i utbildningen som enheten kan arbeta vidare med.

Förvaltningens stadsmiljöverksamhet påbörjade under hösten projektering inför upprustning av lekplatsen Bomullen i Riksby med fokus på tillgänglighet. Arbetet sker i samverkan med Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU).

Under sommaren och hösten har stadsmiljöenheten utfört förbättringar av ett antal parkvägar, i form av ny beläggning och reparationer. Förbättrande åtgärder på vissa trappor och räcken har genomförts. En ny ledstång har satts upp i Ålstensskogen, i anslutning till strandpromenaden.

Under juni genomfördes en tillgänglighetsinventering av stadsdelens lokaler ur ett funktionshinderperspektiv. Detta utfördes av fem ferieungdomar med handledning av enheten för personligt stöd. Resultatet har återkopplats till verksamheterna för fortsatt hantering.

Stöd till anhöriga

Under 2024 har anhörigstödet i Bromma erbjudits både digitalt, via telefon och på plats. Antalet enskilda samtal är exakt oförändrat till och med vecka 49 under 2023 och 2024, (472 samtal varav 360 kvinnor och 112 män) men med en förskjutning av könsfördelning och målgrupp. En betydande minskning syns inom äldreomsorgen, särskilt bland kvinnor, där samtalen minskade med en tredjedel (från 274 samtal 2023 till 207 samtal 2024). Samtidigt har samtalen inom socialtjänsten ökat (från 222 samtal 2023 till 265 samtal 2024), framförallt bland män. Ökningen av anhöriga inom socialtjänsten kan delvis bero på ett utvecklat samarbete med Norra Stockholms psykiatri. Behovet av anhörigstöd inom socialtjänsten har också visat sig vara mer komplext och ofta genererat flera samtal, medan frågorna inom äldreomsorgen tenderar att vara mer konkreta och oftare kunnat lösas med enskilda samtal. Anhörigkonsumenten har också utvidgat utbudet av anhöriggrupper, vilket har lett till färre individuella samtal inom äldreomsorgen.

Efter varje enskilt samtal ställer anhörigkonsumenten frågan om relevanta ämnen har diskuterats. Samtliga svarande upplever att detta har gjorts, vilket troligtvis beror på att samtalen anpassas efter anhörigas önskemål och inte avslutas förrän alla önskade ämnen har behandlats.

Under året hölls två digitala anhöriggrupper för föräldrar till barn med problematisk grundskolefrånvaro i samarbete med Sundbybergs kommun varav den ena en fortsättningsgrupp. Det finns också ett samarbete med Svenska kyrkan i Sundbyberg, som anordnar caféträffar för målgruppen. En ny målgrupp bestående av vårdnadshavare till barn mellan 16-21 år som är utanför arbete och studier identifierades i slutet av 2023, och en anhöriggrupp för dem startades i april i samarbete med Sundbybergs kommun. Dessutom har en grupp för föräldrar till vuxna barn med psykisk sjukdom startats tillsammans med Sundbyberg.

Under året har anhöriggrupper inom äldreomsorgen och socialtjänst utvärderats med mycket positiva resultat. Deltagarna kände sig lyssnade på, förstådda och respekterade, och majoriteten ansåg att grupperna bidrog till förbättringar i deras liv som anhöriga. De uppskattade att träffa andra i liknande situation och få praktiska tips, särskilt om bemötande och hantering av olika situationer. Förändringar som infördes, som tidtagning för bättre ordfördelning, uppfattades positivt. Deltagarna uppskattade gruppledarnas kompetens och den stödjande atmosfären. Värme, inlevelse och att dela erfarenheter utan att bli bedömd var särskilt uppskattat. Det framkom önskemål om fler konkreta tips och hårdare styrning för att ge alla deltagare utrymme.

Anhörigkonsumenten har arbetat med frivilligorganisationer och samarbeten för att sprida information om olika stödinsatser, såsom föreläsningar och anhöriggrupper. Samarbete inom SNAPH och SKA-nätverket har också utvecklat anhörigstöd genom digitala grupper, poddar och föreläsningar.

Placerade barn

Socialtjänsten har arbetat för att barn och unga som placerats inom socialtjänstens omsorg uppnår målen i kärnämnen i skolan. Totalt 20 av 25 placerade barn uppnår målen i kärnämnen i grundskolan (80 procent), varav 9 av 11 flickor och 11 av 14 pojkar. Inom

familjevården är resultatet 9 av 11 flickor samt 11 av 13 pojkar, det vill säga totalt 83 procent.

Utfallet som lämnas i samband med denna verksamhetsberättelse innebär en sänkning jämfört med tertialrapport 1 och 2, då resultatet var 84 procent respektive 88 procent. Sänkningen kan förklaras av att flera ungdomar som uppnådde målen under tidigare rapporteringstillfällen har gått från grundskolan till gymnasiet och därmed inte längre räknas med. Några barn som inte klarar målen har dessutom övergått från jourhemsplacering till familjehemsplacering och räknas därför med i statistiken.

Placerade barns skolgång följs upp minst en gång per termin. För att på ett strukturerat arbetsätt följa upp placerade barns hälsa och skolgång använder familjevårdsgruppen checklistor med frågor gällande barns hälsa, skolgång och skolprestationer som används i samband med uppföljning av vården. Familjevården arbetar dessutom tätt tillsammans med Skolfam där exempelvis stöd av psykolog ingår. Socialtjänsten tillsammans med Skolfam och skola upprättar alltid en handlingsplan för hur barnet ska uppnå målen i skolan som följs upp tätt.

Socialtjänsten arbetar även tätt tillsammans med föräldrar för att se om det finns behov av stöttning utifrån deras föräldraroll gällande skolan. Socialsekreterare inom familjevården har även nära dialog med familjehemmen om vikten av att stötta de placerade barnen med skolarbetet och ha nära samverkan med barnens skolor. Enheten har även möjlighet att använda sig av SAMS. Alla medarbetare på enheten har fått allt material om SAMS-modellen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	19,7 %	19 %	20,5 %	19,5 %	23 %	24 %	VB 2024
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				84 %		Tas fram av nämnd	2024
Analys Frågan ställs ej i årets brukarundersökning.							
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	67 %	93 %	65 %	94 %	93 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Indikatorn mäter andelen som inte upplever sig orättvist behandlad/illa behandlad för personer som bor i gruppboende samt stödboende SoL i egen regi samt privat regi. Frågan gällande diskriminering har ställts på ett annat sätt i årets brukarundersökning. Resultat gällande indikatorn om diskriminering kan därför ej jämföras med tidigare mätningar. I årets brukarundersökning är frågan: Har du blivit Orättvist behandlad/illa behandlad under det senaste året? Sett till verksamheten i egen regi har 23 personer besvarat undersökningen på Långskeppet (svarsfrekvens 93 %). 52% av de svarande på Långskeppet uppger att de inte upplevt orättvisa/illabehandling och 26% har valt att inte svara. På Långskeppet uppger 22 % (fem brukare) att de blivit orättvist/illa behandlade under året. Av dessa fem uppger:							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period	
<p>Tre brukare (60%) att det är av andra boende</p> <p>Tre brukare (60%) att det är av personalen</p> <p>En brukare (20%) att det är av andra</p> <p>På Långskeppets socialpsykiatriska boende är det något färre som känner sig orättvist eller illa behandlade än snittet i staden.</p> <p>I årets brukarenkät som gått ut till brukare med insatsen boendestöd finns inga frågor om diskriminering eller om man blivit illa behandlad. Något resultat för året är därför inte mätbart.</p>								
 	<p>Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)</p>	79 %	74 %	83 %	84 %	85 %	80 %	2024
<p>Analys</p> <p>Frågan i undersökningarna som indikatorn baseras på lyder: "Är du nöjd med stödet du får hemma? (GRB, SB)", "Är du nöjd med stödet på din dagliga verksamhet? (DV)". Svarefrekvensen är 54 % och baseras på både egen regi och privat regi. Stadssnittet för indikatorn är 86 % och för Bromma 79 %. Föregående år var Brommas resultat 84 %. Kvinnor är mer nöjda än män, 83 % respektive 74 %.</p> <p>Sett till resultatet i egen regi finns ingen rapport som beskriver en sammanslagning av resultaten för de olika insatserna. Gällande gruppboende är svarefrekvensen 83 % (60 svarande) och resultatet för denna fråga är 81 %, vilket innebär under årsmålet.</p> <p>Gällande serviceboende är svarefrekvensen 45 % (9 svarande) och resultatet för denna fråga är 56 %, vilket innebär under årsmålet.</p> <p>Gällande daglig verksamhet är svarefrekvensen 82 % (28 svarande) och resultatet för denna fråga är 82 %, vilket innebär under årsmålet.</p> <p>Resultaten kom i december och skiljer sig mellan verksamheterna. Framåt kommer resultaten analyseras vidare i verksamheterna. Handlingsplaner med åtgärder tas fram inom samtliga verksamheter utifrån respektive verksamhets resultat.</p> <p>Under 2024 har enheten för personligt stöd jobbat mycket med TAK (tecken som stöd) för att förbättra kommunikationen med brukare. En del personal har inte svenska som modersmål vilket några brukare kan anse försvårar kommunikationen och upplevelsen kring bemötande, trygghet och nöjdhet med stödet. Enheten ska under 2025 se över vilka satsningar man ska göra för att höja språkkompetensen och främja en god kommunikation. Kontinuitet och rutiner är fokus i verksamheterna för att skapa en förutsägbar vardag för brukarna. Bemanningsteam har implementerats för att minska antalet vikarier i verksamheterna och öka personalkontinuiteten. Detta väntas på sikt skapa mer trygghet och nöjdhet, men på kort sikt innebär det nya ansikten för brukarna under implementeringsfasen. Några verksamheter har haft nya chefer under året. Sådana förändringar kan skapa oro bland personal och brukare. Nya arbetstidslagen har skapat missnöje hos personal kring scheman. Oro hos personal ska inte spridas till brukare men det finns en risk det ändå gör det. Verksamheterna uppfattar att personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar utan intellektuell funktionsnedsättning tenderar att uppleva mer missnöje och mindre trygghet än andra.</p>								
 	<p>Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)</p>	75 %	78 %	74 %	91 %	90 %	90 %	2024
<p>Analys</p> <p>Svaret på indikatorn ska mäta hur väl den svarande tycker att de blir bemötta av stadens personal. Frågan i undersökningarna lyder: "Blir du väl bemött av personalen? (GRB, SB,DV)". Svarefrekvensen för indikatorn var 54 % och avser både egen regi och privat regi.</p> <p>Resultatet 2024 är 75 % vilket innebär ett resultat under årsmålet 90 %. Det är en minskning från 91 % 2023.</p> <p>2024 års resultat för egen regi visar att 72 % svarar "ja" på frågan om de blir väl bemötta, 24 % svarar "ibland" och 3 % svarar "nej". 56 % som bor i serviceboende svarar "ja" och resterande 44 % "ibland". 86 % som går på Brommas dagliga verksamhet svarar "ja", 7 % svarar "ibland" och 7 % "nej" om bemötande från personalen.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period	
<p>God kommunikation kan vara grunden för ett gott bemötande, och när kommunikationen inte fungerar på ett tillfredsställande sätt kan upplevelsen av ett gott bemötande minska. Begreppet bemötande är en viktig parameter i det arbete som sker ute i personalgrupperna i och med det löpande arbetet med utbildningsinsatserna Pedagogiskt Ramverk samt KOMPASS. Under hösten 2024 har personalen omcertifierats i ramverket och alla nya medarbetare och vikarier tar del av grunderna ramverket. Vi säkrar på så vis arbetsmetoder och processer och har en dialog ute i verksamheterna kring vikten av att vi i vårt professionella uppdrag har ett gott bemötande.</p> <p>Under 2024 har enheten för personligt stöd jobbat mycket med TAK (tecken som stöd) för att förbättra kommunikationen med brukare. En del personal har inte svenska som modersmål vilket några brukare kan anse försvårar kommunikationen och upplevelsen kring bemötande, trygghet och nöjdhet med stödet. Enheten ska under 2025 se över vilka satsningar man ska göra för att höja språkkompetensen och främja en god kommunikation. Kontinuitet och rutiner är fokus i verksamheterna för att skapa en förutsägbar vardag för brukarna. Resursteam har implementerats för att minska antalet vikarier i verksamheterna och öka personalkontinuiteten. Detta väntas på sikt skapa mer trygghet och nöjdhet, men på kort sikt innebär det nya ansikten för brukarna under implementeringsfasen. Några verksamheter har haft nya chefer under året. Sådana förändringar kan skapa oro bland personal och brukare. Nya arbetstidslagen har skapat missnöje hos personal kring scheman. Oro hos personal ska inte spridas till brukare men det finns en risk det ändå gör det. Verksamheterna uppfattar att personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar utan intellektuell funktionsnedsättning tenderar att uppleva mer missnöje och mindre trygghet än andra grupper.</p> <p>Verksamheterna analyserar resultatet vidare och tar fram handlingsplaner för åtgärder 2025 utifrån respektive verksamhets resultat.</p>								
 	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	74 %	71 %	76 %	83 %	80 %	79 %	2024
<p>Analys</p> <p>Indikatorn baseras på fråga i brukarundersökningen: "Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma? (GRB, SB)", "Får du bestämma om saker som är viktiga för dig i din dagliga verksamhet? (DV)". Indikatorn avser både egen regi och privat regi med en svarsfrekvens på 54 %.</p> <p>Resultatet för Bromma 2024 är 74 % vilket är en minskning från 83 % föregående år. Årsmålet på 80 % nås inte. Snittet i staden 2024 är 84 %.</p> <p>För Brommas verksamheter i egen regi är resultatet följande:</p> <p>Gruppbostad (svarsfrekvens 83 % - 60 svarande): 76 % svarar "ja", 20 % svarar "ibland" och 3 % svarar "nej".</p> <p>Servicebostad (svarsfrekvens 45 % - 9 svarande): 56 % svarar "ja", 33 % svarar "ibland" och 11 % svarar "nej".</p> <p>Daglig verksamhet (svarsfrekvens 82% - 28 svarande): 75 % svarar "ja", 21 % svarar "ibland" och 4 % svarar "nej".</p> <p>Begreppen självständighet och delaktighet är viktiga parametrar i det arbete som sker ute i personalgrupperna i och med det löpande arbetet med utbildningsinsatserna Pedagogiskt Ramverk samt KOMPASS. Under hösten 2024 har personalen omcertifierats i ramverket och alla nya medarbetare och vikarier tar del av grunderna ramverket. På så vis säkras arbetsmetoder och processer och dialog sker i verksamheterna kring vikten av att i vårt professionella uppdrag har ett gott bemötande.</p>								
 	Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)	81,25 %	100 %	70 %		90 %	85 %	2024
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen har fått in totalt 16 svar, varav ett svar är från vuxen/missbruk och 15 svar från socialpsykiatri. Det finns inga svar gällande våld i nära relationer. 13 personer svarade att det upplever att deras situation har förbättrats av insatserna de fått, 81 procent. 19 procent svarade att situationen är oförändrad.</p> <p>Det är få som svarat på enkäten. När det gäller våld i nära relationer var arbetsbelastningen hög och därför prioriterades enkäten bort för att våldsutsatta skulle få stöd. Avdelningen behöver planera för att fler personer inom alla områden får möjlighet att besvara enkäten 2025.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	80	78,57 %	81,82 %	80	80 %	75 %	VB 2024
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	82,65	81,65 %	83,74 %	86,67	85 %	Tas fram av nämnd	VB 2024
Analys							
<p>Avdelningen når inte årsmålet. Antal utredningar av barn och unga mellan 0-17 år är 513 stycken, varav 246 flickor och 267 pojkar. Av dessa 513 barn har 424 stycken varit delaktiga och fått återkoppling. Det är något fler flickor jämfört med pojkar som varit delaktiga och fått återkoppling. Det är en marginell skillnad som är svår att analysera.</p> <p>Barn och unga med funktionsnedsättning utreds inom enheten för vuxna och gruppen funktionsnedsättning där resultatet visar att 74 procent av barn och unga varit delaktiga och fått återkoppling. Enheten planerar att vidta åtgärder för att öka delaktigheten exempelvis genom kommunikationshjälpmedel.</p> <p>När det gäller barn och unga aktuella inom enheten för barn och unga har 84 procent varit delaktiga och fått återkoppling. Resultatet är lägre än årsmålet på 85 procent. Det är enbart enstaka procent där det är omotiverat varför socialsekreterare inte har gjort barn delaktiga. Resterande finns en motiverad anledning, exempelvis är det en stor del barn som varit mellan 0-1 år där exempelvis information och återkoppling inte varit möjligt på samma sätt. Enheten behöver säkerställa att samtliga barn och ungdomar görs delaktiga i den utsträckning det är möjligt. Arbetet kommer att behöva följas även nästkommande år.</p> <p>Sammantaget visar resultaten att avdelningen fortsatt behöver arbeta med att öka barns delaktighet under 2025.</p>							
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	64 %	54 %	70 %	78 %	84 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys							
<p>Svaret på indikatorn ska mäta hur trygg den boende är i sin gruppboende och serviceboende. Frågan i undersökningen lyder: "Känner du dig trygg med personalen hemma?". Svarefrekvensen är 73 % och avser både privat och egen regi.</p> <p>Resultatet för 2024 är 64 % vilket innebär att årsmålet på 84 % inte nås. Resultatet är en minskning från 78 % föregående år. Gällande resultatet för egen regi är resultatet följande;</p> <p>Gruppboende: svarefrekvens 83 % (60 svarande). 64 % svarar de är trygg med "alla" och 33 % svarar "några". 3 % svarar "ingen".</p> <p>Serviceboende: svarefrekvens 45 % (9 svarande). 67 % svarar de är trygg med "alla" och resterande 33 % svarar "några".</p> <p>Under året har verksamheterna på olika sätt försökt bryta ned vad begreppet Trygghet innebär då det är ett ord där individen själv måste få definiera. Det har gjorts kopplat till arbete med möjlighetsanalyser samt vid individuppföljningar, samtal och boendemöten.</p> <p>Verksamheterna har arbetat med att sträva efter minimera antalet vikarier i verksamheterna och bra introduktioner som gör det möjligt att få fler introduktionspass för att hinna träffa alla boende i deras egen takt. Bemanningsteam har implementerats under 2024 för att minska antalet vikarier i verksamheterna och öka personalkontinuiteten. Detta väntas på sikt skapa mer trygghet och nöjdhet, men på kort sikt innebär det nya ansikten för brukarna under implementeringsfasen.</p> <p>Fortlöpande arbete som utförts med att fler av medarbetarna ska skapa trygghet i relationer med brukare, inte bara stödperson som det ofta blir nu i verksamheterna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mindre omsättning av personal – medför stabila personalgrupper uppnås genom att arbeta bort slaskrader/slaskpass för att uppnå så få vikarier som möjligt. 2. Stabil personalgrupp – medför enhetligt arbete med att följa rutiner både verksamhets- och brukarrutiner. Ska följas upp och uppdateras på kommande planeringsdag i april/maj. 3. Enhetligt arbete med att följa brukarrutiner – medför trygghet för brukare, anhöriga och gode män. Fortsatt arbete med möjlighetsanalyser. <p>Verksamheterna har fortsatt arbetet med omsorgs-KOMPASS och verktyget "möjlighetsanalys". Möjlighetsanalys är en slags Genomförandeplans-analys som bygger på det salutogena perspektivet. Koppling blir på individnivå och skapar trygga</p>							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>relationer och meningsfullhet där drömmar och uttalade behov är i fokus.</p> <p>Två personer av de 69 svarande uppger de inte är trygga med någon personal. För personer med funktionsnedsättningar är det inte ovanligt de kan ha svårt med sociala sammanhang och skapa relation med andra. Det kan därför vara naturligt att en del svarar de är trygga med "några" och inte "alla". Brukare har en stödperson som brukare träffar oftare och därmed lär känna mer och som kan skapa trygghet. Personal som brukaren inte träffar eller får stöd av regelbundet kan ta längre tid att känna en trygghet med. Förvaltningens verksamheter arbetar för att ingen ska uppleva de inte känner trygghet till någon personal.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden och äldrenämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.1 Brommaborna får insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen ska i större utsträckning arbeta mot en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst. Insatser och förebyggande arbete ska säkras och goda metoder och arbetssätt ska spridas för att stärka kvaliteten i välfärden. Resurser och arbetssätt behöver anpassas för att möta upp ett eventuellt införande av en ny socialtjänstlag.

Socialtjänstens insatser ska vara långsiktiga och grundade i beprövad erfarenhet om vad som är effektivt. Processer och insatser ska vara ändamålsenliga och möjliga att följa upp. Uppföljning sker bland annat genom brukarintervjuer och olika granskningar. Andelen personer som är nöjda och trygga med sin insats ska öka. Det gäller även andelen personer som upplever att de kan påverka sin insats och som upplever att insatserna leder till en förbättrad situation.

Alla som har kontakt med förvaltningen ska uppleva ett gott bemötande utan diskriminering. Frågor om bemötande och diskriminering hålls levande i alla verksamheter. Jämställdhetsanalyser ska genomföras systematiskt för att identifiera skillnader mellan könen i både handläggningen och i utförandet av insatser.

Arbetet för att säkerställa ett barnrättsperspektiv i alla beslut som rör barn fortgår och barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i förebyggande arbete och i beslutsprocesser i ärenden som rör barn. Barnets rättigheter ska stärkas genom samverkan mellan olika verksamheter, både internt och externt, för att möjliggöra en helhetssyn på barnets behov och intressen. Barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser ska öka och stödsamtal till barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten ska erbjudas.

För att utveckla kvaliteten i socialtjänstens insatser ska uppföljningen av beslutade insatser stärkas. En viktig del i detta är att följa upp jour- och familjehem samt säkerställa att de HVB-verksamheter som används för placeringar drivs av seriösa aktörer.

Tilliten till trygghetssystem ska öka genom att förebygga och minimera felaktiga utbetalningar. Bland annat genom att skapa förutsättningar för de sökande att göra rätt från början. Inom socialtjänsten finns handläggare för felaktiga utbetalningar (FUT-handläggare) för att säkerställa att utbetalat ekonomiskt bistånd har skett på korrekt grund och för att säkerställa återbetalning av felaktiga utbetalningar

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska se över hur organisation och arbetssätt kan anpassas för att möta upp ett eventuellt införande av ny socialtjänstlag med en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.3.2 Brommaborna får stöd och omsorg när behoven är som störst

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stöd, omsorg och vård ska ges till de som behöver det, med utgångspunkt i barnens bästa. Likställighet ska säkerställas och att brommaborna få det stöd och det skydd de har rätt till. Barn och unga i Bromma ska växa upp i goda och trygga miljöer. Utförarverksamheter inom barn- och ungdomsvården ska öka och familjecentraler utvecklas tillsammans med relevanta aktörer, såsom socialtjänst, öppen förskola, BVC och mödravård. Samverkan mellan Brommas socialtjänst och fristående förskolor och skolor är en viktig del i arbete med att säkerställa att alla utbildningsaktörer som verkar i Bromma har information och kunskap för att kunna göra orosanmälningar till socialtjänsten vid oro för att barn far illa.

Arbetet med att genomföra aktiviteter och åtgärder för att minska risken att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet fortsätter inom ramen för samverkansöverenskommelsen. Samverkan mellan polis, skola, förskola, socialtjänst och fritidsverksamhet ska fortsätta att utvecklas och stärkas för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon och erbjuda adekvata stödinsatser.

Personer som behöver stöd och visar intresse för att lämna en kriminell livsstil ska få en första kontakt med staden inom 24 timmar. I samråd med socialförvaltningen ska rutiner

implementeras för att säkerställa detta. Samverkan med polisen, kriminalvården och civilsamhället är angeläget och ska intensifieras för att stärka stödet kring individer som lämnar kriminalitet.

Barn och unga i Bromma som växer upp i familjer med missbruk eller psykisk ohälsa ska få det stöd och hjälp som de behöver. Åtgärder för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga prioriteras.

Öppenvårdsinsatserna i Bromma ska utvecklas i syfte att säkerställa ett adekvat, kvalitativt och mobilt stöd. Den som söker hjälp ska enkelt och snabbt ges stöd. I enlighet med förslag i nya socialtjänstlagen ska socialtjänsten ställa om från att vara specialiserad till att ha ett mer förebyggande perspektiv. Det uppsökande arbetet ska utvecklas och bli mer mobilt. Anhörigas behov av stöd ska uppmärksammas när närstående ansöker om stöd och insatser.

Nyanlända som bosätter sig i Bromma ska erbjudas stöd för en snabb etablering i skola, arbetsliv och i samhället. En viktig del i detta är samverkan med organisationer och föreningar som bedriver verksamheter för nyanlända.

Alla brommabor ska ges möjlighet till delaktighet i samhällslivet på lika villkor. Ledsagning, ledsagarservice och stödinsatser ska möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv. Handläggningen av stödinsatser ska vara rättssäker och enskilda ska få stöd att överklaga beslut som går dem emot. Jämställdhetsanalyser ska genomföras systematiskt för att identifiera skillnader mellan könen i handläggningen. Beslutade insatser ska verkställas skyndsamt och stöd ska ges till att välja utförare.

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning är styrande vid planering och uppföljning av arbetet för att nå stadens mål om ett Stockholm som är tillgängligt för alla, där personer med funktionsnedsättning är fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering. Kompetensen inom rådet för funktionshinderfrågor ska tas tillvara och synpunkter ska beaktas.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer med insatsen bostad med särskild service för vuxna enligt LSS eller SoL i egen regi som deltar	78 %	85 %	67 %	60 %	70 %		2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
regelbundet i fysisk aktivitet							

Nämndmål: 1.3.3 Barnen i Bromma når kunskapsmålen i skolan

● Uppfylls helt

Beskrivning

En lyckad skolgång är en av de viktigaste faktorerna för att barn och unga ska utvecklas väl. Samverkan med skola för att bryta omfattande skolfrånvaro och för att uppnå ökad trygghet, studiero, skolnärvaro och kunskapsresultat fortsätter. För barn och ungdomar i behov av särskilt stöd fortsätter samverkan genom det lokala BUS – en organiserad samverkan mellan förvaltningen, skolan och Region Stockholm för barn i behov av särskilt stöd.

En av de viktigaste faktorerna för hur det går för placerade barn senare i livet är hur de lyckas i skolan. Placerade barn och unga har samma rätt till utbildning och skolgång som andra barn och unga. För att den rätten ska säkras krävs samverkan mellan socialtjänsten och skolan. Socialtjänsten i Bromma följer SAMS-modellen i uppföljning av skolgång och skolresultat för de placerade barnen. SAMS-modellen har tagits fram gemensamt av Skolverket, Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Det övergripande syftet är att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga när placeringen medför skolbyte. Målet är att placerade barn och unga når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan. För familjehemsplacerade barn fortgår arbetet utifrån modellen SkolFam (skolsatsning i familjehemsvård) där barnens insatser för stöd till lärande kartläggs och individanpassas i samverkan mellan skola och socialtjänst. Vid oundvikliga uppbrott från förskola eller skola ska kompensatoriska åtgärder erbjudas för att motverka de problem som uppbrottet kan medföra.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån resultaten inom underliggande nämndmål, resultaten avseende indikatorerna samt genomförda aktiviteter.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måluppfyllelse

Information om aktiviteter och stöd samt förebyggande arbete

Äldreomsorgen har fortsatt sitt arbete med att informera om den förebyggande verksamheten och dess utbud. I syfte att fler ska få kännedom om vart man vänder sig för att ansöka om hjälpinsatser har beställarenheten och den förebyggande verksamheten skickat ut information om hur man ansöker om äldreomsorg och vilket stöd som finns, både biståndsbedömt stöd och förebyggande stöd, via brev till alla Brommabor som är över 75 år. Utskicket har resulterat i att flera nya seniorer har hittat till de öppna verksamheterna. I augusti skickas informationen ut på nytt till alla Brommabor som fyller 75 år i år.

För att förebygga social isolering och ensamhet bland Brommas äldre har den förebyggande verksamheten, med aktivitetscenter och friskvårdscenter, under året fortsatt att erbjuda ett brett utbud av aktiviteter, såväl fysiska som sociala. Under sommaren har exempelvis utflykter i närområdet arrangerats för stadsdelens seniorer. Man har bland annat varit till Judarskogens naturreservat, Råcksta träsk, Ljunglöfska slottet och Alviks strand. Utflykterna, som är kostnadsfria och med möjlighet till att köpa fika till självkostnadspris, syftar bland annat till att bidra till social gemenskap och fysisk rörelse.

Antalet besök på förvaltningens båda aktivitetscenter har ökat med drygt 1300 besök under 2024 i jämförelse med tidigare år. Antal besök var under 2024 15361, vilket är den högsta siffran sedan mätningen startade. Anledningen till ökning bedöms bland annat bero på det riktade utskick som gjorts samt att man annonserat i lokaltidning samt att information funnits att tillgå på stadsdelens vårdcentraler.

Det är fortfarande fler kvinnor än män som besöker och deltar i den förebyggande verksamhetens olika aktiviteter. En anledning kan vara att kvinnor lever längre, vilket gör att män som lever i en relation med en kvinna har en partner hemma och därför inte har samma behov av social samvaro. En annan bidragande orsak kan vara utbudet. Män efterfrågar oftare specifika aktiviteter så som snickarverkstad. Något som inte finns i verksamheten i dagsläget.

För att locka fler män att delta i de olika aktiviteterna har matlagningskurs för herrar anordnats, även nystartade promenadgrupper har lockat flera män. Verksamheten har även en herrklubb som har fallit väl ut då deltagarna i gruppen fortsatte att träffas även utanför aktivitetscentren under sommaren.

Förvaltningen har dock ett fortsatt arbete kvar i att nå den grupp äldre som lever i ofrivillig ensamhet och som inte besöker de öppna verksamheterna. Några bidragande orsaker till att man inte besöker verksamheterna och tar del av programutbudet kan vara relaterade till gamla vanor och intressen där man kanske inte är van vid att delta i sociala eller fysiska aktiviteter. En annan förklaring kan vara att det inte finns aktiviteter som passar det den enskilde vill göra.

Avdelning äldreomsorg har ansökt om och beviljats medel för uppsökande hälsosamtal. De medel som förvaltningen har beviljats kommer inledningsvis att användas till omvärldsbevakning för att få mer kunskap om hur andra har arbetat kring hälsosamtal.

Kommunövergripande verksamhet - Pensionat Traneberg

Inom stadsdelsförvaltningen finns den kommunövergripande verksamheten Pensionat kinesen, som under hösten bytte namn till Pensionat Traneberg, en biståndsbedömd verksamhet där personer med demenssjukdom kan bo under en kortare tid i syfte att avlasta den anhörige som vårdar sin närstående. Verksamheten har infört en enkät för att utvärdera insatsen.

Äldre i Bromma är nöjda med sin äldreomsorg och har en trygg tillvaro

En majoritet, 83 procent, av de äldre med hemtjänst är nöjda med sin äldreomsorg och 88 procent av de boende på vård- och omsorgsboenden känner sig trygga.

Inom hemtjänsten påverkas tryggheten av kontinuitet i personal och utförande, samt tydlig information om eventuella förändringar. Att äldre kan påverka sin hjälp bidrar också till deras trygghet och nöjdhet. För att förbättra kontinuiteten pågår arbete med att öka personalkontinuiteten. På vård- och omsorgsboenden kan trygghetskänslan variera beroende på andra boende, den äldres hälsotillstånd och bemötande. Dagliga aktiviteter och stimulansmedel, såsom terapihundbesök, kan öka nöjdheten och tryggheten.

Under hösten anställdes två praktikanter från Teknisksprånget som bland annat har arbetat med att ta fram digitala enkäter som ska vara ett komplement till Socialstyrelsens brukarenkät.

Hemtjänsten i Bromma blev under sommaren nyckelfri, vilket syftar till ökad trygghet och bättre arbetsmiljö för medarbetarna som inte längre behöver ansvara för samtliga brukares nycklar.

Arbetet med övergången till den nya socialtjänstlagen, som väntas träda i kraft i juli 2025, samt omställningen till en god och nära vård och omsorg pågår. I början av året anställdes en verksamhetsutvecklare inom förvaltningen som arbetar som projektledare för omställningen. Under perioden har en workshop med projektledare och representanter från äldreförvaltningen genomförts med samtliga av äldreomsorgens chefer.

Delaktighet i hur och när omsorgen utförs

Resultatet från årets brukarundersökning visar att en övervägande majoritet, 85 procent, av de svarande med hemtjänstinsatser upplevde att de kunde påverka hur hjälpen utfördes. För personer i vård- och omsorgsboende var känslan av delaktighet lägre, och resultatet uppgick till 70 procent.

Några tänkbara orsaker till utfallet för hemtjänstens del kan vara att brukarens önskemål om att samma personal kommer hem till den äldre inte alltid kan tillmötesgå fullt ut.

Verksamheten ser att medarbetarnas kunskap om ramtid behöver öka så att man som medarbetare kan planera om vid förändringar. Därmed väntas flexibiliteten öka vilket kan öka känslan av delaktighet för brukaren. För att ramtid ska hållas aktuellt och tillämpas fullt ut har beställarenheten bjudit in hemtjänstutförare till gemensamma möten där utmaningar och tillämpningsanvisningar diskuterats. Vidare ser Brommas kommunala hemtjänst att arbetet

med att upprätta genomförandeplaner behöver stärkas. Samtal förs i hemtjänstens ledningsgrupp hur arbetet ska ske.

En tänkbar orsak till att målet om delaktighet inte nåddes för vård- och omsorgsboende kan vara att möjligheterna att påverka sin vardag upplevs som något begränsade för den som bor på vård- och omsorgsboende eftersom rutiner och arbetsätt måste anpassas efter såväl fler boende som rådande rutiner och lagstiftning.

Verksamheterna, såväl hemtjänst som vård- och omsorgsboende, ser att en del personal ibland har en tendens att arbeta uppgiftsorienterat istället för personcentrerat, och att man kan fastna i gamla arbetsätt och vanor utan att ta full hänsyn till den enskildes önskemål. Genom att diskutera detta i arbetsgrupperna har möjligheterna att arbeta mer personcentrerat ökat.

På boendenas demensavdelningar har verksamheterna sett att arbetet kan bli anhörigstyrt, alltså att personalen lyssnar mer på de anhöriga än den äldre själv, och det är därför viktigt att påminna sig om vem man arbetar för och att ett kontinuerligt samtal kring detta förs i arbetsgrupperna.

Kontinuitet för den äldre

Årsmålet är att personer med minst två hemtjänstbesök om dagen ska träffa högst tio olika personal under en tvåveckors period. Målet för 2024 har inte nåtts då utfallet i mätningen blev 14,24.

En orsak kan vara att allt fler äldre har stora omvårdnadsbehov som kräver besök flera gånger per dygn, och ibland även med dubbelbemanning, vilket kräver fler besök av olika personal. En annan tänkbar orsak till utfallet kan vara verksamhetens planering samt schematekniska utmaningar. I syfte att nå årsmålet framgent ser Brommas hemtjänst över verksamheternas grundschema, att samma personal planeras in att besöka samma brukare så långt det är möjligt samt organisering av mindre team som ska täcka olika geografiska områden i stadsdelsområdet.

Avdelningens arbete med heltid som norm har fortsatt i syfte att fler ska ges möjlighet att arbeta heltid, men också att personalkontinuitet ska vara hög för den äldre. Mer om detta arbete redovisas under målet 3.4 *Medarbetare inom äldreomsorgen i Bromma har goda förutsättningar att göra ett bra jobb med Stockholmarnas fokus.*

Äldrevänlig stad

Äldreomsorgens arbete fortgår i enlighet med stadens handlingsplan för en äldrevänlig stad som delas in i de fem områdena *Delaktighet och inflytande, Samverkan och partnerskap, Social inkludering, Bostäder och stadsmiljö* samt *Kommunikation och information.*

Delaktighet och inflytande

Under året har pensionärsrådet till exempel beretts möjlighet att komma med synpunkter och ge medskick till nämndens boendeplan. Några av de förslag som rådet bidrog med, och som också skrevs in i ärendet, var förslag om fler boendeformer för äldre, så som kollektivboenden eller integrerade boenden. Under hösten gavs pensionärsrådet möjlighet att lämna synpunkter på förvaltningens lokala plan för omställningen till en god och nära vård och omsorg.

Med hjälp av personer som gör sin praktik på förvaltningen genom praktikprogrammet

Tekniksprånget kommer äldreomsorgen inventera vilka möjligheter det finns att göra egna brukarundersökningar för att fånga användarperspektivet.

Samverkan och partnerskap

Samverkan med interna parter, så som mellan olika avdelningar inom förvaltningen, och externa parter, så som polisen genom Brommas samverkansöverenskommelse, privata hemtjänstutförare och regionen är exempel på samverkan och partnerskap i enlighet med en äldrevänlig stad. Ett annat exempel är äldreomsorgens samverkan med frivilligorganisationer som exempelvis Röda korset, PRO och kyrkan som sker i syfte att nå målgruppen äldre.

Brommas äldreomsorg har inlett ett samarbete med stadsdelsområdets vårdcentraler i syfte att sprida information om vilka insatser, både förebyggande och biståndsbedömda, som finns att tillgå. Under hösten inleds också ett samarbete kring att utforma fortsatta gemensamma aktiviteter utifrån stadens och regionens handlingsplan kring god och nära vård.

Social inkludering

Ett samarbete med stadsdelsområdets vårdcentraler inleddes förra året, där stadsdelsförvaltningen bistår med informationsmaterial om vilket förebyggande stöd som finns att få och hur man kommer i kontakt med äldreomsorgen. Samarbetet fortsätter under året i förhoppning att nå fler äldre som inte har någon kontakt med förvaltningen i dagsläget.

Förvaltningen har ansökt om stimulansmedel för att utveckla uppsökande hälsosamtal som syftar till att motverka ensamhet bland äldre.

Även på förvaltningens boenden har sociala aktiviteter till de äldre för att motverka ensamhet och främja den sociala inkluderingen erbjudits.

Bostäder och stadsmiljö

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att kontinuerligt genomföra förbättringar i parker och grönområden för ökad trygghet och förbättrad tillgänglighet och synpunkter från pensionärsrådet har tillvaratagits i arbetet.

Kommunikation och information

För att sprida information om utbudet inom äldreomsorgens förebyggande verksamhet har annonsering skett månadsvis i lokaltidningen, anslag på förvaltningens anslagstavlor samt förvaltningens sociala medier. Vissa utmaningar finns dock i att veta när och till vilken åldersgrupp det är lämpligt att skicka riktad information, för att minska risken att tappa några mottagare.

Under slutet av året skickade beställarenheten och den förebyggande verksamheten ut informationsbrev till alla Brommabor som är 75 år eller äldre. Utskicken innehöll information om de öppna verksamheterna, fixartjänsten, vilket anhörigstöd som finns att få, de biståndsbedömda insatserna och vikten av att planera sitt boende när man blir äldre.

Utveckling av hälso- och sjukvården för en patientsäker omvårdnad

Utbildning för undersköterskor har genomförts löpande under perioden. Utbildningarna hålls i en simulerad vårdmiljö (ett metodrum) i syfte att öka medarbetarnas medicinska kompetens inom exempelvis kost och nutrition, kommunikationsverktyget S-BAR, palliativ vård, demenssjukdom och förebyggande av trycksår.

Enheternas sjuksköterskor handleder undersköterskor från förvaltningens samtliga kommunala vård- och omsorgsboenden i utbildningar inom exempelvis kontroll av blodsocker, blodtryck och andra parametrar. Sjuksköterskorna håller utbildningar ett par gånger i månaden utifrån gemensamma teman som exempelvis läkemedel och palliativ vård.

Kompetensutveckling har även skett genom deltagande i vårdhygiens digitala utbildning.

En inventering av medicinteknisk utrustning har genomförts för att kunna möta brukarnas omvårdnadsbehov.

Utbildningar kring måltidsordning och nutrition har genomförts. Förvaltningens dietister har deltagit i möten med verksamheternas måltidsombud där vikten av mellanmål och variationen av dem har diskuterats. Ett förslag till mellanmålsmeny har tagits fram med förhoppning att kunna implementera den i verksamheterna framledes med syfte att främja aptiten och livskvaliteten för den äldre samt för att förebygga undernäring.

Under perioden har en verksamhetsutvecklare med inriktning HSL tillsatts i syfte att ta fram nya, alternativt revidera befintliga, rutiner för hälso- och sjukvårdsinsatser samt för att stödja implementeringen av digital och säker läkemedelssigenering. Arbetet har påbörjats och befintliga rutiner går igenom och uppdateras i samarbete med verksamheterna. Under året har även en kombinerad tjänst som medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) och adjungerad klinisk adjunkt (AKA) inrättats i syfte att stärka äldreomsorgens kompetens att kvalitetssäkra en trygg och säker vård och omsorg. Äldreomsorgen ska också intensifiera samverkan med lärosätena kring studentmottagandet.

Samverkan med interna och externa aktörer för en trygg äldre

För att äldre ska vara trygga med sin omsorg behövs samverkan både med interna och externa aktörer. Från perioden finns en rad exempel på samverkan som syftar till att skapa trygghet för de äldre.

Samverkan har skett internt i arbetet med omställningen till en god och nära vård genom samarbete mellan avdelningarna för äldreomsorg, socialtjänst och förskola. Ett gemensamt uppstartsmöte med regionens primärvård i Bromma har hållits med utgångspunkt i den lokala handlingsplanen.

Biståndshandläggarna har haft en fortsatt god samverkan och nära dialog med hemtjänstutförare, korttidsboenden och vård- och omsorgsboenden. Samverkan har också skett med sjukhusen, geriatriken, vårdcentraler och primärvårdsrehab samt hemtjänst.

En rutin för samverkan kring brukare vid korttidsvård är under utveckling i samarbete mellan regionen och stadsdelsförvaltningen. Rutinen väntas trygga övergången mellan region och kommun för den enskilde.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda omsorgstagare	83 %	82 %	84 %		82 %	82 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	85 %	79 %	87 %	85 %	87 %	87 %	2024
Analys Resultatet avser alla som fått beslut om hemtjänstinsats från Bromma stadsdelsnämnd och skiljer inte på om utföraren drivs i offentlig eller privat regi. Förvaltningen redovisar ett resultat om 85 % vilket är samma resultat som tidigare år. Bedömning görs att förvaltningen delvis uppfyller målet om 87 %. Anledningen att målet inte uppnås fullt ut kan vara flertalet men en anledning kan vara att det finns en skillnad i förväntningar av vad den enskilde förväntar sig av hemtjänsten gentemot det som hemtjänsten kan motsvara. Hemtjänsten i egen regi har under året arbetat för att skapa mindre team för att skapa både tids- och personalkontinuitet för den enskilde. Det första mötet med den enskilde bedöms som viktigt och där behövs en samverkan mellan beställarenhet och hemtjänstutförare. Förvaltningen ser att det är en större skillnad mellan könen i jämförelse med tidigare år. Männen upplever att de inte kan påverka sin hjälp i lika stor utsträckning som kvinnorna. Detta är ett observandum och något som behöver utredas vidare varför männen inte upplever att de kan påverka så mycket som kvinnorna.							
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	70 %	74 %	69 %	77 %	79 %	79 %	2024
Analys Resultatet avser alla som fått beslut om vård- och omsorgsboende från Bromma stadsdelsnämnd och skiljer inte på om utföraren drivs i offentlig eller privat regi. Resultatet har minskat i jämförelse med tidigare och det är bland kvinnorna som resultatet minskat. En tänkbar orsak till resultatet kan vara att de som bor på vård- och omsorgsboende ofta har en kraftigt nedsatt hälsa och således inte har möjlighet att leva sitt liv som de skulle önska. Det kan även bero på att till följd av kraftigt nedsatt hälsa behöver rutiner och arbetssätt anpassas efter fler boenden samt lagstiftning. De verksamheter som drivs i egen regi har under året stärkt arbetet med boråd samt närståendeträffar för att skapa en dialog och kommunikation. Verksamheterna har även identifierat att det kan finnas en väljvilja hos personalen utföra hjälpen som de upplever att de boende vill ha det snarare än att fråga hur de vill ha sin hjälp utförd. Verksamheterna har identifierat att de behöver stärka arbetet med bland annat genomförandeplaner för att förbättra den boendes upplevelse hur de kan påverka hur sin hjälp utförs.							
  Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,09				0,06	Tas fram av nämnd	2024
  Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	61			54	67 %	67 %	2024
Analys Resultatet kommer från exploateringskontorets medborgardialog och utfallet visar att stadsdelsförvaltningen inte uppnår årsmålet. Dock är det en förbättring i jämförelse med tidigare år. En tänkbar orsak till att äldre personer i ganska låg utsträckning upplever att de inte vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser kan vara att man som äldre inte vill kännas vid att man kan komma att vara i behov av stöd och hjälp i framtiden eller att den äldre har behov av hjälp men inte har insikt i sin situation. Förebyggande verksamheten och enheten för biståndshandläggning har under året skickat ut riktad information till personer som fyller 75 år för att ge information om äldreomsorgen i sin helhet bland annat vart man som äldre kan vända sig för att ansöka om hjälp. Under året har förvaltningen även skickat ut ett informationsmaterial till samtliga av Brommas medborgare för att sprida information om stadsdelsförvaltningens arbete generellt. Framledes är det viktigt att det finns flera kommunikationsvägar för att få information om äldreomsorgen och att inte all information sker digitalt då det ökar risken för utanförskap.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	14,24			13,44	10	Max 10 personer	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
<p>Resultatet visar alla omsorgstagare som har fått sitt beslut av hemtjänst från Bromma stadsdelsnämnd och skiljer inte på om utföraren driva i offentlig eller privat regi. Förvaltningen når inte årsmålet och redovisar ett sämre resultat än tidigare år.</p> <p>Hemtjänsten som drivs i egen regi redovisar ett snitt om 14,40. Det finns en variation mellan de olika hemtjänstgrupperna mellan 11,6 och 16,8. Hemtjänst i privat regi redovisar ett snitt om 14,12.</p> <p>Förvaltningen kan konstatera att resultatet har varit högre än årsmålet under de senaste åren och har arbetat på olika sätt för att försöka att förbättra resultatet. Förvaltningen kan konstatera att det finns olika sätt att beskriva kontinuitet bland annat personalkontinuitet som redovisas i denna indikator samt tidskontinuitet, att den enskilde får hjälp på ungefär samma tider under dagen. Förvaltningen kan konstatera att hemtjänst i egen regi arbetat för att skapa tidskontinuitet under en längre tid och arbetar för att skapa kontinuitet även för personal. Förvaltningen kan konstatera att de olika enheterna har kommit olika långt i sitt arbete avseende schemaläggning och bemanning för att förbättra personalkontinuiteten.</p> <p>För att öka kontinuiteten för brukaren har Brommas kommunala hemtjänst bland annat börjat med att dela in medarbetarna i team som bemannar olika geografiska områden. Även här har enheterna kommit olika långt i arbetet.</p> <p>Ett arbete pågår inom hela äldreomsorgen med att minska andelen timavlönad personal. Det syftar bland annat till att öka personalkontinuiteten för brukaren. Brommas hemtjänst har erbjudit samtlig personal som arbetar heltid att arbeta heltid/utökad tid. Arbetet kring heltid har inneburit att fler medarbetare gått upp i tjänstgöringsgrad, vilket har gjort att hemtjänsten har kunnat minska på antalet timavlönade även om andelen fortfarande ligger på en hög nivå.</p> <p>Under hösten har gemensamma träffar med hemtjänstens samordnare utförts där utfallet för personalkontinuiteten gått igenom i syfte att medvetandegöra vilken stor påverkan deras planering har på utfallet för denna indikator. Syftet var också att ge utrymme för idéer och erfarenheter kring hur planeringen kan förbättras i syfte att nå ökad kontinuitet.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.4.1 Äldre i Bromma har en trygg tillvaro med god vård och omsorg

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldreomsorgen i Bromma ska kännetecknas av en trygg tillvaro med god vård och omsorg av hög kvalitet. Brommas äldre har en hög livskvalitet genom stora möjligheter att vara delaktiga i utformningen av sin vård och omsorg.

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i aktiviteter eller bara umgås. Arbetet med att utveckla verksamheterna i samarbete med både besökare och civilsamhället ska fortsätta. För att fler seniorer ska få vetskap om vilka aktiviteter som erbjuds ska informationen förbättras ytterligare. Bland annat planeras för att alla som fyller 75 år under året kommer att få ett brev hemskickat med information om det förebyggande och uppsökande arbetet inom Brommas äldreomsorg. Brevet tas fram i samarbete mellan enheten för biståndshandläggning och den förebyggande verksamheten.

Den fixartjänst med digital inriktning som finns för att stötta Brommas seniorer med enklare teknik i hemmet spelar en fortsatt viktig roll när allt mer sker digitalt. Syftet med en fixartjänst med digital inriktning är att underlätta äldres förutsättningar att leva ett självständigt liv och kunna vara delaktiga i samhället. Fixarens tjänster efterfrågas redan av många äldre men målet är att fler ska få kännedom om tjänsten och ta del av den. Äldreomsorgen står inför flera utvecklingsområden gällande både innovation och digitalisering under kommande år. För att möta dessa utmaningar kommer avdelningen under året att utöka med en verksamhetsutvecklare inriktad mot digitalisering. Under året fortsätter aktiviteter att erbjudas till äldre vid Brommas aktivitetscenter i syfte att höja den digitala mognaden hos målgruppen. Insatserna förväntas även göra att den äldre känner sig mer bekväm med digital teknik och på så sätt kan ett digitalt utanförskap motverkas. Insatserna kan även kopplas till program för tillgänglighet och delaktighet och fokusområdet rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik.

Äldre med hemtjänstinsatser ska känna trygghet och delaktighet i sitt stöd. Ett steg till att nå dit är att den beviljade tiden utförs enligt ramtid. Förvaltningen har sett att ramtid inte tillämpas fullt ut inom hemtjänsten, oavsett regiform. För att säkerställa att ramtid tillämpas, behöver informations- och utbildningssatser i samverkan mellan beställare och utförare fortsätta under året. De dialogmöten som hållits under föregående år kommer att utvärderas och uppföljningsmöten är planerat under planperioden. Bland annat har det framkommit vissa hinder för att tillämpa ramtid. Arbetet fortsätter därför även i år med att se över vilka arbetssätt, hos både beställarenheten och hemtjänsten, som kan utvecklas för att arbeta enligt ramtid fullt ut.

Äldre på vård- och omsorgsboendena ska erbjudas sociala och kulturella aktiviteter. Förvaltningen fortsätter med sociala besök i äldreomsorgen och kulturaktiviteter. Den boende erbjuds också regelbunden social samvaro och daglig utevistelse. Enligt resultaten från 2023 års brukarundersökning var det färre boende i förvaltningens vård- och omsorgsboende som kände sig ensamma jämfört med 2022. Arbetet med sociala aktiviteter på boenden kan ha bidragit till detta. Däremot behöver aktiviteterna utvecklas ytterligare då resultatet visade att många boenden var mindre nöjda med aktiviteterna jämfört med föregående mätning.

En annan viktig del i att skapa trygghet för den äldre är att ha en hög beredskap i händelse av kris eller effekter av klimatförändringarna så som värmeböljor och skyfall. Exempelvis ska planer för att upprätthålla kontinuiteten vid eventuella el- eller vattenbortfall finnas i alla verksamheter. Dessutom finns handlingsplaner inom äldreomsorgens alla verksamheter för att säkra äldres hälsa under längre perioder med höga temperaturer.

Brommas äldreomsorg ska vara likställd och jämlik och den äldre ska känna sig trygg med att omvårdnaden är lika bra oavsett vilket vård- och omsorgsboende eller hemtjänstutförare som ger omvårdnaden. Ett arbete har genomförts med att utveckla avdelning äldreomsorgs kvalitetsledningssystem där gemensamma rutiner har tagits fram för att skapa trygghet för såväl personal som brukare. Arbetet med egenkontroller fortsätter att utvecklas för att säkra följsamhet till rutinerna, till exempel att dokumentation och läkemedelshantering sker på ett

säkert sätt. Ett omarbetat och mer lättöverskådligt material för synpunkts- och klagomålsinlämning har tagits fram. Detta för att brukare, närstående och besökare ska veta var och hur synpunkter och klagomål kan lämnas. Men den senaste brukarundersökningens resultat visar att insatsen inte har gett tillräcklig effekt, därför behöver arbetet fortsätta.

För att öka den äldres upplevelse av trygghet, nöjdhet och delaktighet behöver äldreomsorgen arbeta personcentrerat. Det förutsätter att medarbetarna kan möta den äldres olika behov genom till exempel kompetens i demenssjukdomar, psykisk ohälsa och tydlig kommunikation. Ett särskilt utvecklingsområde är kompetens i det svenska språket. Under året har avdelningen gjort en undersökning av hur andra stadsdelar och kommuner arbetar med att både kartlägga kunskapsnivåer och främja språklig kompetens hos medarbetarna. Utifrån undersökningen utarbetas en metod för att inventera medarbetarnas kunskaper i svenska språket. Inventeringen påbörjas under perioden för att sedan kunna sätta in kompetenshöjande insatser där det finns behov. Verksamheter som är Silviahemscertifierade säkerställer att certifieringen är uppdaterad. Satsningar på utbildning och reflektion kring bemötande av äldre med olika former av demenssjukdomar fortsätter.

Boende på vård- och omsorgsboenden ska få de hälso- och sjukvårdsinsatser som de har rätt till, och vården ska vara patientsäker. Därför behöver den medicinska kompetensen säkerställas och basal medicinsk utrustning ska finnas på boendena. Under året kommer därför utbildning att genomföras i ett särskilt metodrum som är inrättat på ett av stadsdelsförvaltningens boenden. Rummet är inrett för att efterlikna en vårdmiljö i vård- och omsorgsboende. Här ska undersköterskor få träna på vardagsituationer som ofta inträffar på ett särskilt boende. Några exempel är att tillkalla medicinsk personal, bedöma vitalparametrar, samt förbättra kommunikationen mellan och inom olika yrkeskategorier och därigenom öka patientsäkerheten.

Medarbetarna i Brommas äldreomsorg är den viktigaste resursen för att kunna ge en god vård och omsorg av hög kvalitet. Därför ska så många av medarbetarna som möjligt erbjudas heltid, vilket också bidrar till att andelen timavlönade minskar. En minskad användning av timavlönade förväntas öka kontinuiteten och tryggheten för den äldre. Det bidrar också till bättre arbetsvillkor, vilket långsiktigt kan bidra till kompetensförsörjningen inom äldreomsorgens yrkeskategorier. I samverkan med de fackliga parterna har därför avdelning äldreomsorg tagit fram en handlingsplan för att nå målet om heltid som norm och att minska andelen timavlönade. Arbetet enligt handlingsplanen fortsätter under verksamhetsåret där fokus framför allt ligger på förbättrad schemaläggning och fortsatt införande av resursteam eller motsvande arbetssätt. Under framtagandet av handlingsplanen visar analysen att flera enheter har en hög omfattning av vakanta pass. Det driver användning av timavlönade och visar samtidigt att det finns ett stort resursbehov som istället skulle kunna täckas av tillsvidareanställda på heltid. Det förutsätter däremot en omfördelning av när vård- och omsorgsinsatser utförs under dagen samt anpassning av scheman därefter. Under perioden kommer chefer samt andra berörda medarbetare därför genomgå utbildning i schemaläggning i syfte att stödja förändringen av schemaläggningen till en heltidsorganisation och minska behovet av timavlönade. Ett annat steg i att öka tryggheten och höja kontinuiteten för den

äldre är upprättande av ett så kallade resursteam, en form av vikariepool som möjliggör att samma personal vikarierar vid frånvaro av ordinarie personal. Under 2023 har resursteam eller så kallade ”stjärnturer” där tillsvidareanställda vikarierar på vissa rader införts inom förvaltningens vård- och omsorgsboende. Nyttjandegraden av resurserna behöver däremot förbättras och motsvarande arbetsformer behöver även introduceras i hemtjänsten.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende.	88 %	90	88 %	90 %	88 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska genomföra och fortsätta utveckla aktiviteter som gör att äldre får kunskap om och blir tryggare i att använda digital teknik	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra utbildning i simulerad vårdmiljö (metodrum) i syfte att öka medarbetarnas medicinska kompetens	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra utbildningsinsatser för arbetssättet med ramtid samt kartlägga hinder och möjligheter för att tillämpa arbetssättet fullt ut inom myndighetsutövning och hemtjänst.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra åtgärderna i den samverkade handlingsplanen för att nå heltid som norm och minska andelen timavlönade	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska påbörja en inventering av medarbetarnas kompetens i svenska språket	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska se över hur organisation och arbetssätt kan anpassas för att möta upp ett eventuellt införande av ny socialtjänstlag med en mer förebyggande och lättillgänglig socialtjänst.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheterna att byta namn på verksamheterna Pensionat kinesen och vård- och omsorgsboendet Sörklippan i syfte att uppnå mer tidsenliga och geografiskt anknutna namn.	2024-09-03	2024-12-31	
 Äldreomsorgens resursteam (vikariepool) ska utvärderas i samband med T1, T2 och VB.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån resultaten inom underliggande nämndmål, resultaten avseende indikatorerna samt genomförda aktiviteter.

Nedan följer i korthet de viktigaste insatserna under året som har bidragit till måloppfyllelsen.

Kultur och fritidsaktiviteter för barn och unga

Fritiden har genomfört en rad aktiviteter och utflykter under skolloven. Bland annat genomfördes en skidresa, badresa, museibesök och biobesök. Aktiviteter som att prova på eget skapande har genomförts i samverkan med Bromma arbetsmarknadscenter. En mängd aktiviteter genomfördes i samband med Sommar i Bromma. Verksamheten har även erbjudit drop in-tider med olika aktiviteter. Andelen barn och unga som deltar i kulturaktiviteter på fritiden har minskat jämfört med 2023 (53 procent) och är något lägre än staden totalt (56 procent).

Under året invigdes Ungdomens hus vid Islandstorgets tunnelbanestation. Ungdomens hus kommer att innebära större möjligheter för förvaltningen att utveckla och erbjuda kultur och fritidsmöjligheter för unga. Förvaltningen ska undersöka möjligheterna att öppna ett fritidsbibliotek i Ungdomens hus, för utlåning av sport- och fritidsutrustning.

Kultur och rörelse för barn i förskolan

Barnen ska ges möjlighet att uttrycka sig genom dans, skapande, sång, rytmik och musik. Utifrån det systematiska kvalitetsarbetet har det blivit synligt att dans inte har samma framtoning som andra konstformer. Därför har stadsdelen fortsatt samverka med Kulturskolan Brommaplan och under året har ett projekt med dans i fokus genomförts. Syftet är att låta barnen träffa en professionell dansare även att de medföljande pedagogerna ska få inspiration och arbetssätt kring hur de kan arbeta med dans i barngruppen. 16 barngrupper har deltagit under året och satsningen fortsätter under nästa år.

På våren genomförde en ensemble med barn och ungdomar från Kulturskolan en turné där de spelade på olika förskolor i stadsdelen. Ensemblen spelade för cirka 660 barn.

Flera områden har också deltagit i Kulturskolans orkesterskola som heter Orkesterstunder med sina femåringar. Träffarna är digitala och barnen får möta pedagoger som sjunger, lär barnen olika rörelser, visar olika instrument och lär om begrepp som används i musik. Projektet avslutas med en stor konsert i Berwaldhallen nästa år där alla deltagarna träffas och får lyssna på Kulturskolans orkesterskola El sistema och delta med sång och rörelse.

Resultatet i förskoleundersökningen ligger kvar på samma nivå som förra året där 90 procent anger att de upplever att barnen utvecklar sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former i förskolan.

Biblioteken är ett vanligt inslag, både kopplat till litteratur men även till andra kulturupplevelse som erbjuds där. KULAN används för att möjliggöra att barnen får ta del av den professionella kulturen och då främst teater och förskolebio. Under 2024 har 1227 barn tagit del av föreställningar inom ramen för KULAN i jämförelse med 2023 då antalet barn var 628.

Förskolorna arbetar för att skapa meningsfulla aktiviteter som bidrar till rörelseglädje. Exempel på detta är hinderbanor, rörelselekar, miniröris och dans. Barnen åker till närliggande skogsområden för att få möjlighet att röra sig i kuperad terräng. I skogen blir det naturligt att klättra, krypa och springa på ett helt annat sätt. I förskoleundersökningen svarar 86 procent att de är upplever att förskolan bidrar till att barnen dagligen deltar i fysiska aktiviteter. Det är en ökning från förra året då resultatet hamnade på 84 procent. Tidigare var vårdnadshavare till pojkar mera nöjda i förskoleundersökningen kopplat till rörelse men detta har jämnats ut i årets resultat. Ett område som lyft sitt resultat kopplar det till införandet av särskilda rörelseambassadörer som ansvarar för organiserade aktiviteter utomhus och som uppmärksammas från vårdnadshavarna vid hämtning och lämning.

Kultur och idrott för vuxna personer med funktionsnedsättning

Under våren tog Nätverket Kultur, fritid & hälsa, som anordnar träffar för ombud från grupp- och servicebostäder, fram en gemensam sommarkalender där varje grupp-/servicebostad fått i uppgift att anordna sommaraktiviteter som de bjudit in alla andra verksamheter till. En mycket lyckad och uppskattad aktivitet var sommarens grillfest som KUFRI anordnat där olika gruppboende närvarat. Det har under vår och sommar genomförts en mängd kultur- och fritidsaktiviteter såsom utflykter, museibesök, högtidsfirande, musik och virtuella promenader. Under hösten har KUFRI erbjudit två mycket uppskattade aktiviteter i form av Halloweenfirande och en julshow där en kör bestående av boende uppträdde. Året avslutades med ett julbord där hela 79 av 140 boende deltagit.

Kultur och idrott för äldre

Besöksantalet på förvaltningens aktivitetscenter har ökat med 1300 besök i jämförelse med tidigare år. Under perioden har olika sociala aktiviteter erbjudits. Exempel på dessa är samtalsgrupper och skapande grupper, musik och sångstunder, tipspromenader och olika sällskapsspel med både kortlek, minigolf och boule. Seniorer har träffats i en bokklubb för högläsning och efterföljande diskussion om böckerna. Verksamheten har startat en herrklubb, bland annat i syfte att locka fler män att delta i sociala aktiviteter. De har träffats för att äta och samtala. Herrklubben har haft uppehåll under sommarmånaderna, men då har deltagarna själva tagit initiativ till att fortsätta att träffas utanför verksamheten under denna period. Det belyser värdet i att träffas och umgås för att få den sociala kontakten.

Matlagningskurser har genomförts under året. Utvärdering av kurserna visar att de var uppskattade och att deltagarna fick inspiration av de nya recepten. Deltagarna ville gärna fortsätta att träffas efter avslutad kurs.

Den förebyggande verksamheten har ett väl uppbyggt samarbete med flera aktörer så som Röda korset, som har hållit i handarbetsgrupp och PRO, som tillsammans med Röda korset har hållit i bingo på varsina aktivitetscenter. Man samarbetar även med kyrkan och olika

frivilligorganisationer.

Friskvårdscentrum, som har lokaler med gym och träningsmöjligheter, har även de ett högt besöksantal. Hit kommer många seniorer för individuell styrketräning i gymmet eller för att delta i någon av gruppaktiviteterna så som gympa, cirkelträning, senioryoga, qigong, linedance och latinodans.

Under våren genomfördes ett balansprojekt med utgångsläget att många seniorer upplever att balansförmågan försämras successivt i och med stigande ålder. För att bibehålla balansförmågan så långt det är möjligt samt förebygga risken för fallolyckor innehåller de flesta av verksamhetens gruppträningspass och de individuella träningsuppläggen olika balansövningar.

Sedan april finns ”parkour-promenad”, en träningsform som fått mycket uppmärksamhet i media. Under promenaden används det man stöter på i natur och stadsmiljö för att träna och utmana balans, styrka och rörlighet. Detta har lockat nya deltagare och inspirerar till rörelse på ett funktionellt och lekfullt sätt.

För de som bor på vård- och omsorgsboende arrangeras också dagligen aktiviteter i syfte att stimulera social gemenskap och fysisk rörelse för den som det är möjligt. Några exempel från verksamheterna är bland annat:

I juni arrangerade Sörklippans vård- och omsorgsboende en gemensam fest på innergården för alla boende. Temat för festen var mat och dans som representerade alla olika kulturer som finns i medarbetargruppen. Vid Brommagården firades sommaren in med kaffe och tårta samt underhållning av ett dansgille.

Vid Mälarbacken har ett projekt genomförts i syfte att öka utevistelsen för de boende, något som kan antas öka känslan av nöjdhet. En omvårdnadspersonal har utsetts att ansvara för att påminna sina kollegor om att erbjuda de boende utevistelse varje dag samt att detta signeras. Den utsedda omvårdnadspersonalen har sedan regelbundna avstämningar med sin närmsta chef för att gå igenom resultatet. Resultatet visade att erbjudandet om utevistelse ökade när det fanns en ansvarig medarbetare som påminde om detta och såg till att det dokumenterades. Resultatet visade även att signeringen minskade om det var hög sjukfrånvaro i gruppen och vikarier arbetade. Syftet med insatsen är att fler boende ska komma ut någon stund under dagen.

Utemiljö

Under året har upprustningen av Tunnländsparken i Åkeslund färdigställts. Syftet med upprustningen var att skapa möjlighet till mer spontanaktivitet och locka fler Brommabor att besöka den södra delen av parken.

Under året har förvaltningen anlagt en hinderbana i Blackeberg, vilket röstades fram i en medborgarbudget som genomfördes 2023 med Brommas grundskoleelever. Eleverna fick inledningsvis svara på vilken typ av spontanaktivitetsytor de använder idag och vilka de önskar ha i framtiden. Efter att förvaltningen sammanställt resultatet och valt ut platser där förslagen bedömdes vara genomförbara fick eleverna rösta fram en vinnare.

Förvaltningen har under året anlagt ett nytt utegym i Johannesfred för att öka möjligheten till

spontanaktivitet i området. Projektet finansierades med trygghetsmedel.

Under året har förvaltningen anlagt en pumptrackbana i Eneby. Under hösten påbörjades anläggandet av en kompletterande mindre bana som är avsedd för nybörjare och mindre barn.

Stöd till föreningar

Föreningsbidrag har under våren beviljats till tolv ideella föreningar som bedriver verksamhet som kompletterar eller stödjer nämndens verksamhet.

Den lokala rutinen för föreningsbidrag har reviderats för att överensstämja med nämndens intentioner avseende de aktiviteter och innehåll som kan beviljas medel.

Samverkan med föreningslivet

Förvaltningen har sett över förutsättningar att hitta en långsiktig lösning för samarbete med Björklunds hage 4H som bedriver verksamhet i Norra Ängby som är mycket uppskattad av brommaborna.

Förvaltningen har även utrett möjligheterna att ingå ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) för parklek. Utredningen har landat i att parkleksverksamhet inte är lämpligt att bedriva inom ramen för IOP.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	92	92 %	92 %	89	87 %	75 %	2024
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	53 %	54 %	52 %	55 %	56 %	56 %	2024
Analys							
Andel barn och unga som deltar i i kulturaktiviteter på fritiden har minskat jämfört med utfallet 2023. Brommas resultat (53 procent) är något lägre än staden totalt (56 procent).							
Resultatet kommer från skolenkäten och avser svar från elever i åk 5 och 8 i grundskolan. Resultat visar att andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter är betydligt högre (80 procent) än andelen som deltar kulturaktiviteter (53 procent).							
En förklaring till att ungdomars deltagande i kulturaktiviteter inte uppnår nämndens och stadens mål kan vara det höga deltagandet i idrottsaktiviteter. 92 procent av Brommas barn och unga deltar i idrottsaktiviteter på fritiden. För att locka unga till att prova på kulturaktiviteter kommer Fritiden ordna olika kulturaktiviteter under sommaren, till exempel utflykt till ABBA-muséet och Wasamuséet. Inom ramen för nya Ungdomens hus kommer kulturaktiviteter i olika former att erbjudas såsom musikskapande och dans.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	82 %	82 %	82 %	82 %	80 %	76 %	2024
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	80 %	79 %	83 %	81 %	77 %	77 %	2024
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	72 %	75 %	68 %	68 %	68 %	66 %	2024

Nämndmål: 1.5.1 Brommaborna har tillgång till kultur, idrotts- och föreningsliv

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nöjdheten med kulturlivet i stadsdelsområdet har ökat men är fortfarande lågt gällande kultur i form av teater, bio, musik och dans bland vuxna brommabor. I Bromma erbjuds framförallt kultur i form av trädgårdskultur och välskötta parker och naturområden. Under 2023 genomfördes ett kulturprojekt i samverkan mellan stadsmiljöverksamheten och förskolan "När träden får berätta" i Åkeshovs arboretum. Satsningen ska fortsatt lyftas som besöksmål genom kommunikationsinsatser under året.

Barn och unga i Bromma möter ett brett kulturutbud och har möjlighet att prova på eget skapande i förvaltningens fritidsverksamhet. Verksamheten erbjuder kultur- och andra fritidsaktiviteter till barn och unga, oavsett bakgrund, förkunskap eller förmåga. Under skolloven genomförs en mängd aktiviteter i samverkan med kultur- och idrottsföreningar.

För att stärka samverkan med föreningar som bedriver verksamhet för barn och ungdomar ska förvaltningen se över möjligheten att samverka genom idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Genom förskolans utbildning får barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans. Förskolan ska verka för att ge barn möjlighet att ta del av professionell kultur genom Kulan och genom olika samverkansprojekt som till exempel med biblioteken. Förskolan är en mycket viktig arena för barns lärande av rörelse, motorisk förmåga och etablering av goda fysiska aktivitetsvanor. Förskolan deltar i det stadsgemensamma arbetet med framtagande och implementering av lekvärdesriktlinjer vilket ska främja utevistelse och barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och utveckla sitt intresse att vara fysiskt aktiva.

Verksamheter inom LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) samverkar med föreningsliv och andra organisationer för att utveckla kultur- och idrottsaktiviteter för målgruppen.

För att bryta social isolering och ensamhet finns mötesplatser och träffpunkter i Bromma dit stadsdelsområdets seniorer är välkomna för att delta i aktiviteter eller umgås. Några exempel på aktiviteter som erbjuds är yoga, lättgymna, balansträning, träning i gym och boule. Det förebyggande och uppsökande arbetet fortsätter under planperioden.

Äldre som bor på vård- och omsorgsboende erbjuds regelbundet kulturupplevelser och meningsfulla aktiviteter. Enligt de senaste resultaten från brukarundersökningen behöver aktiviteterna däremot utvecklas ytterligare för att uppnå ökad nöjdhet med innehållet.

Föreningsbidrag delas ut en gång om året till lokala föreningar för att bidra till ett levande kultur- och föreningsliv inom stadsdelsområdet. Ett prioriterat område 2024 är verksamheter

som erbjuder barn och unga en aktiv fritid där alla kan delta på jämlika villkor. Förvaltningen ska också identifiera och kunna hänvisa föreningslivet till möjliga samlingslokaler.

För att öka möjligheten att utöva och ta del av kultur i stadsdelsområdet ska förvaltningen utreda möjligheten att anlägga en utomhusscen på parkmark.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska identifiera och kunna hänvisa föreningslivet till möjliga samlingslokaler inom stadsdelsområdet	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen ska se över möjligheten att samverka med föreningar som bedriver verksamhet för barn och ungdomar genom IOP (Idéburet offentligt partnerskap)	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen ska utreda möjligheten att anlägga en utomhusscen på parkmark	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 1.5.2 Brommaborna har tillgång till välskötta parker och grönområden som är tillgängliga och erbjuder aktiviteter

● Uppfylls helt

Beskrivning

I Bromma finns vackra promenadstråk, parker, badplatser, motionsspår och naturreservat. Parker och naturområden är en stor tillgång för såväl brommabor som besökare. Det är viktigt att brommabor och besökare är nöjda med utformning och skötsel av det gemensamma gröna rummet.

Förvaltningen ansvarar för skötsel, underhåll och utveckling av Brommas parker och naturområden. En god stadsmiljö har betydelse för trivsel och livskvalitet. Stadsmiljön ska bidra till allmänhetens hälsa genom att erbjuda rekreativa och sociala mötesplatser som är tillgängliga, trygga och säkra. Det ska finnas möjlighet till spontanaktiviteter för alla åldrar. Fler spontanaktivitetsytor ska tillskapas i inom stadsdelsområdet. Bland annat ska det vinnande förslaget i skolungdomarnas omröstning 2023 genomföras.

Förvaltningen har stor kunskap om naturvård och miljöskydd och har en mycket god lokalkännedom, vilket utgör det främsta planeringsinstrumentet. Planering för parkinvesteringar- och reinvesteringar sker på lång sikt. Utifrån förvaltningens parkförsörjningsplan, som revideras årligen, genomförs investeringar och reinvesteringar i parker och grönytor. För att få in olika perspektiv i arbetet med större investeringar och

planerade projekt i parkmiljöer tillvaratas även medborgarförslag och synpunkter från allmänheten samt från rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet. I samband med parkupprustningar tas hänsyn till behov av mötesplatser såsom grillplatser och parksoffor.

För att öka utemiljöns tillgänglighet och användbarhet för alla oavsett funktionsförmåga arbetar förvaltningen löpande med att åtgärda enkelt avhjälpta hinder samt att genomföra tillgänglighetsåtgärder i naturreservaten. Vid nya anläggningar i utemiljön beaktas tillgängligheten tidigt i planeringsprocessen. Planering av insatser sker också utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås, att utfallet på indikatorn delvis uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brommabor som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden	77 %	82	72	73 %	80 %		2024
<p>Analys</p> <p>Resultatet innebär en ökning från föregående år med fyra procentenheter men ligger strax under målet. Sett till hela Bromma är förvaltningens bedömning att det finns ett brett utbud av aktiviteter i parker och naturområden. På grund av stadsdelsområdets geografiska storlek är det en utmaning att säkerställa att satsningar på aktivitetsytor kommer alla till del. Tillgången till parkmark som kan omvandlas till aktivitetsytor är dessutom begränsad i vissa stadsdelar. En annan möjlig anledning till att målet inte uppnås trots stora satsningar på nya aktivitetsytor kan vara den låga svarsfrekvensen i medborgarundersökningen eller att satsningarna vänder sig till en annan målgrupp än de som huvudsakligen besvarat undersökningen; svarsfrekvensen för Bromma var 45 procent, vilket motsvarar 412 personer, och målgruppen 65 år eller äldre utgjorde 64 procent av de svarande. Att vissa planerade aktivitetsytor inte hunnit anläggas färdigt vid mätillfället kan vara ännu en orsak.</p> <p>Under 2024 har förvaltningen anlagt en hinderbana i Blackeberg, en utomhusscen/paviljong och ett utegym i Tunnländsparken samt ett utegym i Johannesfred. Nya mötesplatser har tillskapats bland annat vid Höglandstorget och längs strandpromenaden vid Ålstensången. Förvaltningen har anlagt en pumptrackbana i Eneby och har påbörjat anläggandet av en kompletterande bana för nybörjare och mindre barn.</p> <p>För att förbättra informationen kring vilket utbud som finns pågår ett arbete med att uppdatera informationen på stadens hemsida. Arbetssättet med medborgarbudget inom stadsmiljöverksamheten förväntas ge bättre resultat genom att öka förvaltningens möjligheter att tillgodose brommabornas önskemål vid kommande satsningar på aktivitetsytor.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska inom ramen för parkinvesteringar utveckla samverkan med ideella föreningar för personer med funktionsnedsättning för att stärka tillgänglighetsperspektivet	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska tillskapa fler spontanaktivitetsytor.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

● Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har fyra verksamhetsområdesmål för inriktningsmålet. Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning*.

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att tre av fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt och ett delvis. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för två av tre underliggande indikatorer uppnås samt att det underliggande nämndmålet bedöms uppfyllas delvis. Vidare grundar sig bedömningen på att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts under året.

Miljömässigt hållbara inköp

Genom att analysera inköpsstatistik och data från stadens IT-system har förvaltningens verksamheter aktivt arbetat för att minska användningen av plast och skadliga kemikalier samt öka andelen vegetarisk mat i måltiderna. Under sommaren 2024 införde staden ett nytt IT-system för att följa upp livsmedelsinköp och deras koldioxidutsläpp. Eftersom mätmetoden ännu inte varit helt fastställd under hösten 2024 har det dock varit svårt att dra tydliga slutsatser om indikatorns utfall för koldioxidutsläpp för 2024. Detta förväntas justeras, och resultaten kommer att kunna följas upp retroaktivt.

Alla förskoleområden har nu en gemensam matsedel anpassade för att kunna nå stadens mål på miljöområdet och i linje med stadens matstrategi. Arbetet med måltider och kök inom förskolan fortsätter under ledning av förvaltningens måltidsstrateg. Kockarna inom förskola deltar regelbundet i nätverk för informationsutbyte och kollegialt lärande. De gemensamma menyerna utvecklas löpande, och särskilda insatser görs kring olika teman för att främja variation och hållbarhet. För att minska matsvinnet har förvaltningen utrett möjligheten att erbjuda vårdnadshavare och medarbetare inom förskolan att köpa matlådor till självkostnadspris. Exempel från andra kommuner har undersökts, men regler kring

beskattning har identifierats som ett hinder. Frågan kommer att fortsätta utredas under 2025.

Hållbar äldreomsorg

Under året har en särskild satsning genomförts på miljöarbetet inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden, med stöd från miljöförvaltningen och förvaltningens miljösamordnare. Detta arbete pågår och kommer att fortsätta under 2025.

Under 2024 genomfördes ett pilotprojekt med syftet att samla in underlag och kunskap för att öka andelen ekologiska livsmedel på vård- och omsorgsboenden. Samtidigt pågick insatser för att säkerställa trygghet och hållbar kemikaliehantering samt att minska inköp och överanvändning av engångsplast inom äldreomsorgens verksamheter. Arbetet med att vägledningen för en mer hållbar äldreomsorg kommer att fortsätta under 2025.

Minskad elförbrukning

Inom staden pågår en omställning till LED-belysning utifrån ny lagstiftning. Övergången till LED-belysning är aktuell i flera av Brommas verksamhetslokaler. Gränsdragningen för stadens bolag utifrån samverkansavtalet gör att förvaltningen har stött på utmaningar både gällande investeringsmöjligheter och gällande kostnader samt vem som bär ansvaret för utbytet. Arbetet fortsätter under 2025.

Förvaltningen sökte och beviljades klimatinvesteringsmedel för att sätta upp solceller vid Tranebergs plaskdamm. Solcellerna kommer att bidra med el till driften av plaskdammens teknikhus. Om detta pilotprojekt faller väl ut kommer solceller att sättas upp vid fler plaskdammar inom stadsdelsområdet på sikt.

Under perioden januari till december 2024 har det skett minskning i förvaltningens elförbrukning med -3,1 procent jämfört med samma period föregående år. Det är svårt att dra tydliga slutsatser kring minskningen på grund av flera faktorer. Bland annat kan förändringar i lokalernas yta, ansvar för elkostnader och eftersläpande statistik påverka utfallet. Avdelningen har undersökt möjligheten att vid nya hyresavtal använda en grön bilaga för kravställande av miljöaspekter i lokaler. Staden har ingen egen bilaga men vid hyra av nya lokaler kan *Fastighetsägarnas* bilaga ”grönt hyresavtal” användas som mall och miljöförvaltningens stödfunktioner bistå med rimliga nivåer inom exempelvis energi, elförbrukning och mätning.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Under hösten 2024 har staden antagit ett nytt miljöprogram som sträcker sig till 2030. Förvaltningens arbete med det nya miljöprogrammet samt nya klimathandlingsplanen har påbörjats under hösten 2024 men planeras att intensifieras ytterligare under 2025. Under 2024 har förvaltningen arbetat utefter miljöprogrammet 2020-2023. För att bidra till att målen i miljöprogrammet uppnås har förvaltningen fortsatt arbetet med följande:

Samverkan

- Förvaltningen har bidragit med synpunkter till stadens nya klimathandlingsplan samt kemikaliehandlingsplan genom att bidra med perspektiv och inspel för genomförandet.
- Förvaltningens deltagande i stadens nätverk för miljösamordnare möjliggör månatliga möten för information, diskussion och kunskapsutbyte.

- Intern samverkan kring miljöfrågor inom förvaltningen främjas genom att utpekade roller ingår i ett miljönätverk.
- Under sommaren har samverkan med miljöförvaltningen kring feriearbetare ägt rum.

Inköp

- Pågående arbete fokuserar på att minska plastinköp i förvaltningens verksamheter och på förvaltningskontoret. Användningen av pappersmappar istället för plast har ökat, fungerande tekniska hjälpmedel förlängs istället för att bytas ut och nya arbetssätt testas för att cirkulera material istället för att köpa nytt. Arbetet med vägledningar för hållbar äldreomsorg och kemikaliesmart förskola pågår samt framtagande av nya arbetssätt för förändrat inköpsbeteendet och minska överanvändningen av engångsmaterial.
- Inköpen av plasthandskar har upphört sedan produkten tagits bort ur inköpssystemet.
- Verksamheter som hanterar livsmedel strävar efter att välja klimatsmarta alternativ, minska köttkonsumtionen och prioritera ekologiska inköp. Medvetenheten i verksamheterna tycks ha ökat och hinder och utmaningar har identifierats.
- Kemikaliehantering utvärderas genom stadens kemikaliesystem Chemsoft med målet att byta ut eller ersätta produkter som innehåller skadliga ämnen.
- Implementering av Byggvarubedömningen (BVB) inom stadsmiljöverksamheten möjliggör granskning av kemikalieanvändning i egna anläggningsprojekt och bidrar till utfasningen av skadliga kemikalier.

Kommunikation

- Kommunikation som verktyg för att skapa beteendeförändringar inom miljöområdet ska utvecklas både internt och externt. Kommunikationen med Brommaborna avseende miljö och klimat sker genom sociala medier och genom annonser i lokaltidningen.
- Inom flera av socialtjänstens verksamheter finns miljöombud som bevakar miljöområdet extra. Enheten för vuxna och enheten för barn och unga har under 2024 haft en kompetenshöjande insats i form av en hållbarhetsworkshop i samverkan med miljösamordnare, fokus låg på information om hållbarhet kopplat till sociala frågor.

Innovation

- Förvaltningen har tilldelats klimatinvesteringsmedel för att installera solceller vid Tranebergs plaskdamm. Solcellerna kommer att bidra med el till driften av plaskdammens teknikhus. Åtgärden utgör ett pilotprojekt och om det faller väl ut kommer projektet utökas till fler plaskdammar. Pilotprojektet kan utvärderas tidigast 2026.
- Avdelning Förskola har under årets tagit fram en bok, *Hopp, en inspirationsbok*, som handlar om rörelseglädje, hållbarhet, klimatsmart mat, matsvinn och den pedagogiska måltiden. Boken vann Bromma SDFs miljöpris för miljöinsats. Fler av barnskötare, förskollärare och kockar har under två års tid bidragit med tankar och idéer genom att delta i workshops men också i vardagen.
- Stadsmiljöenheten och avdelning Förskola samarbetar i ett odlingsprojekt vid

Båtmanstorpet där barnen får lära sig att odla och omhänderta skörden. Fyra avdelningar från tre förskolor deltar i projektet med varsin odlingsyta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO2 per kg livsmedel			1,7 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	2024
  Köpt energi i stadens organisation	2,3 GWh			2,3 GWh	2,6 GWh	1 735 GWh	2024

Nämndmål: 2.1.1 Brommaborna vistas i en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hälsosam, klimatsmart och hållbar miljö. Arbetet utgår från den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar målen i Stockholms stads miljöprogram. Miljöhandlingsplanen ska uppdateras löpande och arbetet ska redovisas årligen. Förvaltningen genomför kartläggningar av hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Därefter får verksamheterna stöd i genomförandet av åtgärder. Klimatförbättrande åtgärder sker till exempel genom investeringar och beteendeförändringar. Skadliga material och plaster ska fasas ut, framförallt i verksamheter där barn och unga vistas. Genom uppföljning i verktyget Hantera Livs och underlag från inköpssystemet ska förvaltningen få ner sin klimatpåverkan från livsmedel.

Verksamheterna arbetar med att förebygga avfall, bland annat genom minskad användning av engångsprodukter och utfasning av plastprodukter med skadliga kemikalier. Verksamheterna återanvänder, sorterar och återvinner avfall. Förvaltningen bidrar till produktionen av biokol genom att leverera växtmaterial efter till exempel röjningar. Vid upprustning av utemiljöer återanvänds material. När möbler och andra inventarier behöver införskaffas används i första hand Stocket. Stocket används också för att annonsera ut möbler och inventarier som inte längre behövs.

Arbetet med att genomföra åtgärder för att minska elförbrukningen fortsätter. I dialog med fastighetsägare utreds behovet av att byta ut gamla vitvaror och belysning.

Förvaltningen ska föra dialog med stadens fastighetsbolag om möjligheten att installera solceller på fastigheter där det kan lämpa sig samt utreda möjligheten att installera solceller vid förvaltningens plaskdammar.

I samband med nybyggnationer ska förvaltningen verka för etablering av laddinfrastruktur för

elbilar/laddhybrider.

Förvaltningen ska se över om det är möjligt att bygga en förskola i trä utan att det blir kostnadsdrivande.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel verksamheter som serverar måltider som mäter sitt matsvinn minst två gånger per år	56 %				80 %		2024
Analys <p>Enligt den angivna mätmetoden skulle det finnas 48 stycken förskolor men antalet har minskat till 44 stycken så utfallet baseras på den nya totalen verksamheter som tillsammans med äldreomsorg och socialtjänst är 50 stycken.</p> <p>Under våren intensifierades arbetet med att mäta matsvinn inom förskolorna, och den första mätningen för året hade nästan 80 % deltagande. Tyvärr minskade engagemanget efter den initiala insatsen, och avdelningen lyckades inte nå det övergripande målet för deltagande. Endast tre av åtta områden nådde målet om 80 % deltagande. I övriga förskoleområden har bristande rutiner, ofta kopplade till vakanser i ledningsgruppen, påverkat möjligheten att genomföra och rapportera mätningarna på ett korrekt sätt. Dessutom har vissa mätningar utförts utan att resultaten rapporterats vidare. Ett område har också rapporterat att den gemensamma matsedeln lett till ett ökat matsvinn.</p> <p>Äldreomsorgen har genomfört två matsvinnsmätningar under året, och inom socialtjänsten har två av tre verksamheter mätt sitt matsvinn under två separata tillfällen under året.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla verksamheter ska arbeta för att finna arbetssätt och aktiviteter som inspirerar eller bidrar med ny kunskap på miljöområdet till medarbetare/organisationen. I tertialrapport 2 redovisas genomförda och planerade insatser som ligger till grund för utmärkelsen "Årets miljöinsats i Bromma"	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska undersöka möjligheten att vid nya hyresavtal använda en grön bilaga för kravställande av miljöaspekter i lokaler	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheten att erbjuda vårdnadshavare och medarbetare inom förskolan att köpa matlådor till självkostnadspris för att minska matsvinnet	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheten att installera solceller vid förvaltningens plaskdammar och söka investeringsmedel för ändamålet	2024-01-01	2024-12-31	
 Varje förskoleområde inom förvaltningen ska använda gemensam matsedel som är anpassad till stadens mål	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis har uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för en av två underliggande indikatorer uppnås samt att det underliggande nämndmålet bedöms uppfyllas helt. Vidare grundar sig bedömningen på att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts under året.

Ekologiska måltider och livsmedel

I början av året tog förvaltningsledningen initiativ till att ta fram en rapport som identifierade hinder och möjligheter för att öka andelen ekologiska livsmedel inom förvaltningens verksamheter. Rapporten inkluderar ett riktat projekt inom äldreomsorgen som genomfördes under tre månader sommaren 2024. Projektet fokuserade på äldreomsorgens storkök och syftade till att kartlägga de främsta utmaningarna och utvecklingsmöjligheterna. Resultaten av projektet gav nya insikter och bidrog till ökad medvetenhet hos personalen samt tillfälligt en högre andel ekologiska livsmedel inom äldreomsorgens måltidsverksamhet. Trots dessa framsteg har verksamheten en bit kvar för att nå målen för den ekologiska andelen och det nära relaterade målet om minskad klimatpåverkan, arbetet fortsätter under 2025.

Av förskoleköken når endast ett fåtal målet om 70 procent ekologiska livsmedel, med stora variationer mellan områden och begränsade möjligheter för mottagningskök med extern catering att påverka sin andel ekologiskt. Måltidsstrategen har tagit fram en handlingsplan utifrån stadens måltidsstrategi för att tydliggöra kraven och synliggöra Brommas vision. Ett centralt förskolekök i egen regi, med planerad öppning första kvartalet 2025, förväntas höja matens kvalitet, öka andelen ekologiska livsmedel och minska klimatpåverkan. För att förbättra uppföljning och systematik i beställningar behöver konteringsförfarandet ses över i samtliga av förvaltningens verksamheter.

Biologisk mångfald i stadsdelsområdet

Förvaltningen beviljades medel för följande insatser som har genomförts under året:

- Åtgärder för större vattensalamander i Olovslundsdammen: Borttagning av vassrotfilt vid Olovslundsdammen genomfördes under mars.
- Artinventering av pollinatörer på gräsmarker med olika skötsel: En inventering av pollinatörer och deras födoresurser genomfördes på gräsytor under 2023 för att följa upp olika skötselmetoders inverkan på artsammansättning. Under 2024 har ytterligare nio platser inventerats. Resultatet blir en vägledning i valet av framtida skötselmetoder för att ytterligare stärka den biologiska mångfalden. Utveckling av dessa ytor följs upp under kommande år.
- Bekämpning av invasiva växter: Insatser för att bekämpa de invasiva arterna parkslide, parksallat, jättebalsamin, kanadensiskt gullris och gul skunkkalla har genomförts.

- Ekmiljöer och ängar i Johannelund: Ekmiljöer och ängar i Johannelund: Under vårvintern utfördes gallring av ekmiljöer och friställning av ekar i Johannelund, vilket bidragit till ökat ljusinsläpp och solbelysta jätteträd. I samband med gallringen har död ved sparats på platsen för att gynna arter som är beroende av död ved för sin överlevnad.
- Naturvårdande insatser längs Ulvsundastråket
- Naturvårdande insatser på Ålstensängen
- Etableringsskötsel av träd i Sundby friområde och Smedslätten

Ytterligare åtgärder som genomförts under året för att bidra till den biologiska mångfalden är följande:

- Räddning och räkning av salamanderbeståndet i Olovslundsdammen, i samarbete med Olovslundsskolan genomfördes under våren.
- Faunadepåer har skapats i form av stående och liggande död ved.
- Fågel-/fladdermusholkar har placerats ut under året.
- Två befintliga insektshotell har flyttats till en mer lämplig plats intill Olovslundsdammen.
- I linje med en ny skötselplan för Nockebyhov har gallring och friställning av träd utförts för att öka solbelysning av hålträd, vilket gynnar bland annat fladdermöss och fåglar. Även en mulmholk har placerats ut.
- Cirka 50 träd har planterats under året, varav 30 ekar.
- För att öka blomning och ge mer födoresurser till pollinatörer var planen att anpassa skötseln av höggräsytor, så ingen klippning utfördes under juni månad, men på grund av den varma försommaren beslutade förvaltningen att ändå låta klippa höggräset i juni, bland annat på grund av överhäng mot parkvägar och att bänkar blev inväxta och behövde klippas fram för att kunna användas. Till nästa år anpassas klippningen så att det klipps oftare kring parkmöbler. På så sätt kan klippningen av höggräsytor vänta till juli månad.
- Naturmark och bruksgräsytor i Johannelund har ombildats till slätteräng.
- En sandbädd för insekter har anlagts i Johannelund.
- Gallring och andra förberedelser har gjorts inför anläggande av en beteshage i Kyrksjölötens naturreservat. Under juli och augusti har stängsel till en hage monterats och i september släpptes gotlandsfår på bete. Framförallt är det skogsmark som betas från sly men också en liten del gräsmark.
- I lekparken Småkryp har Brommas första kompost för löv och annat växtavfall etablerats för att gynna småkryp.
- Under evenemanget Sommar i Bromma deltog Stadsmiljöenheten och delade ut fröpåsar med så kallad "fjärilsblandning" - en blandning av blommor som lockar pollinerande insekter och därmed gynnar den biologiska mångfalden.

Under året har förvaltningen utrett förutsättningarna till parkskötsel i egen regi. Utredningen slutredovisades i december 2024 och nämnden beslutade att en övergång ska vara genomförd 2026.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	47,89 %			46,96 %	70 %	70 %	2024
<p>Analys</p> <p>Hinder för att nå målen inkluderar högre kostnader för ekologiska produkter, begränsad tillgång och varierande kvalitet hos leverantören samt motstånd mot förändring. För att övervinna dessa hinder föreslås flera initiativ såsom ökad utbildning av medarbetare och chefer, praktisk tillämpning av nudging, prioritering av vegetariska alternativ, förändrade inköpsrutiner, involvering av matgäster samt minskat matsvinn.</p> <p>Det finns även ett behov av att säkerställa korrekt kontering av inköp. Om de föreslagna åtgärderna inte är tillräckliga kan omfördelning av resurser och synergier inom miljöarbetet kopplat till inköp bidra till att uppnå målen (och därigenom också främja andra miljömål).</p> <p>Ett nytt cateringkök i egen regi planeras att öppnas under 2025, vilket förväntas lösa många av de nuvarande utmaningarna inom förskoleköken. Arbetet med att nå målet fortsätter under 2025.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska öka andelen högräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.2.1 Brommaborna har tillgång till parker och grönområden som klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till biologisk mångfald

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen ska vidareutveckla och stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdets parker, naturområden och naturreservat utifrån stadens handlingsplan för biologisk mångfald. Åtgärder för biologisk mångfald genomförs utifrån handlingsplanen. Förstärkning sker av kärnområden och livsmiljöer för prioriterade arter så att spridningsfunktioner för lokala spridningssamband fungerar. Ekologiskt kritiska områden och svaga länkar identifieras så att lämpliga förstärkningsåtgärder kan planeras.

Särskilt fokus är på

- åtgärder som gynnar grova träd, sammanhängande skog och död ved – särskilt för arter knutna till ekmiljöer och äldre barrskog,
- åtgärder som minskar trafikens barriäreffekter och förstärker livsmiljön för groddjur och andra våtmarksarter,
- åtgärder som ökar artmångfalden i gräsmarker och planteringar – särskilt för pollinatörer,
- åtgärder som förstärker stränder som livsmiljöer och spridningsvägar

För att gynna fågellivet och den biologiska mångfalden ska bärbuskar och fruktträd prioriteras i allmänna parker. Det finns idag gott om gröna korridorer, fruktträd och bärbuskar, inte minst

i Brommas 16 koloniområden. Förvaltningen arbetar också aktivt med brukarskötselavtal där samarbete sker med brommabor, bostadsrättsföreningar och stadsodlingsföreningar om specifika ytor.

För att lindra konsekvenser av klimatförändringar planteras träd, död ved sparas till faunadepåer, upprustade parker klimatanpassas och material återanvänds. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i arbetet med stadsdelsvisa åtgärdsprogram (SÅP) som innehåller platsspecifika åtgärdsförslag för Bromma. Samverkan sker också genom de lokala åtgärdsplanerna (LÅP) för Judarn, Kyrksjön, Räcksta träsk, Ulvsundasjön och Bällstaån.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal nya träd som förvaltningen planterar	50				30		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utreda förutsättningarna för parkskötsel i egen regi	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.2.2 Förvaltningens verksamheter serverar mat som gynnar biologisk mångfald

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen ska öka andelen inköpta ekologiska måltider och livsmedel. Det har varit en stor utmaning för verksamheterna att nå stadens mål att 70 procent i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel ska vara ekologiska. Arbetet ska nu stärkas genom att förvaltningen säkerställer att stadens matstrategi är implementerad fullt ut i alla verksamheter som serverar mat. Medvetenheten och kunskapen om klimatpåverkan från livsmedel behöver höjas inom förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen ska utreda möjligheten att bedriva catering i egen regi för de kommunala förskolorna som saknar eget kök. Detta förväntas öka andelen ekologiska inköp eftersom verksamheten då kommer att ha egen rådighet över inköpen. Förvaltningen behöver också

analysera vilka hinder och möjligheter som verksamheterna upplever för att kunna sätta in rätt åtgärder för att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska utreda möjligheten att bedriva catering i egen regi för kommunala förskolor som saknar tillagningskök. Tillagningskök i egen regi förväntas ge högre kvalitet, ökad andel ekologiska inköp och stordriftsfördelar.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningens verksamheter ska analysera hinder och möjligheter för att öka andelen ekologiska livsmedel	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Stadens måltidsstrategi ska implementeras i alla verksamheter som serverar mat	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för den underliggande indikatorn uppnås samt att det underliggande nämndmålet bedöms uppfyllas helt. Vidare grundar sig bedömningen på att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts under året.

Gång- och cykelbanor

Stadsmiljöenheten arbetar löpande med skyndsamt borttagning av hinder på parkvägar. Medel reserveras årligen för att åtgärda ojämnheter i beläggningen på gång- och cykelvägar. Underhållsbehovet av parkvägar är stort och det finns behov av extra tilldelning av nycklade medel.

Bromma har tilldelats medel inom ramen för Stockholm vid vattnet för upprustning av strandpromenaderna vid Svartviksslingan och Traneberg/Johannelund. Åtgärder som har påbörjats är bland annat byggnation av spänger, grusning av gångvägar, reparation av kajer samt nya strandnära sittplatser. Under hösten påbörjades även arbetet med att sätta upp en ny ledstång i Ålstensskogen, i anslutning till strandpromenaden.

Effektiva och hållbara transporter

Förvaltningens medarbetare har i huvudsak transporterat sig via gång, cykel och

kollektivtrafik. Parkdriftentreprenörens fordonspark drivs till 100 procent fossilfritt. Förvaltningen har under 2024 utrett en övergång till parkskötsel i egen regi där fordonsflottans sammansättning varit en del av utredningen. Fossilfrihet bör kunna åstadkommas i den nya organisationen men hänsyn behöver tas till krisberedskap.

I de verksamheter där bil behöver användas, vilket främst är inom hemtjänst, används till största delen elbilar. Men då tillgången till laddstolpar inte är tillräcklig vid samtliga av hemtjänstens kontor finns även några bilar som går på etanol eller gas. Både inom hemtjänst och förebyggande verksamhet finns elcyklar att tillgå. Avdelning förskola har flera elcyklar som finns på kontorklustret som rektorer, biträdande rektorer och specialpedagoger kan använda när de åker mellan förskolorna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.3.1 Gång- och cykelbanor på parkmark i Bromma är framkomliga och trafiksäkra

 Uppfylls helt

Beskrivning

Möjligheterna att gå och cykla i stadsdelsområdet ska vara goda. Det ska vara enkelt att ta sig fram till kollektiva färdmedel, oavsett funktionsförmåga. Eftersom flera aktörer ansvarar för olika delar av stadsdelsrådets gång- och cykelvägnät samverkar förvaltningen med trafikkontoret och andra berörda aktörer för att framkomligheten för gående och cyklister ska vara hög.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteten har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska genomföra tillgänglighetsåtgärder längs Brommas strandpromenader förutsatt att särskilda medel beviljas för ändamålet	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 2.3.2 Brommas verksamheter har effektiva och hållbara transporter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen arbetar för att skapa goda förutsättningar för hållbara tjänsteresor och transporter. Förvaltningens verksamheter använder klimatsmarta transportsätt så som cyklar, elcyklar, elbilar och kollektiva färdmedel i det dagliga arbetet. Resor med flyg ska undvikas helt. Längre resor sker i första hand med tåg. Många möten genomförs även fortsättningsvis digitalt, vilket minskar resandet.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställd indikator

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och att indikatorn uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel fordon i förvaltningens fordonsflotta som är eldrivna	88,89 %				80 %		2024

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för den underliggande indikatorn uppnås samt att det underliggande nämndmålet bedöms uppfyllas helt. Vidare grundar sig bedömningen på att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden har genomförts under året.

Giffri miljö

För att öka säkerheten vid hanteringen av kemikalier i förvaltningens verksamheter behöver arbetet fortsätta utvecklas med stöd av framtagna rutiner samt särskilt utsedda lokala administratörer på varje avdelning. Under året har extra insatser genomförts såsom utbildningar för medarbetare, ett flertal platsbesök inom socialtjänstens verksamheter samt informationsspridning via chefer och medarbetare. Avdelningen för förskola har genomfört en kartläggning av kemikalier i Chemsoft för samtliga förskolor. Resultatet av detta arbete är att antalet produkter på i verksamheterna har minskat, och flera äldre lager med utdaterade produkter har kunnat rensas ut. Arbetet med inventering och regelbunden registrering i Chemsoft ska fortsätta under 2025 och kommer att följas upp löpande för att skapa en miljö fri från skadliga kemikalier.

Under året har inköp av produkter i PVC-plast minskats genom att staden centralt har tagit bort möjligheten att beställa dessa produkter i inköpssystemet. Två förskolor har under året genomfört pilotmätningar av engångshandskar för att testa mätmetoder som både ger tillförlitliga resultat och innebär minimalt merarbete för pedagogerna. Samtliga verksamheter arbetar aktivt för att minska överanvändningen av plasthandskar, och förvaltningens administrativa avdelningar har övergått från plastregister till papperspärmar, vilket innebär att inga nya inköp av plastfickor görs.

För att underlätta inköp av miljövänliga produkter har ett arbete påbörjats med att ta fram inköpslistor för verksamheterna, vilket ska göra det enklare att välja hållbara alternativ inom socialtjänsten. Miljöförvaltningens stödmaterial kring inköp riktat till äldreomsorg och förskola har under årets spridits inom förvaltningens verksamheter.

Byggvarubedömningen (BVB)

Utrustning som används i stadsmiljön ska kontrolleras och dokumenteras i Byggvarubedömningen (BVB). Under året är följande projekt aktuella och har loggböcker i systemet: skötsel av plaskdammar, anläggning av ett utegym i Johannesfred, anläggning av en hinderbana i Blackeberg samt upprustning av Höglandstorget.

Implementeringen av Byggvarubedömningen har lett till att icke-godkända material har ersatts med godkända i de projekt som har loggats. Målet är att samtliga större projekt ska omfattas av BVB. En utmaning är dock att många av de material som används inom parkdriften ännu inte har klassificerats i verktyget. Det är även viktigt att stickprov utförs för att säkerställa att kraven efterlevs.

Vattenkvaliteten i Ängbybadet Östra

Utredningen av bakomliggande orsaker till den dåliga vattenkvaliteten i Ängbybadet Östra har avrapporterats med åtgärdsförslag som ska genomföras 2025. Under badsäsongen har Ängby Östra haft "Bad avrådes"-skyltning på grund av dåliga provresultat de senaste somrarna. En tydlig skyltning har satts upp vid badet och extra städåtgärder har utförts för att renhålla efter gässen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %				100 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024

Nämndmål: 2.4.1 Brommabornas hälsa främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter ska erbjuda en hälsosam miljö fri från skadliga kemikalier. Användningen och exponeringen av skadliga kemikalier ska fortsatt minska. Kunskapen ska öka hos förvaltningens medarbetare om hur miljövänliga val och inköp görs. Skadliga produkter ska ersättas med mer miljövänliga produkter. Kemikaliehanteringssystemet Chemsoft används för att kartlägga, riskbedöma och byta ut kemikalier som används i verksamheterna.

I verksamheter som serverar mat ska kraven vara höga på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning. För att säkerställa detta ska bland annat kompetensen hos förvaltningens kökspersonal öka genom utbildningssatsningar.

Avfallsmängderna ska minska genom återbruk och genom minskad användning av plast- och engångsartiklar.

Samarbete med entreprenörer för utveckling av ett hållbart samhälle sker bland annat genom klassificeringssystemet Byggvarubedömningen (BVB). Byggvarubedömning görs av material som används vid ny- om- och tillbyggnationer. BVB innebär att byggrelaterade produkter bedöms utifrån kemiskt innehåll samt miljöpåverkan under livscykeln. Bedömningen görs för att främja produktutveckling mot en giftfri och god miljö samt för att säkerställa hållbara leverantörskedjor.

Vattenkvaliteten i Ängbybadet östra har vid kontroller visats vara dålig/ej tillfredsställande. Under året ska förvaltningen utreda orsakerna till den bristfälliga vattenkvaliteten i syfte att på sikt kunna förbättra den.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla verksamheter minimerar inköp och användning av engångsplast	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen ska utreda den bristfälliga vattenkvaliteten i Ängbybadet östra	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Inköp av PVC/vinylhandskar ska minska i förvaltningens verksamheter genom alternativa produkter som inte innehåller skadliga kemikalier.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

● Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktige har sju verksamhetsområdesmål för inriktningsmålet. Stadsdelsnämnden har formulerat nio nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla*.

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga sju mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att nämndmålet uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att målvärdet för indikatorerna uppnås under året samt att förväntat resultat för underliggande avdelningsmål uppnås och att samtliga aktiviteter genomförts.

Budget i balans

Nämndens resultat för 2024 efter resultatöverföringar uppgår till 1 853,8 miljoner kronor efter fondförändringar och nettobudgeten för 2024 uppgår till 1 883,0 miljoner kronor. Resultatet ligger på 29,2 miljoner kronor över budgeten som därmed är i balans.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	98,4 %			99,1 %	100 %	100 %	VB 2024
● Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,4 %			98,8 %	100 %	100 %	VB 2024
● Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %			0 %	+/-1 %	+/- 1 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och berörda stadsdelsnämnder utreda ersättningen till stadens kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorg	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.1.1 Brommas ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

 Uppfylls helt

Beskrivning

Driftbudgeten för Brommas stadsdelsnämnd är 1 871,7 miljoner kronor. Investeringsbudgeten är 26,0 miljoner kronor. Utgångspunkten för fördelningen av budgeten har varit att följa kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och att utifrån givna budgetramar uppnå högsta möjliga kvalitet i verksamheten.

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget samtidigt som måluppfyllelsen ska vara hög. Detta är en förutsättning för ekonomisk hållbarhet och en nämndbudget i balans samt för att KF:s inriktningsmål ska uppfyllas. Genom att använda tilldelade medel på ett resurseffektivt sätt säkerställs att en hög servicenivå till brukarna uppnås. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter. Vid prognostiserade underskott ska handlingsplaner upprättas och följas. Åtgärderna i handlingsplanerna stäms av månatligen i samband med budgetuppföljningen.

Förvaltningen ska inventera behov och säkra rätt beslutsunderlag för att optimera användningen av förvaltningens lokaler. Nyinvesteringar i lokaler ska undvikas. Vid behov av nya lokaler ska förvaltningen primärt hyra lokal i fastighet som staden äger.

Att använda tilldelade resurser på ett bra och effektivt sätt är ett av förvaltningens identifierade fokusområden 2024. För de identifierade fokusområdena ska förvaltningens avdelningar tillsammans göra en förflyttning. För att lyckas med detta krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar och bolag samt med näringsliv och civilsamhälle utvecklas. Förvaltningen ska skapa en struktur som främjar innovationsarbetet i organisationen.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Prognostiserar en budget i balans	Ja			Ja	Ja		VB 2024

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska skapa en struktur som främjar innovationsarbetet i organisationen.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Förvaltningens innovationsförmåga ska stärkas och utvecklas.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Under året ska alla enheter/områden ta fram och testa nya arbetssätt med målet att använda resurser på ett mer effektivt och bra sätt. Enhetens/områdets innovationsprocess och resultat ska beskrivas i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Eventuella misslyckanden ska också beskrivas tillsammans med vad enheten/området lärde sig av misslyckandet	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att nämndmålet uppnått helt under året. Bedömningen baseras på att målvärdet för indikatorerna uppnås under året samt att förväntat resultat för underliggande avdelningsmål uppnås och att samtliga aktiviteter genomförts.

Brommabor är självförsörjande

Socialtjänsten handlägger cirka 300 hushåll rörande Brommabor som är i behov av ekonomiskt bistånd. Antalet hushåll är på ungefär samma nivå som tidigare år men det ekonomiska biståndet har ökat. Anledningen är främst nytillkomna barnfamiljer med många barn, inflationen samt en av riksdagen beslutad höjning av normen för ekonomiskt bistånd.

Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen har ökat till 0,77 procent jämfört med utfallet i VB 2023 på 0,66 procent, vilket följer den prognos som förvaltningen gjort. Anledningen är främst att personer på boendet Kopparbacken har avslutat sin etablering och har förts över eller kommer föras över från Intro Stockholm. Även lågkonjunkturen påverkar att fler är berättigade att få ekonomiskt bistånd.

Andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd har ökat något till 0,5 procent (VB 2023 0,44 procent) och fler kvinnor än män har procentuellt sätt långvarigt bistånd. Fler kvinnor än män är sjukskrivna och har mer komplex problematik. Det har även framkommit i brukarundersökning som genomfördes under sommaren att kvinnor är mindre nöjda med insatserna som enheten erbjuder. Många har insatser via Bromma arbetsmarknadscentrum och har gått vidare till jobbtorget för insatser vilket bör innebära att antalet individer på sikt kommer minska. Under året har en jämställdhetsanalys genomförts och resultatet kommer att ligga till grund för utvecklade arbetssätt som ska ge individen bättre anpassat stöd för att nå självförsörjning.

Arbetet med upprättande av förändringsplaner i såväl gamla som nya ärenden är fortsatt prioriterat för att tidigt kunna erbjuda stöd och insatser för att enskilda individer ska bli självförsörjande. Andelen sjukskrivna har minskat från 31 procent till 21 procent på två år

genom det arbetssätt och samverkan med region Stockholm och Bromma arbetsmarknadscentrum givit ett positivt resultat. Stegförflyttningar har skett genom att flera som haft arbetsträning har gått vidare till insatser inom jobbtorget.

Arbetsmarknadsinsatser

Arbetsmarknadsinsatser som beviljas har hållit en hög kvalitet och lett till förändringar för den enskilde fler har blivit självförsörjande genom arbete. Bromma arbetsmarknadscenter och enheten för arbete och försörjning har samverkat i ärenden för att hitta lösningar till dem som har arbetsträning.

Samverkan inom förvaltningen har ökat och planering finns för samhandläggning i ärenden.

En utbildning i metoden BIP (Branschintroduktionsprogram) har genomförts för medarbetare vid Bromma arbetsmarknadscenter samt handläggare vid enheten för arbete och försörjning samt representanter från Jobbtorg. Inom BIP genomförs progressionsmätningar med ett dialog- och skattningsverktyg som handläggaren använder tillsammans med deltagaren. Detta är en del av ett arbetssätt för att följa upp och säkerställa att så många som möjligt kommer vidare till annan försörjning.

Personer med funktionsnedsättning

Genom individuella mål och uppföljningar följer förvaltningens beställare upp att personer med funktionsnedsättning ges möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. Under året har hittills 21 personer, varav 9 kvinnor och 12 män med funktionsnedsättning som är beviljad daglig verksamhet eller sysselsättning tagit ett steg närmare arbetsmarknaden. Enheten för vuxna har vid årets andra tertial totalt 21 personer, varav 9 kvinnor och 12 män, som har tagit ett steg närmre ordinarie arbetsmarknad. De flesta har gjort det genom att ansöka om Iwork/IPS alternativt genom studier.

Den dagliga verksamhet som riktar sig till målgruppen arbetar för att erbjuda och skapa en meningsfull sysselsättning för arbetstagare och att varje individ ska ha "den bästa dagen varje dag" där deras drömmar tas på allvar. I dagsläget arbetar 37 personer med varierande funktionsnedsättningar i verksamheten varav 21 män och 16 kvinnor.

Feriejobb

1209 ungdomar sökte sommarjobb, 583 killar och 626 tjejer. Arbetet med att prioritera ungdomar till feriejobb har pågått under året. Totalt har 477 ungdomar (240 killar och 237 tjejer) fått feriejobb under 2024, fördelat på 400 under sommaren och 77 ungdomar under höstlovet.

OSA-anställningar

Förvaltningen har tillsatt 10 årsplatser (2 kvinnor och 8 män). Alla utom en OSA-anställda är placerade på arbetsplatser inom Stockholms stad. Arbetskonsulent/OSA handläggare för en kontinuerlig dialog med arbetsförmedlingen och enheten arbete och försörjning för att tillsätta samtliga platser inom förvaltningen.

Stockholms jobb

Förvaltningen har tillhandahållit 21 stycken platser för kommunala visstidsanställningar inom

Stockholmsjobb.

VFU - verksamhetsförlagd utbildning

Inom socialtjänsten tillhandahölls 11 platser till socionomstudenter under året. Under vårterminen togs dock ingen emot då högskolan inte hade tillräckligt med studenter som var godkända för att gå ut till verksamhetsförlagd utbildning. Förvaltningen tog emot fem socionomstudenter under höstterminen.

Innan sommaren rekryterades två praktikanter till äldreomsorgen genom praktikprojektet Tekniksprånget. Praktikanterna har under hösten bland annat arbetat med kartlägga digitala möjligheter inom äldreomsorgens område.

Antalet studenter som har VFU på förskolorna har minskat något vilket hänger ihop med att ansökningarna till förskollärarytbildningen har minskat generellt i hela Sverige. Av de som blir antagna är det också fler som väljer att inte påbörja utbildningen. Stadsdelen fick tre studenter under vårtermin, varav två studenter hoppade av innan VFU-perioden påbörjades. Därför fick stadsdelen bara en ny student. Utöver detta är det flera av de äldre studenterna som har studieledigt.

Avdelningen ekonomi, lokal och stadsmiljö har under hösten haft en praktikant från Sveriges Lantbruksuniversitet.

Näringslivsfrämjande arbete

Näringslivspolicyn löpte till 2024 och en ny näringslivspolicy förväntas beslutas under 2025. Förvaltningen inväntar vidare instruktioner från stadsledningskontoret kring hur näringslivsfrågorna ska hanteras framgent. Under året har förvaltningen verkat för ett gott företagsklimat bland annat genom platssamverkan, där näringslivet är en viktig part, samt genom övrig samverkan med den lokala företagarföreningen i trygghets- och stadsmiljörelaterade frågor.

Under perioden har samverkan med näringslivet skett vid fem tillfällen och totalt under året har samverkan skett vid 24 tillfällen. Dessa har varit inom ramen för platssamverkan vid Brommaplan och Blackeberg, vid styrelsemöten med den lokala företagarföreningen, vid samverkan med intresseorganisationen Företagarna och genom samverkan i enskilda frågor så som nedskräpning samt vid planering och genomförande av evenemanget ”Sommar i Bromma”.

Under året har förvaltningen haft dialoger i olika former med privata utförare inom förskola, LSS-verksamhet och hemtjänst.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,77 %	0,68 %	0,74 %	0,66 %	0,8 %	1,5 %	VB 2024
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt	0,5 %	0,45 %	0,54 %	0,43 %	0,5 %	1,0 %	VB 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare							
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	551			636	475 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	21			25	15 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	93 st			89 st	80 st	Tas fram av nämnd	VB 2024
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	477 st	240 st	237 st	439 st	475 st	11 000 st	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.2.1 Brommaborna försörjer sig genom eget arbete

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med att ge likställigt stöd till brommabor för att uppnå egen försörjning fortgår, med fokus på framförallt kvinnors etablering på arbetsmarknaden. Samverkan är en nyckelfaktor i arbetet mot självförsörjning. Arbetet med befintliga samverkansformer är fortsatt prioriterat och vidareutvecklas kontinuerligt, framförallt för grupper som står långt från arbetsmarknaden. Samverkan sker bland annat med arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen samt genom samverkansformen Finansiellt samordningsförbund inom

rehabiliteringsområdet (FINSAM) mellan staden, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Stockholm. Förvaltningen fortsätter samarbetet med en förtroendeläkare som ett led i arbetet. En effektiv användning av insatserna Stockholmsjobb, offentligt skyddad anställning (OSA), praktikplatser och förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser gör att vägen till självförsörjning blir kortare. Förvaltningen ska tillhandahålla platser till Stockholmsjobb.

För personer med funktionsnedsättning ska Brommas dagliga verksamhet utvecklas för att fler ska erbjudas arbetslivsinriktade insatser och få möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. I enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet ska personer med funktionsnedsättning kunna delta på arbetsmarknaden, i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor som andra och kunna försörja sig själva. Förvaltningen ska arbeta för att fler praktikplatser kan erbjudas för personer med funktionsnedsättning som möjliggör för fler att ta ett steg närmre arbetsmarknaden. Genom individuella mål och uppföljningar följer förvaltningens beställare upp att personer med funktionsnedsättning ges möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. För de personer som inte har möjlighet till ett arbete ska behoven av en meningsfull och utvecklande vardag säkerställas genom en individanpassad sysselsättning eller daglig verksamhet.

Ungdomar i Bromma får möjlighet till arbetslivserfarenhet och ett första steg in på arbetsmarknaden genom meningsfulla feriejobb på sommar-, höst- och vinterlov. Genom regional samverkan mellan feriehandläggare i stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Järva och Bromma, utökas möjligheten till feriearbeten i ett större geografiskt område.

Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör en viktig rekryteringsgrund.

Inom ramen för de upphandlingar som genomförs ska sociala krav ställas på de företag som blir upphandlade för att tillgängliggöra arbetsplatser.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås och att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Antal personer med funktionsnedsättning med insatsen daglig verksamhet (LSS) eller sysselsättning (SoL) som	21	12	9	16	8		VB 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
tagit ett steg närmare ordinarie arbetsmarknad.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utreda förutsättningarna för att kunna erbjuda fler praktikplatser för personer med funktionsnedsättning inom förvaltningens verksamheter.	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Arbetet skulle ha påbörjats under hösten men har skjutits upp på grund av sjukdom.			

Nämndmål: 3.2.2 I Bromma är samverkan med företagare god

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet inom ramen för stadens näringslivspolicy fortgår med särskilt fokus på samverkan med företagare i Bromma. En god samverkan med det lokala näringslivet kan bidra till fler arbetstillfällen. Fler personer får möjlighet att försörja sig genom eget arbete. Genom samverkan i olika former, till exempel platssamverkan, skapas kontaktytor både mellan olika företag och mellan företag och förvaltning. En god samverkan med det lokala näringslivet är betydelsefullt i arbetet med trygghetsfrågor och leder samtidigt till kontakter som möjliggör för fler praktikplatser för grupper som står långt från arbetsmarknaden. För att stärka samarbetet och tydliggöra kontaktvägar för företagen kring olika frågor fortsätter arbetet med att utveckla kommunikation riktad till företagare.

Näringslivet i Bromma har en hög branschbredd och bidrar till utveckling av stadens verksamhet bland annat som leverantör och utförare av kommunal kärnverksamhet som, förskola, skola, verksamhet för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg. En vanlig kontakt med företag i staden sker vid tillsyn av privata avtalsleverantörer inom äldreomsorg och verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen genomför också dialoger med företag inom stadsdelsområdet som bedriver hemtjänst, förskola och friskola.

Förväntat resultat

Att uppnå årmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tillfällen då samverkan/dialog mellan stadsdelsförvaltningen och näringsliv ägt rum, till exempel inom ramen för platssamverkan, företagsevenemang eller möten med den lokala företagarföreningen	24				10		VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska samverka med det lokala näringslivet inom ramen för samverkansöverenskommelsen och trygghetsarbetet	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska stärka samverkan med näringslivet vid Brommaplan genom samverkansmöten med fokus på trygghet/trygghetsskapande åtgärder	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att nämndmålet uppnått helt under året. Bedömningen baseras på att målvärdet för indikatorerna uppnås under året samt att förväntat resultat för underliggande avdelningsmål uppnås och samtliga aktiviteter genomförts.

Vräkningsförebyggande arbete

Det vräkningsförebyggande arbetet är implementerat och hemlöshet motverkas och insatser har erbjudits för att förhindra vräkningar med särskilt fokus på barnfamiljer. Samarbetet med SHIS har utvecklats för att möta behoven hos barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden.

Medborgarkontoret har gett över 200 bostadsvägledning till nyanlända som velat ha hjälp att söka bostad och ställa sig olika köer för att få möjlighet till bostad när boendetiden löper ut. Förvaltningen har arbetat med att få nyanlända att söka och ta emot stöd.

Budget- och skuldrådgivaren har bidragit till att motverka hemlöshet genom att arbeta med personer som är boende i stödboenden, tränings- och försökslägenheter för att komma vidare i boendekedjan till eget kontrakt. Ett arbetssätt att screena för spelberoende har införts och individer som har problem med spel hänvisas till ytterligare stöd.

Antalet Brommabor som behållit sitt boende efter inkomna vräkningshot inkommit till stadsdelen är 97 procent. Fem hushåll har vränts från sina boenden på grund av hyresskulder och olovlig andrahandsuthyrning. Antalet barnfamiljer i osäkra boenden har under varit två stycken, jämfört med tre föregående år. I båda fallen har familjerna vränts med anledning av

upprepade hyresskulder. Förvaltningen har inte kunnat förhindra avhysningarna då hyresvärdarna trots insatser från socialtjänsten inte godtagit att familjerna skulle kunna bo kvar. Båda familjerna hade möjlighet att lösa sin boendesituation på egen hand.

Medborgarkontoret har utvecklat arbetet med bostadsvägledning under året genom så väl enskilda vägledning som i grupp. Deltagarna i grupperna har främst varit nyanlända familjer som sökt bostad. Antalet bostadsvägledning under året har varit 239. Medborgarkontoret har deltagit i två workshops tillsammans med SHIS på boendet Kopparbacken

Tryggt och varaktigt boende

Under året har antalet jourlägenheter i beståndet utökats med en. Totalt uppgår antalet lägenheter till 42 stycken (12 försökslägenheter, 26 träningslägenheter och 4 jourlägenheter). Stödet till hyresgästerna är fördelade på tre kontaktpersoner som har cirka 14 hyresgäster vardera. En av kontaktpersonerna arbetar även riktat med stödet till hyresgäster placerade i jourlägenheter.

På det socialpsykiatriska boendet Långskeppet är alla platser tillsatta och efterfrågan på lediga lägenheter är hög. Under året har Långskeppet utökat med en lägenhet och antal boende är 28. Verksamheten har haft full beläggning och fem personer har flyttat från Långskeppet under året. Lägenheterna har renoverats och sedan förmedlats med snabb inflyttning. Under året har omvandlingen av stödboende till boende med särskild service påbörjats och samtliga lägenheter förmedlas nu som boende med särskild service.

Socialtjänstens enhet för personligt stöd bedriver verksamhet i 16 grupp- och servicebostäder. Enhetens insatser vänder sig till 93 boende inom grupp- och servicebostad (36 kvinnor och 57 män). Under året har enheten öppnat en ny verksamhet, Mariehälls gruppboende. I dagsläget har verksamheten fyra boende och tio medarbetare. Fokus under årets sista tertiäl legat på att skapa rutiner och relationer med boende samt sätta strukturer.

För att säkra att de äldre har ett tryggt och varaktigt boende informeras äldre i ett tidigt skede om vilka boendialternativ som finns och om det egna ansvaret att se över sin boendesituation för att kunna bo kvar hemma längre. Information ges genom biståndshandläggare, vårdcentralerna samt postutskick som har skickats till alla som fyllt 75 år i Bromma. Valfärdstekniken utvecklas snabbt och möjliggör på flera sätt att de äldre kan vara självständiga i sin vardag med hjälp av olika tekniska hjälpmedel.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avväjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärderna	97,98 %			100 %	75 %	Tas fram av nämnd	VB 2024
  Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	2			3	8	Tas fram av nämnd	2024
  Antal vräkningar som berör barn	2			1	0	Tas fram av nämnd	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys							
Antalet barnfamiljer i osäkra boenden har under varit två stycken. I båda fallen har familjerna vräkts med anledning av upprepade hyresskulder. Förvaltningen har inte kunnat förhindra avhysningarna då hyresvärdarna inte godtagit att familjerna skulle bo kvar trots insatser från socialtjänsten. Båda familjerna hade möjlighet att lösa sin boendesituation på egen hand.							

Nämndmål: 3.3.1 Brommaborna har ett tryggt och varaktigt boende

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med att motverka hemlöshet fortsätter och utgår från stadens hemlöshetsprogram. För att undvika att personer hamnar i hemlöshet stärks det förebyggande arbetet där långsiktiga alternativ till placeringar på akutboenden prioriteras och trösklarna för att få en fast bostad sänks. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en särskilt prioriterad målgrupp där barnens behov uppmärksammas utifrån deras särskilt utsatta situation. Ett viktigt arbete i detta är att stärka den interna samverkan inom förvaltningen kring det vräkningsförebyggande arbetet. Socialtjänsten och äldreomsorgen ska utveckla sin samverkan för att förebygga och motverka hemlöshet bland äldre i Bromma. Medborgarkontorets verksamhet ska utvecklas för att nå fler brommabor i behov av bland annat bostadsvägledning.

Brommabor som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får stöd för att komma vidare till ett eget boende. Socialtjänsten arbetar för att minska antalet akuta boendelösningar samt öka antal bostadskontrakt enligt modellen "Bostad först".

I Bromma ska personer med funktionsnedsättning som har behov av bostad med särskild service inte behöva vänta på att få insatsen verkställd. I de fall insatsen av någon orsak inte kan verkställas omedelbart ska kompensatoriska insatser erbjudas. Ingen ska tacka nej till en grupp- eller servicebostad på grund av att de inte har råd med den. Tydlig information ges till brommabor som beviljas bostad med särskild service om de statliga och kommunala ekonomiska bidrag som den enskilde kan ansöka om.

Äldre informeras i ett tidigt stadium om vilka boendialternativ som finns och om det egna ansvaret att se över sin boendesituation så att den passar och är tillgänglig. Många äldre vill kunna bo kvar hemma, möjligheten till det kan förlängas med hemtjänstinsatser och genom utvecklig och införande av välfärdsteknik.

För att säkerställa att bostäder med särskild service, särskilda boenden för äldre och förskolelokaler planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner, sker samverkan med olika parter i planeringsprocessen. För att lokala strategiska frågor ska kunna tas upp tidigt i planeringsstadiet ingår förvaltningen frekvent i olika samverkansformer med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, Micasa, SISAB, trafikkontoret,

utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. Prognoser för kommande behov av olika boendeformer tas fram årligen inom boendepaneringsprocessen.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska upprätta ett samverkansforum för att öka samordningen av stödet till personer som lever i hemlöshet i Bromma	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att nämndmålet uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att utfallet för indikatorerna under året samt att förväntat resultat för underliggande avdelningsmål uppnås och samtliga aktiviteter genomförts.

AMI - Aktivt Medskapandeindex

Satsningen ”Aktivt medarbetarskap” som påbörjades under 2023 har fortsatt under 2024 och kommer fortsätta även under 2025. Målet med satsningen är delaktiga, engagerade medarbetare som bidrar till kvalitet och utveckling som skapar värde för brommaborna. Alla verksamheter har arbetat med övningar kopplat till medarbetarskapet på arbetsplatsträffar eller i andra mötesforum. Satsningen, som förväntas leda till bestående effekter, har en tydlig koppling till stadens personalpolicy, kvalitetsprogram och till friskfaktorer.

Alla verksamheter har arbetat med övningar i enlighet med planeringen i årshjulet för APT. Årets AMI för stadsdelen har ökat från 79 procent 2023 till 82 procent 2024. För att få en uppfattning om arbetet med övningarna har bidragit till att stärka det aktiva medarbetarskapet skickades en enkät ut till alla chefer. Det var 67 chefer som svarade och medelbetyget blev 3,72 av 5, vilket innebär att insatsen bedöms som övervägande positiv.

En sammanfattning av enkätsvaren visar att övningarna har varit relevanta och väckt viktiga diskussioner om arbetsmiljö och självledarskap. Cheferna har lyft att små grupper har fungerat bra för en bättre dialog och för att ge alla en chans att bli hörda. Flera medarbetare har blivit mer öppna och reflekterat över sin roll vilket har ökat förståelsen för varandras olikheter. Det som har lyfts som utmanande har varit tidsbrist och att språket har upplevts som avancerat för vissa medarbetare

Implementering av riktlinje för chefstruktur

Kommunfullmäktige beslutade den 29 januari 2024 om en ny riktlinje för chefsstrukturen i staden. Förvaltningen har haft riktlinjen och tillhörande vägledningsmaterialet som stöd och gjort en kartläggning av verksamhetens och chefers förutsättningar och därefter har en analysfas inletts. Stor vikt har lagts vid analysfasen som har pågått fram till augusti. HR-funktionen har, tillsammans med ekonomifunktionen varit ett stöd i detta arbete. Löpande information om nuläget har getts till chefer, via fysiska chefsforum och med informationsbrev från stadsdelsdirektör. Information och dialog har dessutom skett kontinuerligt i Förvaltningsgruppen.

Ny chefsstruktur med tillhörande organisation är beslutad och börjar gälla från 1 januari 2025. Beslut är tagna gällande chefstillsättningar i avdelning förskola, socialtjänst och fritid och äldreomsorg. När det gäller myndighetssidan inom avdelning äldreomsorg har processen varit vilande i avvaktan på ny avdelningschef.

Kompetensförsörjning

Kompetensbaserad rekrytering bidrar till att behandla alla sökande likvärdigt och att ingen diskriminering förekommer. Under våren och hösten 2024 genomfördes en utbildning/workshop i kompetensbaserad rekrytering via HR-funktionen. Utbildningen har varit obligatorisk för samtliga chefer.

Det har varit cirka 70 chefer som har deltagit och resterande 15 chefer är kommer delta i början av januari 2025. Workshopen har gett cheferna möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och de har fått tid till att resonera kring och ta fram arbetsprover. Framöver ska arbetsprover användas som ett komplement vid rekrytering.

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att stärka arbetsgivarvarumärket för att attrahera fler medarbetare till Bromma. Resultatet i årets medarbetarundersökning visar att andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra har ökat sedan 2023. Förvaltningen fortsätter att genomföra insatser för att medarbetare och chefer ska känna engagemang, trivas och utvecklas i Bromma.

Heltid som norm och timavlönad personal

Alla medarbetare som önskar erbjuds att arbeta heltid. För att öka andelen heltidsanställda har arbetet med resursteam inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning fortsatt inom. Resursteam är en form av vikariepool som möjliggör att samma personal vikarierar vid frånvaro av ordinarie personal. Förutom att det medför tryggare anställningsvillkor för medarbetaren förväntas åtgärden även höja kontinuiteten för brukaren. Resursteamet minskar också behovet av timavlönad personal.

Andelen timavlönad personal har en nedåtgående trend men utmaningar kvarstår. Inom LSS-verksamheterna är sjukfrånvaron fortsatt hög och det är svårt att rekrytera personal till resursteamet, vilket gör att behovet av timvikarier kvarstår. Inom äldreomsorgen har enheterna kommit olika långt med implementeringen av resursteam vilket också innebär ett fortsatt behov av timavlönad personal. Andra orsaker till ett fortsatt behov av timavlönad personal inom äldreomsorgen är de nya reglerna för dygns- och veckovila, som inneburit schemaändringar som lett till vakanta pass samt att det varit en utmaning att rekrytera

undersköterskor.

Inom flera förskoleområden används sedan tidigare tillsvidareanställd personal som vikarier för att minska andelen timavlönade, vilket resulterat i att förskolans behov av timanställda är förhållandevis lågt.

Arbetsmiljö och ökad hälsa

Förvaltningen har slutfört en grundläggande arbetsmiljöutbildning (SuntArbetsliv) för nya chefer och skyddsombud. Under hösten påbörjades ytterligare en grundläggande arbetsmiljöutbildning vilken kommer slutföras i början av 2025. Utbildningen planeras och genomförs partsgemensamt i samverkan med arbetsgivarrepresentanter och skyddsombud.

Arbetet med att utveckla friskfaktorer har fortgått inom ramen för stadens kvalitetsprogram, stadens chefsprofil samt aktivt medarbetarskap och är även en naturlig del i förvaltningens utbildningar inom arbetsmiljö- och hälsoområdet. Nya chefer har fått en introduktion i stadens incidentrapporteringssystem IA, där arbetsskador, tillbud och andra incidenter rapporteras, åtgärdas och följs upp systematiskt. Brommas interna Arbetsmiljöhandbok har reviderats och publicerats på intranätet samt på en ny samarbetsyta, ”Chef i Bromma”.

Resultatet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet kommer att ske i SAM-ILS för år 2024 och redovisas i samtliga samverkansgruppen under 2025. En utbildning i det nya systemet har hållits för samtliga chefer. Resultatet av dokumentationen av aktiva åtgärder har presenterats i samtliga samverkansgrupper.

I förvaltningsgruppen har en workshop genomförts på temat tystnadskultur som en kompetenshöjande insats.

Arbetet med att stötta cheferna genom hela rehabiliteringsprocessen har fortsatt prioriterats. Likaså det förebyggande arbetet med särskild uppmärksamhet på korttidsjukfrånvaron där hälsosamtal är en viktig åtgärd för att så tidigt som möjligt utröna vad medarbetarens frånvaro beror på och se vilka möjligheter/åtgärder som finns för att stärka hälsan och undvika en längre sjukskrivning.

Kontinuerlig uppföljning av sjukfrånvaron sker tillsammans med respektive chef dels inom ett område på äldreomsorgen och dels inom ett område på förskolan. Dessa uppföljningar har fallit mycket väldigt väl ut och förhoppningen är att utöka dessa uppföljningar till att gälla flera enheter. Den positiva utvecklingen av sjukfrånvaron har fortsatt. I november var sjukfrånvaron 8,7 procent totalt, vilket är 1,1 procentenheter lägre än 2023 (9,8). För rullande tolv år sjukfrånvaron på 8,1 procent och korttidsfrånvaron (dag 1-14) är på 2,8 procent.

Under våren har förvaltningen fortsatt med de så kallade dialoggrupperna angående misskötsamhet och rehabilitering. Syftet med dessa grupper är att chefer ska ges möjlighet att under lugna förhållanden få reflektera kring sin roll och ledarstil i rehabiliterings- och misskötsamhetsärenden genom att utbyta erfarenheter och lära av varandra. Grupperna är mycket uppskattade av våra chefer och utvärderingen bekräftar det. Totalt har närmare 70 procent av cheferna deltagit i grupperna.

Den 10 oktober genomfördes en föreläsning kring temat ”Inlåsning – När arbetet blir en fälla” Föreläsningen riktade sig till chefer och fackliga representanter. Syftet var att få en större

kunskap i vad inlåsning får för konsekvenser för våra medarbetare och därigenom kunna hjälpa dessa medarbetare till en ny väg och till ett nytt hållbart arbetsliv.

Stockholms stads handlingsplan för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten

Den nya handlingsplanen för en hållbar arbetssituation inom socialtjänsten har fastställts i staden. Avdelningen har påbörjat arbetet med att implementera handlingsplanen genom, som ett första steg på enheternas ledningsgrupper presentera innehållet samt visa en framtagen kortfilm för medarbetarna. Avdelningen har bjudit in representanter från socialförvaltningen för fortsatt arbete med handlingsplanen under 2025.

Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för barnskötare och förskollärare

Att roller och ansvar är tydliga är en viktig faktor som handlingsplanen för barnskötare och förskollärares arbetssituation identifierade som fokusområde. På områdesnivå har roller och ansvar mellan förskollärare och barnskötare utifrån läroplansuppdraget varit i fokus och fortsätter att vara på olika sätt. Roller och ansvar kommer fortsätta att vara i fokus under nästa år utifrån den nya chefsstrukturen. Ett annat fokusområde som identifierades i projektet är vikten av en gemensam modell för den pedagogiska utvecklingstiden. En arbetsgrupp har tagit fram ett förslag på en gemensam modell och modellen togs i bruk till terminsstarten 2024. Under 2025 ska modellen utvärderas.

Pilotprojekt med Kommunal

Sedan maj 2023 har förvaltningen tillsammans med fackförbundet Kommunal genomfört ett pilotprojekt där parterna träffats regelbundet för att öka transparensen kring tidsbegränsade anställningar samt redovisa vilka som anmält företrädesrätt till återanställning.

Efter en positiv utvärdering av pilotprojektet har modellen nu permanentats. Detta innebär att möten mellan förvaltningen och Kommunal kommer att fortsätta i samma form.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	82	83	82	79	83	83	2024
Analys							
Utfallet för AMI-index har ökat från 79 till 82 sedan föregående år. Resultatet för Bromma ligger högre än staden totalt samt medelvärde för övriga stadsdelsförvaltningar som båda ligger på 81. Utfallet för samtliga delindex har ökat med tre indexpunkter jämfört med 2023. Under 2023 påbörjades satsningen aktivt medarbetarskap med målet att medarbetare och chefer ska känna engagemang, trivas och utvecklas i Bromma. Utfallet pekar på att satsningen har gett resultat. Den särskilda satsningen på aktivt medarbetarskap fortsätter under 2025.							
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	5				5,5	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	19,4				20	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	21,5				12,5	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
<p>Analys</p> <p>Utfallet för året uppgår till 21,5 procent, vilket gör att årsmålet inte nås. Siffran redovisas som ett genomsnitt av de senaste tolv månaderna och omfattar timavlönad personal inom både hemtjänst och vård- och omsorgsboende.</p> <p>Andelen timavlönade har en nedåtgående trend. Under året har siffran legat stadigt runt 22 procent men med en viss nedgång senare delen av året.</p> <p>En tänkbar orsak till att årsmålet inte nås kan vara den skärpning av efterlevnaden av dygns- och veckovilan som infördes i slutet av förra året och som medfört korrigeringar av personalens scheman. En annan bidragande orsak är utmaningar att rekrytera undersköterskor som hemtjänsten har sett. Många medarbetare har inte hunnit ta ut Socialstyrelsens intyg om skyddad yrkestitel ännu, något som är ett krav för att få arbeta som undersköterska. Ytterligare en orsak är lagstiftningen som gör att den kortaste perioden för en månadsanställning är tre månader. Under sommaren medför det att verksamheterna har svårt att månadsanställa för hela sommarperioden då alla inte vill eller kan arbeta upp till tre månader, till exempel på grund av studier som startar i augusti. Det medför en ökning av timavlönade för att kunna bevilja all ordinarie personal semester under sommaren.</p> <p>För att minska andelen timavlönade arbetar avdelningen utifrån heltid som norm. Samtliga medarbetare ska erbjudas heltid/utökad tjänstgöringsgrad. Inom en verksamhet har ett resursteam, en form av vikariepool, inrättats och det används nu till 90 procent vilket gör att behovet av att ta in timavlönad personal minskar. Ambitionen är att fler verksamheter ska inrätta resursteam, men enheterna har olika förutsättningar att implementera resursteam och har därför kommit olika långt i arbetet.</p>							
   Sjukfrånvaro	8,1 %	6,6 %	8,4 %	9 %	8,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
   Sjukfrånvaro dag 1-14	2,75 %	2,66 %	2,76 %	3,08 %	2,8 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024

Nämndmål: 3.4.1. Medarbetare i Bromma har goda förutsättningar att göra ett bra jobb med fokus på brommaborna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens medarbetare är nyckeln till god kvalitet inom alla verksamhetsområden. Förvaltningen ska stödja ett hållbart arbetsliv och medarbetarnas kompetens ska tillvaratas genom en lärande kultur i ett öppet klimat präglat av tillit.

Kompetensförsörjning är det andra av tre strategiska fokusområden där förvaltningen ser behov av utveckling. Förvaltningens avdelningar ska gemensamt göra en förflyttning inom området. För att lyckas med det krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar och akademien utvecklas. Chefer och medarbetare ska uppmuntras till innovation och att arbeta systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på effektiva arbetssätt som bidrar till att lösa nuvarande och framtida utmaningar på ett hållbart sätt - ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Förvaltningens chefer ska stödja medarbetare att aktivt arbeta för att utveckla och omsätta idéer och förslag i

konkreta verksamhetsförbättringar som i slutändan kommer brommaborna till del.

Förhållningssätten i stadens kvalitetsprogram; stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande och öppenhet ska genomsyra allt arbete i organisationen. Satsningen "Aktivt medarbetarskap" som påbörjats under 2023 fortsätter under 2024. Alla verksamheter arbetar med övningar som kopplar till medarbetarskapet på arbetsplatsträffar eller andra i mötesforum. Satsningen förväntas leda till bestående effekter eftersom arbetet pågår löpande under två år. Satsningen har en tydlig koppling till stadens personalpolicy, kvalitetsprogram och till friskfaktorer. Målet med satsningen är delaktiga, engagerade medarbetare som bidrar till kvalitet och utveckling som skapar värde för brommaborna.

Som ett led i kvalitetsarbetet uppmuntras fler verksamheter att delta i stadens kvalitetsutmärkelse. En referensgrupp ska bildas som ger stöd till verksamheterna i arbetet med att upprätta bidrag.

Förvaltningen ska arbeta med att stärka arbetsgivarvarumärket för att på det sättet attrahera fler medarbetare att söka sig till Bromma. Samverkan med universitet, högskolor och andra lärosäten fortsätter. Praktikplatser erbjuds som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare. Mottagandet av studenter utgör en viktig rekryteringsgrund. Förvaltningen ska öka sin kunskap och få insikter om nya generationers medarbetare för att strategiskt kunna möta behov och förväntningar.

Alla medarbetare ska känna till de mål och resultat som ska nås. Detta kräver en hög grad av delaktighet, engagemang och eget aktivt ansvarstagande av samtliga medarbetare. Medarbetare ska känna att deras arbete är meningsfullt och att de är delaktiga i utvecklingen av verksamheten och i arbetet med att uppnå satta mål. För att stärka kompetensen inom förvaltningens verksamheter uppmuntras medarbetare att genomföra utbildningar som anordnas av både staden och förvaltningen.

Förvaltningen ska ge stöd i ledarskapet, dels genom utbildningsåtgärder, dels genom dialogmöten utifrån olika teman. Basutbildning för nya chefer ska ge en stabil grund för att arbeta som chef i Bromma. Chefer ska leda i enlighet med stadens chefsprofil. Ledarskapet ska vara präglad av kommunikation, tillit och mod för ett aktivt förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur, samtidigt som utmanande situationer ska kunna hanteras. Förslaget till riktlinje för ny chefsstruktur tydliggör befattningen chef, dess uppdrag, befogenheter och mandat samt säkerställer en enhetlig chefsstruktur och skapar bättre förutsättningar för ett hållbart ledarskap, vilket gynnar verksamheterna samt stärker arbetsgivarvarumärket. Under 2024 kommer detta att medföra ett stort förändringsarbete som berör alla verksamheter inför införandet 2025.

För att klara välfärdens rekryteringsutmaningar ska medarbetare erbjudas tillsvidareanställning på heltid. Målet är att minst 90 procent av de anställda ska ha en tillsvidareanställning på heltid. Antalet timavlönade ska minska genom fler heltidstjänster och olika typer av resursteam. Samtliga avdelningar har en långsiktig planering för att behålla,

utveckla samt attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid. Den kompetensbaserade rekryteringsprocessen ska stärkas och kompletteras med mallar för arbetsprover inom respektive verksamhetsområde för att säkerställa att kravprofilen för respektive befattning uppnås.

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete förebygger ohälsa och olycksfall samt bidrar till en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv. Arbetet med

- att utveckla och förbättra det förebyggande och hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet fortsätter
- att utveckla friskfaktorer fortsätter bland annat inom ramen för stadens kvalitetsprogram, utveckling av chefsprofilen och den särskilda satsningen ”Aktivt medarbetarskap” samt i förvaltningens utbildningar inom arbetsmiljö- och hälsoområdet.
- att förebygga otillåten påverkan ska intensifieras och sker främst inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Arbetet med att stötta cheferna genom hela rehabiliteringsprocessen fortsätter att prioriteras likaså det förebyggande arbetet med särskild uppmärksamhet på korttidsjukfrånvaron. Under 2024 fortsätter dialoggrupper för chefer i arbetslivsinriktad rehabilitering och misskötsamhet. Syftet med dessa grupper är att chefer ska ges möjlighet att under lugna förhållanden få reflektera kring sin roll och ledarstil i rehabiliterings- och misskötsamhetsärenden genom att utbyta erfarenheter och lära av varandra.

Bromma ska vara en jämställd arbetsgivare. Osakliga löneskillnader ska utjämnas och nolltolerans mot diskriminering och trakasserier ska råda.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp årligen på enhetsnivå, avdelningsnivå och på förvaltningsövergripande nivå.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra	75 %			71 %	72 %		2024
 Andel medarbetare som upplever att arbetet känns meningsfullt	88 %			85 %	86 %		2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som är insatta i arbetsplatsens mål	89 %			87 %	88 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En referensgrupp ska startas för att stödja förvaltningens enheter vid upprättande av bidrag till Kvalitetsutmärkelsen	2024-01-01	2024-05-31	
 För att öka kunskapen inom organisationen om vad innovation är och varför alla verksamheter behöver arbeta med innovation ska alla medarbetare uppmuntras att genomföra stadens innovationsutbildning, modul 1 – Varför ska jag arbeta med innovation?	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra åtgärderna i den samverkade handlingsplanen för att nå heltid som norm och minska andelen timavlönade	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen uppmuntrar verksamheter att delta i stadens Kvalitetsutmärkelse	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningens chefer ska stärka förmågan att kunna anpassa sitt ledarskap till olika generationer för att strategiskt kunna möta behov och förväntningar hos framtidens generation.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningens chefer ska stärka sin kompetens om våld i nära relation för att kunna stödja utsatta medarbetare att få rätt hjälp	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningens ska stärka och utveckla cheferna i kompetensbaserad rekrytering bland annat genom att öka kunskapen om arbetsprover.	2024-01-01	2024-12-31	
 Socialtjänsten och äldreomsorgen ska i samverkan utveckla processen kring mottagande av studenter från vård- och omsorgsutbildningar	2024-01-01	2024-12-31	
 Under året ska alla enheter/områden ta fram och testa nya arbetssätt med målet att öka enhetens AMI. Enhetens/områdets innovationsprocess och resultat ska beskrivas i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Eventuella misslyckanden ska också beskrivas tillsammans med vad enheten/området lärde sig av misslyckandet	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

 Uppfylles helt

Analys

Bedömningen är att nämndmålet uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att målvärdet för indikatorerna uppnås under året, att förväntat resultat för underliggande avdelningsmål uppnås samt att samtliga aktiviteter genomförts.

Elektroniska inköp

Genom att inköp i första hand görs genom stadens inköpssystem garanteras att varor och

tjänster köps av leverantörer som staden har avtal med. Systemutnyttjandet totalt för hela organisationen var under året 41,66 procent, vilket innebär en ökning jämfört med 2023 då utfallet var 38 procent.

Uppföljning av avtal

Förvaltningen har under året tagit fram en rutin för avtalsuppföljning som bland annat innefattar leverantörsdialoger. Syftet är att förtydliga roller, ansvar och förväntningar vid avtalsuppföljning. Framgent förväntas uppföljningarna att i högre utsträckning genomföras i enlighet med denna rutin och måluppfyllelsen förväntas därmed öka. En inventering av väsentliga avtal för systematisk avtalsuppföljning har också genomförts.

Bromma har vid årets utgång 14 lokala avtal där kontraktsvärdet överstiger två miljoner kronor. Av dessa avtal har elva följts upp under året. Avtal som är nya under året har inte följts upp. Nedan anges aktuella avtal.

Avtal	Uppföljt
Lokalvård	Ja
Pedagogiska bemanningstjänster vikarier till förskolepedagog	Ja
Sjuksköterskejour	Ja
Tunstall, trygghetslarm Sörklippan	Nej
Markskötsel av förskolegårdar	Ja
Digitala inköp, har utgått	Ej aktuellt
Parkskötsel	Ja
Markanläggning	Ja
Drift och skötsel av strandbad	Ja
Plaskdammar	Ja
Mark och anläggningsentreprenad	Ja
Lekplatsbesiktning	Nej, nytt avtal under året
Hantverkstjänster	Ja
Dataskyddsombud, DSO	Nej
Arbetsförmågeutredning, har utgått	Ej aktuellt
Distribution av dagligvaror	Ja

Ett pilotprojekt genomfördes under våren i syfte att testa en modell för att stärka förarbetet inför att ett upphandlingsförfarande påbörjas. Rutinen ska användas inför större upphandlingar.

Krisberedskap

Under året har förvaltningen genomfört tre utbildningar i stabsmetodik 1 och 2 samt stabschefsutbildning och därmed skapat en ökad förmåga att utveckla krisledningsorganisationen. Arbetet leds av säkerhetssamordnaren och samverkan med stabscheferna sker löpande. Två mindre övningar för krisledningsstaben samt en kortare utbildning i stabsmetodik har genomförts under hösten.

Utöver det är krisledningsplanen delvis klar. Vissa bilagor återstår. En uppdaterad version av samarbetsytan för kris- och krigsledning är under uppbyggnad och förväntas vara i drift under första halvåret 2025.

Under våren deltog förvaltningen i den övergripande övningen Stadsö 2024. Övningen genomfördes i egen regi med visst stöd från stadsledningskontoret och försvarshögskolan. Övningen var uppskattad och utgick ifrån ett väl genomarbetat scenario. Ett antal lärdomar drogs och detta utmynnade i att vi kommer att utveckla våra funktioner i kris- och krigsledningsstaben med bland annat den tillkommande lagstiftningen under höjd beredskap och krig.

Otillåten påverkan

För att stärka stödet kring otillåten påverkan så har det bland annat utförts interna kontroller utifrån respektive verksamhetsområde med framtagen checklista. Vidare har även en kunskapshöjning bland medarbetare skett genom digitala utbildningar, inom ramen för framtaget APT-material.

Under året har arbetet med otillåten påverkan inkorporerats i samverkansöverenskommelsen med polisen. Arbetsgruppen systemhotande verksamhet. Men anledning av andra prioriteringar har inga regelbundna träffar genomförts. Dock kan noteras att antalet anmälningar i IA ökat något angående otillåten påverkan.

För att stärka rekryteringsprocessen och undvika felrekryteringar har samtliga chefer bjudits in till en obligatorisk utbildning i kompetensbaserad rekrytering under våren och hösten. Det har varit cirka 70 chefer (vid 4 tillfällen) som har deltagit och resterande 15 chefer är inbokade i början av januari 2025

Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

Under året har förvaltningen genomfört en risk- och sårbarhetsanalys. Detta skedde med en sammansatt arbetsgrupp med representation från förvaltningens samtliga avdelningar. Arbetsgruppen har genomfört fem arbetsmöten under året. Därefter arbetade deltagarna med sina egna riskanalyser och sårbarhetsbedömningar som sedan sammanställdes på förvaltningsnivå. Kontinuitetshanteringen kommer att hanteras inom ramen för det fortsatta RSA-arbetet under 2025.

Informationssäkerhet

En lokal handlingsplan för informationssäkerhet och dataskydd 2024-2026 har tagits fram och fastställdes av förvaltningsledningen under maj månad. Handlingsplanen är upprättad för att ta hand om de brister som har uppmärksammats vid tidigare revisioner och granskningar.

Förvaltningen har genomfört åtgärder som innebär att informationssäkerhetsarbetet har stärkts. Ökad kunskap hos medarbetarna har uppnåtts genom att enhetens it-tjänster har förklassats och samtliga medarbetare har genomfört informationssäkerhetsutbildning och förbättrat rutiner. Objektledare har utbildats i de lokala tillämpningsanvisningarna. Resterande nyckelpersoner kommer att utbildas under 2025.

Under året har samtliga system som är inventerade tilldelats objektägare och objektledare.

Identifiering av alla informationstillgångar, det vill säga förklassning, har skett för samtliga identifierade IT-tjänster (107 st).

Klassificering (framtagande av handlingsplan) har skett för 44 av alla informationstillgångar och utifrån prioriteringsordning av skyddsvärdet som identifierats i förklassningen och NIS2, sociala system och nya IT-tjänster.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	41,66 %			37,52 %	38 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	84,62 %			100 %	100 %	81 %	2024
Analys Resultatet ligger över KF:s mål men under förvaltningens mål. En rutin för uppföljning av lokala leverantörsavtal finns sedan hösten 2024 och omfattar bland annat leverantörsdialoger. Framgent förväntas uppföljningarna att i högre utsträckning genomföras i enlighet med denna rutin och måloppfyllelsen förväntas därmed öka.							
  Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %				100 %	100 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förståelseuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31	
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.5.1 Brommas verksamheter har en hög beredskap för oväntade händelser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att nämndens verksamheter arbetar för att alla verksamheter ska ha en hög beredskap för oväntade händelser.

Förvaltningens och därmed stadens krisberedskap och civilförsvarsförmåga fortsätter stärkas genom höjd kompetens, planering och övning för att säkerställa förmågan att möta och hantera situationer som utmanar samhällsviktig verksamhet i händelse av väpnat angrepp eller krig i omvärlden, men även för att säkerställa förmågan att hantera extraordinära händelser i fredstid.

Förvaltningen ska uppdatera sin krisledningsorganisation samt krisledningsplan i syfte att stärka den civila beredskapen. Utbildning och övning av krisledningsstab planeras och genomförs löpande under året. Förutom utbildningsinsatser och övningar ska den civila beredskapen stärkas genom kommunikationsinsatser riktade till allmänheten. För att kunna ge brommaborna och andra som vistas i stadsdelsområdet information och stöd vid samhällskriser har fyra trygghetspunkter inrättats i Bromma.

Förvaltningen ska delta i den stadsövergripande övningen STADSÖ 2024 som kommer hantera krigsorganisationen.

För att Brommas äldre och andra sårbara grupper ska vara trygga är det av stor vikt att beredskapen är hög i händelse av kris eller effekter av klimatförändringarna så som värmeböljor och skyfall. Inom verksamheterna finns planer för att upprätthålla kontinuiteten vid eventuella el- eller vattenbortfall. Inom äldreomsorgens alla verksamheter finns handlingsplaner för att säkra äldres hälsa under längre perioder med höga temperaturer. Boenden och förskolor planerar för beredskapslager och för att klara grundläggande måltidsbehov för brukare, barn och personal i flera dygn.

Åtgärder utifrån förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys genomförs inom respektive avdelning. Kris- och kontinuitetsplaner på både övergripande och verksamhetsnivå ska kontinuerligt utvecklas och uppdateras utifrån ny kunskap. Krisövningar ska genomföras för att säkerställa att planerna fungerar och är kända av alla.

Inköp ska i första hand göras genom stadens inköpssystem, vilket garanterar att varor och tjänster köps av leverantörer som staden har avtal med. Andelen elektroniska inköp ska öka under 2024. I syfte att stärka beredskapsförmågan för att motverka organiserad brottslighet och oegentligheter ska arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning stärkas och i högre grad systematiseras.

Minst en gång om året följer förvaltningen upp de avtal och leverantörer som är upphandlade för att säkerställa att avtalen följs och att brister uppmärksammas.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och att aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska förstärka och systematisera arbetet med upphandlings- och inköpsförfaranden samt avtalsuppföljning	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förvaltningen ska ta fram en plan för att stärka den civila beredskapen	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.5.2 Informationssäkerhetsarbetet i Bromma är effektivt och ändamålsenligt för brommabornas trygghet

● Uppfylls helt

Beskrivning

Enligt Stockholms stads riktlinjer för informationssäkerhet ska förvaltningen ha ett systematiskt informationssäkerhetsarbete. Arbetet bidrar till brommabornas trygghet och förtroende för Bromma och för staden som helhet. Informationssäkerhet innebär skydd av information, oavsett om den är muntlig, pappersbunden eller digital. Arbetet utförs inom tre områden; organisatorisk säkerhet, IT-säkerhet och fysisk säkerhet.

Kompetensen om informationssäkerhet ska höjas inom hela förvaltningen. Det är verksamhetens chef som ansvarar för att den egna verksamhetens informationshantering följer riktlinjer för informationssäkerhet.

Åtgärder ska genomföras inom varje verksamhet för att stärka informationssäkerhetsarbetet. Bland annat ska enhetschefer/rektorer säkerställa att alla medarbetare har genomfört stadens obligatoriska utbildningar om informationssäkerhet.

IT-system som verksamheterna använder ska informationsklassas. Informationsklassningen hjälper verksamheten att välja rätt åtgärder för att skydda informationen. All informationshantering har en ansvarig chef som benämns objektägare. Varje IT-tjänst ska också ha en objektledare. Objektledaren ansvarar för drift och förvaltning av tjänsten samt säkerställer att tjänsten informationsklassas. Under året ska alla IT-tjänster som hanterar information ha en objektägare och en objektledare.

Om en informationssäkerhetsincident inträffar ska en väl fungerande incidenthantering minska konsekvenser för verksamhet och berörda individer. Fel åtgärdas och bidrar till att förvaltningens informationshantering ständigt förbättras genom utvärdering och lärande.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Förvaltningens enheter har genomfört åtgärder som innebär att informationssäkerhetsarbetet inom förvaltningens verksamheter har stärkts	● Ja			● Ja	Ja		VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Nyckelpersoner inom avdelningarna ska utbildas i de lokala tillämpningsanvisningarna	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Objektägare och objektledare ska utses för varje IT-tjänst som verksamheten använder	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

● Uppfylls helt

Analys

Bedömningen är att målet uppnåtts helt under året. Bedömningen baseras på att utfallet på indikatorerna, att förväntat resultat för underliggande avdelningsmål uppnås och att samtliga aktiviteter genomförts.

Trygghetsskapande arbete

Förvaltningens trygghetsarbete utgår från Stockholms stads trygghetsprogram och den lokala överenskommelse som finns med Polismyndigheten och utbildningsförvaltningen. Utifrån den nya lagstiftningen om kommuners ansvar i det brottsförebyggande arbetet fortgår lägesbildsarbetet utifrån operativa BRÅ, där olika berörda funktioner inom förvaltningen tillsammans med polisen genomför gemensamma lägesbilder och prioriteringar. Pointserveys kartverktyg används som hjälpmedel vid framtagande av lägesbilder. Arbetet med att ta fram gemensamma lokala lägesbilder och prioriteringar pågår kontinuerligt inom samverkansgruppen Operativa BRÅ. Arbetet sker på kort sikt och där det finns aktuella behov, riktas gemensamma åtgärder. Behov och åtgärder följs löpande upp. Samverkansgruppen bidrar till att säkerställa att den lokala lägesbilden hålls aktuell och att åtgärder av berörda aktörer riktas geografiskt där de aktuella behoven finns. Samverkansgruppen fungerar som ett viktigt komplement till den lokala samverkansöverenskommelsen.

Äldreomsorgens förebyggande verksamheten har en betydande roll i att sprida information om hur brott kan förebyggas. Till exempel har verksamheten informerat om ett utbildningspaket, *Försök inte lura mig*, som polisen har tagit fram. Informationen har skickats till organisationer som PRO, SPF, Abra seniorer och Röda korset för vidare spridning.

Arbetet med kartverktyget Pointsurvey som hjälpmedel vid framtagandet av lägesbilder i

Operativa BRÅ fortskrider och utvecklas. Under hösten har det genomförts möten/workshops med utvecklarna till kartverktyget i syfte att förbättra och optimera användningsområdet genom att implementera idéer och förslag som kommit fram under vårens tillämpning av verktyget. Framåt väntar även en utökning av antalet aktörer som får möjlighet att rapportera in avvikelser i kartverktyget, såsom stadens mobila ordningsvakter, bevakningspersonal för SL, föreningen Grannstöd med flera, detta för att ytterligare spetsa till och få en så korrekt och aktuell lägesbild som möjligt. Då Bromma har få LOV-3 områden och till staden sett få avvikelser har vi ännu inte fått till bra struktur kring inrapportering från stadens mobila ordningsvakter. En utlovad veckovis rapport från SL och händelser kopplat till trygghetsfrågor i Bromma har dessvärre ännu inte fungerat väl. Arbetet med utformning av Operativa BRÅ kopplat till mötesdeltagare och/eller rapportörer kvarstår.

Under sommaren har det stora trygghetsprojektet Sommar i Bromma genomförts i trygghetsskapande syfte, genom att platsaktivera utvalda platser i samverkan med närings- och föreningsliv. Sommar i Bromma har genomförts under totalt fem veckor i Brommaplan, Alvik/Tranebergsparken, Blackeberg och Annedal. Medborgarna har uttryckt att eventet har skapat trygghet och att det är positivt att platserna fylls av aktiviteter.

Trygghetsvandringar och medborgardialog

Förvaltningen har i enlighet med beslut genomfört fyra trygghetsvandringar under året dit allmänhet och tjänstepersoner från förvaltningen, trafikkontoret, lokalpolisen och andra samverkansaktörer bjuds in. Trygghetsvandringarna utförs i områden som tagits fram i lägesbild över trygghet och brottslighet i samverkan med lokalpolisen och utbildningsförvaltningen. Fokus är på platser med hög grad av upplevd otrygghet eller oro för att utsättas för brott, samt med utgångspunkt i lokala lägesbilder. Under 2024 har fyra vandringar genomförts i Blackeberg, Ulvsunda, Brommaplan och i Alvik. Under trygghetsvandringarna har medborgare haft möjlighet att träffa kommunpolis, trygghetssamordnare, fältassistenter och andra tjänstepersoner för att diskutera upplevelsen av trygghet i stadsdelsområdet. Vandrigen i Blackeberg genomfördes endast med tjänstepersoner med fokus på belysningsåtgärder då en hög andel i den regionala trygghetsmätningen 2023 upplevde att området har dålig belysning, vilket påverkar upplevelsen av trygghet. Trafikkontoret har genomfört och planerar att genomföra fler belysningsåtgärder i området. Trygghetsvandringen i Johannesfred/Ulvsunda hade ett rekordhøgt deltagarantal på uppemot 40 deltagare, merparten av dessa var allmänheten. En del av synpunkterna kunde relativt snabbt och enkelt åtgärdas av förvaltningen medan andra skickades vidare till exempelvis Trafikkontoret för åtgärder.

Dessutom utfördes ytterligare en trygghetsvandring vid Ungdomens hus, runt fastigheten och dess närområde i syfte att säkerställa en trygg och snygg utomhusmiljö för besökare och personal. Avvikelselista från vandrigen håller på att åtgärdas. Höstens två vandringar, Brommaplan och Alviksstrand, genomfördes med ett høgt deltagande av tjänstemän från förvaltningar och polis, dessvärre var delaktigheten från medborgarna alldeles för låg för att ge styrande underlag för större förbättringar i utemiljön. Framåt ska möjligheter/komplement för att kunna öka antalet deltagare från allmänheten ses över.

Gällande medborgardialog har stadsdelen valt att genomföra en digital medborgardialog

under december 2024 till januari 2025. I form av en digital enkät ska förvaltningen inhämta information som ska ligga till grund för den fysiska medborgardialogen som ska äga rum under 2025.

Tidigt stöd till barn och föräldrar

Specialpedagogerna är en viktig del i det förebyggande arbetet som ger stöd och handledning till pedagogerna kring barn som har behov av särskilt stöd men också kring barn det finns en oro omkring.

Som en del i det preventiva arbetet har specialpedagoggruppen fortsatt att arbeta med psykisk ohälsa hos små barn. En arbetsgrupp har under våren haft fokus på hur förskolan kan upptäcka psykisk ohälsa hos de allra yngsta barnen och hur förskolan kan stötta barnen och deras familjer. Syftet med att särskilt uppmärksamma denna åldersgrupp är att tidigare kunna uppmärksamma de barn i förskolan som inte mår bra, så att de får det stöd de behöver för en gynnsam utveckling. Eftersom de yngsta barnen inte kan kommunicera själva utan behöver hjälp blir detta också en barnrättsfråga. En del i arbetet är att specialpedagogerna ska besöka alla yngre barns avdelningar ett gång per år utifrån ett observationsmaterial. Arbetet är påbörjat men ska utökas under nästa år.

En annan arbetsgrupp har fokus på vad förskolan kan erbjuda för de barn som har diagnosen autism för att kunna ge dessa barn bättre förutsättningar att utvecklas i förskolan. Tidiga insatser är särskilt viktigt för denna grupp. Arbetsgruppen tittar på hur kompetensen kan stärkas i förskolan och arbetar fram en folder för vårdnadshavarna hur förskolan arbetar som ska spridas under 2025. Arbetsgruppen tittar också på hur förskolan tidigt kan möta barn med förseningar inom området kommunikation och socialt samspel oavsett diagnos.

Tre workshops har genomförts inom avdelning förskola i samverkan med andra enheter och förvaltningar. Teman har varit "Familjerätt" samt "Barn som far illa, oro och orosanmälningar". Genom att tidigt kunna lotsa familjer i behov till familjerätten för råd och stöd, med barnets bästa i fokus, finns möjlighet att förebygga långa och svårlösta konflikter. Genom ökade kunskaper om hur förskolan ska agera när det behöver göras en orosanmälan blir medarbetare och rektorer tryggare i hur de kan hjälpa barn och vårdnadshavare på förskolan, och hur de ska agera när det behöver göras en orosanmälan.

Förvaltningens preventiva arbete riktat mot barn och familjer framgår vidare under mål 1.1.

Ungdomsråd

Förvaltningen har under 2024 utrett förutsättningar för olika former av ungdomsråd för att kunna ta ställning till vilket arbetssätt förvaltningen ska använda initialt vid uppstarten av ett ungdomsråd under 2025.

Förvaltningsledningen ska inledningsvis starta ett ungdomsråd i mindre skala med ett urval av ungdomar som besöker Ungdomens hus. Fritidsverksamheten har i uppdrag att starta rådet under 2025. Arbetet kommer löpande utvärderas för att se vad som fungerar bra och vad som behöves skruvas på eller förändras. Ungdomsrådet förväntas bidra med input, inspel och åtgärder för ökad trygghet för Brommabor och för ungdomar.

Samverkansöverenskommelsen med polisen

Lokala styrgruppen för samverkansöverenskommelsen har föregående år beslutat om en ny struktur med fem prioriterande områden för samverkan: Unga i risk för destruktivt beteende, kriminella miljöer, otrygga och brottsutsatta platser, särskilt utsatta och sårbara brottsoffer med fokus på våld i nära relation samt systemhotande brottslighet. Nya samverkansgrupper har skapats och åtgärdsplaner för respektive grupp har tagits fram.

Det genomfördes en workshop för samtliga deltagare i Brommas lokala SÖK i samverkan med länsstyrelsen och lokalpolisen. Fokus på workshopen var kompetenshöjning om brottsförebyggande metoden orsaksanalys där samverkansgrupperna påbörjade arbetet med orsaksanalyser och åtgärdsplaner.

Formerna för samverkansöverenskommelsen med fem fokusområden har arbetats fram under året. I Bromma valdes att slå samman två områden till ett, Unga i risk för destruktivt beteende och Kriminella livsstilar och beteende eftersom problemen inom de två fokusområdena inte är så utbredda. En ny rollstruktur föreslogs av beredningsgrupp som sedermera fastslogs. Den nya strukturen gör gällande att avdelningschefer ges större ansvar i att sammankalla samverkansgrupperna, fördela och möjliggöra arbetstid för ändamålen med syfte att säkra framdrift i frågorna. Då nya chefsstrukturen med en omorganisation som följd under hösten tagit mycket tid från avdelningschefer har den nya SÖK-strukturen inte fullt genomslag men väntas köra igång med full styrka efter årsskiftet.

Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelser (SÖK) mellan stadsdelsnämnder och Polismyndigheten har åtgärder genomförts, vilket följts upp i åtgärdsplanen som bifogats i nämndens verksamhetsberättelse. Ett exempel på aktivitet som genomförts i syfte att öka medvetenheten och kunskapen om våld mot barn 0-6 år. Polisen inom gruppen BINR (Brott i nära relation) Vällingby medverkade.

Välfärdsbrottslighet

Avdelningens enheter har genomfört åtgärder som innebär att arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan har stärkts. Materialet om otillåten påverkan har använts samt IA-anmälningar och otillåten påverkan lyfts på APT. Otillåten påverkan är även en del i enhetens introduktionsplan.

Enhetschef inom enheten för vuxna är med i en arbetsgrupp mot välfärdsbrott inom personlig assistans. Arbetsgruppen har identifierat riskfaktorer vid utredning, verkställighet, utbetalning och uppföljning av insatsen personlig assistans. Utifrån detta har förslag på checklistor tagits fram. Checklistorna är tänkta att vara ett stöd för bedömning av om det finns en förhöjd risk för felaktig utbetalning i ett ärende och om det, till följd av detta, finns behov av fördjupad kontroll eller uppföljning. Arbetsgruppen funktionsnedsättning har även under perioden 1 mars till och med 31 maj pilottestat ett material för kraftsamling mot välfärdsbrott inom personlig assistans.

FUT- utredaren har haft en genomgång med handläggarna för att informera om interna fel och hur de ska hanteras samt har haft utbildning i felaktiga utbetalningar.

Avdelningens verksamhetscontrollers har genomfört LOV-uppföljningar på uppdrag av socialförvaltningen.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer, med fokus på våld i nära relation

Ett viktigt fokusområden handlar om att motverka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Ett av enheten för vuxnas fokusområden har handlat om att motverka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Enheten har fortsatt arbetat inom ramen för den interna fokusgruppen avseende våld. Syftet med fokusgruppen har varit att utveckla metoder och arbetssätt för det våldspreventiva arbetet som bland annat innefattat utbildningar inom relationsvåld i syfte att höja kompetensen. Enheten har även deltagit inom avdelningens nätverk med representanter från beställarenheterna för att öka kunskapen och samverka kring våld i nära relationer.

Förvaltningens relationsvåldsteamet (RVT) har under året haft 194 ärenden inkomna ärenden, varav 124 avser kvinnor och 24 avser män. Totalt är 12 ärenden (3 kvinnor och 9 män) aktualiserade som våldsutövare och fyra av dessa har deltagit i stöd och samtalsbehandling via Relationsvåldscentrum. En förhandsbedömning inom 21 dagar har gjorts i 94 procent av alla ärendena. Undrar året har biträdande enhetschef för RVT och enhetschefen för vuxna anordnat två halvdagars utbildningstillfällen gällande FREDA kortfrågor för medarbetare inom avdelningen. Syftet har varit att ge personalen stöd i arbetet med att utreda och kartlägga våldsutsatthet, bedöma behov samt att göra strukturerade riskbedömningar och säkerhetsplaner. Några medarbetare på enheten har även deltagit i utbildningen som staden arrangerar. Därtill har trygghetssamordnaren i Bromma tillsammans med RVT anordnat en föreläsning om våld, som hela socialtjänsten kan ta del av. Medarbetarna i RVT har även deltagit på Socialstyrelsens kunskapshöjande seminarier och på nätverksmöten med andra stadsdelar, för att öka kunskapsnivån och utbyta erfarenheter med kollegor som arbetar inom enheten för arbete och försörjning.

Barn som bevittnar våld är en särskilt utsatta. Arbetet pågår med att använda insatsen Tryggare barn för att komma in i ett tidigt skede vid misstanke om våld. Insatsen beviljas via stadsdelens öppenvård och är tänkt att erbjudas redan i samband med att anmälan kommer in till mottagningsgruppen. Förhoppningen är att motivationen och mottagligheten hos föräldrarna är högst i det skedet. Enheten följer upp antalet ärenden där familjer har blivit erbjudna insatsen samt antal ärenden där familjer har samtyckt till insatsen.

Under vecka 47 ägde *En vecka fri från våld* rum. Förvaltningen uppmärksammade våldsförebyggande veckan genom att bjuda in en föreläsare från länsstyrelsen. Samtliga medarbetare inom avdelning socialtjänst och fritid bjöds in till föreläsningen, och för de som inte kunde medverka på plats finns möjligheten att lyssna på en inspelad version. I samverkan med Ängbykyrkan bjöds även deras medarbetare in. Föreläsningen gick igenom mäns våld mot kvinnor, våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, förklaringsmodeller och samhällets ansvar.

Otrygga platser

Under 2024 har ett antal åtgärder skett för att öka tryggheten och trivseln i olika områden, med utgångspunkt i lägesbilden över trygghet och brottslighet samt de operativa lägesbilderna som görs veckovis. Trygghetsvandringar är genomförda i Blackeberg, Ulvsunda, Brommaplan och Alvik. Förvaltningen arbetar också aktivt med platsaktivering av otrygga platser. Under sommaren har ett stort trygghetsprojekt Sommar i Bromma med syfte att

platsaktivera otrygga platser.

Från Mariehäll/Annedal har det under vår/sommar kommit rapporter från boende om att de känner viss oro kring situationen i området. Det har noterats öppen droghandel och individer som inte hör hemma i området och heller inte tycks ha någon reell anledning att vistas där. Förvaltningens fältassistenter har jobbat aktivt för att skapa en lägesbild som presenterats på Operativa BRÅ. Fältassistenter delar boendes oro eftersom de vid flertalet tillfällen påträffat individer i området som hör hemma i andra stadsdelar och kommuner och många av dessa är aktuella hos socialtjänst och kända av polis. Genom samverkan har polis, när de befinner sig i stadsdelsområdet fått Mariehäll/Annedal som prioriterat. Även stadens mobila vakter prioriterar området när de befinner sig i stadsdelsområdet. När nu året lider mot sitt slut kan vi se att de åtgärder som utförts genom högre närvaro av polis, vakter, nattvandrare och andra goda krafter har gett bra resultat. Både polis, fältare och boende delar uppfattningen att situationen i området har utvecklats till det bättre. Samtliga aktörer ser att den svans av yngre som tidigare syntes florerade med äldre kända kriminella mer eller mindre har försvunnit.

Platssamverkan

Förvaltningen har fortsatt platssamverkan i Brommaplan och Blackeberg med tillhörande åtgärdsplaner för trygghetsarbetet. Platssamverkan i Brommaplan utgår från arbete med social och situationell prevention. Deltagarna består av lokalt näringsliv, SL, MTR, Avarn, lokalpolisen, kulturskola, idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och relevanta aktörer från förvaltningen såsom fältassistenter, representant från stadsmiljö, trygghetskoordinator.

På Brommaplan planeras flera åtgärder för att förbättra miljön och öka tryggheten, bland annat genom Stockholmsvärdar för plockstädning och andra arbetsmarknadsinsatser. För att främja kultur och gemenskap undersöks möjligheten till att göra Brommaplan till ett av stadens sommartorg 2025 och skapa en permanent utomhusscenen på torget. Polisen och fältassistenter patrullerar regelbundet området och rapporterar sina iakttagelser via kartverktyget PointSurvey. Under sommaren har trygghetsskapande insatser genomförts under projektet Sommar i Bromma med syfte att platsaktivera torget i samverkan med lokal närings- och föreningsliv.

Blackeberg har identifierats av polisen som en öppen drogscen och området upplevs av brommarbor som otryggt. I platssamverkan Blackeberg har och planeras flera åtgärder för att förbättra säkerheten och trivselen i området. En tjänstemannavandring, med fokus på belysningsunderhåll har genomförts tillsammans med trygghetsamordnare, stadsmiljö och trafikkontoret för att kartlägga behov av belysningsåtgärder i området. Polisen ansvarar även för att kontinuerligt utvärdera läget kring den öppna drogscenen och anpassa sin närvaro genom hotspot-patrullering för att bekämpa narkotikarelaterade problem med exempelvis planerade narkotikainsatser i området. Under sommaren har trygghetskapande insatser genomförts i Blackeberg under projektet Sommar i Bromma med fokus på ungdomar och barnfamiljer i samverkan med lokal närings- och föreningsliv. För att främja kultur och gemenskap undersöks möjligheten till att göra Blackeberg till ett av stadens sommartorg 2025.

Ungdomens hus i närhet till Islandstorgets T-bana som angränsar till Blackeberg förmodas att bidra till ökad trygghet i området.

Unga i risk för destruktivt beteende och kriminella miljöer och livsstilar

Socialtjänst, fritid, förskola, skola och polis arbetar tillsammans inom det prioriterade området unga i risk för destruktivt beteende. Samverkan för unga i risk fortlöper med aktörer från skola, socialtjänst, polis och fritid. Samverkan sker både på grupp- och individnivå

En pilot har under hösten genomförts i Mariehäll med syfte att nå, motivera och länka vidare föräldrar till skolstärkande/skolmotiverande råd- och stödsamtal. Familjebehandlare vid Bromma förebyggande och behandling erbjuder 1-5 råd- och stödsamtal till vårdnadshavare för upp till fem elever under perioden augusti-oktober gällande skolfrånvaro. Dessa samtal erbjuds på serviceytan, inga registreringar sker hos socialtjänsten. Målgrupp var elever som inte var aktuella hos socialtjänsten. Insatsen är förebyggande och främjande och gäller inte vid allvarlig problematik utan gäller oro eller begynnande oro för skolfrånvaro. Målsättningen är att minska antal elever med skolsociala problem. Fyra familjer har tagit kontakt för råd och stöd, en familj gick vidare i första linjen barnpsykiatri efter två telefonkonsultationer, flera familjer har fått erbjudande via skola om kontakt för råd och stöd men tackat nej. Familjerna kommer att få svara på korta uppföljningsfrågor vid avslut.

I Blackeberg kommer ett arbete genomföras med kunskapshöjande information för personal inom förskolorna inklusive öppna förskolan samt personal inom förebyggande socialtjänst och barnhälsovård. Det kommer under hösten att genomföras en workshop där även polisen är inbjuden. Workshopen kommer att handla om risker med att vara vålds- och brottsutsatt, tidigt stöd och rättsprocessen. Detta syftar till att öka medvetenhet för att upptäcka barn i riskzon samt öka kunskap om socialtjänstens och polisens arbete kopplat till barn som utsätts för våldsbrott.

Gemensam föräldraföreläsning med fokus på alkohol och förebyggande föräldraskap är under perioden genomförd. Föreläsningen arrangerades som samarbete mellan fältgruppen, Mini Maria, polis och fyra högstadieskolor inklusive skolornas föräldraföreningar. Fältgruppen har under året hållit i två ANT-lektioner på högstadiet med syftet att stärka unga att stå emot ANT.

Under året har en inventering gjorts av befintligt informationsmaterial som riktas till ungdomar. Innehållet ska syfta till att stärka ungdomars motståndskraft mot kriminalitet samt stärka tillit till socialtjänst och rättssamhälle. Undervisningsmaterialet kan användas i och av skolorna.

Kriminella miljöer och livsstilar - inklusive våldsbejakande extremism

Stadens verksamheter har ett uppdrag att arbeta mot våldsbejakande extremism och berörda nämnder ansvarar för att aktiviteter som är lämpliga i förhållande till lägesbilden genomförs.

Under hösten 2024 fick chefer och medarbetare på stadsdelsförvaltningen svara på en enkät om VBE. Detta för att skapa en lägesbild över händelser och iakttagelser kopplat till VBE samt för att få en övergripande bild av kunskapsnivån och utbildningsbehov hos medarbetare. De svarande inhämtade information från sina medarbetare och resultatet reflekterar således enhetschefernas egna, och medarbetarnas, lägesbild. Resultaten visar att 3 av 12 uppger att någon typ av händelse kopplat till VBE har uppmärksammats inom deras verksamhet sedan september 2022 (då föregående enkät skickades ut). Nästan 60 procent svarade att de, och den

verksamhet de representerar, inte vet hur de ska använda Blanketten för avidentifierad information. Häften uppger att de inte vet hur kontakt med stadsdelsförvaltningens VBE-samordnare ska ske. Majoriteten uppger däremot att de, och deras medarbetare, känner till stadens Rutin vid oro eller händelse kring VBE, men 7 av 12 uppger att de inte har någon struktur för genomgång av denna rutin. 9 av 12 känner till den grundläggande webbutbildningen om VBE men 7 av 12 uppger att varken de eller deras medarbetare känner till fördjupningsutbildningen. Under 2025 planerar förvaltningen kunskapshöjande insatser för personal gällande VBE.

Fram till och med 11:e december 2024 har 15 Blanketter för avidentifierad information inkommit från till förvaltningen, 14 stycken från Utbildningsförvaltningen och en från socialtjänsten. Dessa har i huvudsak handlat om klotter i skolans lokaler kopplat till den våldsbejakande högerextremistiska miljön. Det har skett en ökning från föregående år då 7 avidentifierade blanketter inkom. Ökningen kan bero på att antalet händelser varit fler eller att kännedomen om stadens rutiner ökat.

Under hösten 2024 har en samverkansrutin för socialtjänst, skola och polis skapats för att öka möjligheterna att nå, motivera och länka vidare föräldrar i målgruppen till föräldrastödprogrammet På rätt väg. Programmet riktar sig till föräldrar med barn i åldern 9–15 år, som är oroliga för att barnet ska dras in i kriminalitet eller där barnet uppvisar riskbeteenden för kriminalitet. Alla fältassistenter har gått föräldraprogrammet På rätt väg. Samtal som ska erbjudas på serviceytan enskilt till föräldrar som är oroliga för sina barn som visar olika tidiga orostecken gällande utåtagerande eller tecken som kan vara kopplat till nyfikenhet gällande kriminell livsstil.

Avdelningens familjehandlare har under hösten erbjudit stöd på serviceytan till två mellanstadieskolor för att se om man kan stödja föräldrar tidigt, då de bara har en oro för att barnen inte vill gå till skolan eller då de redan börjat vara borta strötimmar. Fyra familjer har tagit kontakt för råd och stöd, en familj gick vidare i första linjen barnpsykiatri efter två telefonkonsultationer, flera familjer har fått erbjudande via skola om kontakt för råd och stöd men tackat nej. Familjerna kommer att få svara på korta uppföljningsfrågor vid avslut.

Familjehandlarna kommer också förutom redan befintliga utbildningar komplettera teamet med utbildning i FFT (Funktionell familjeterapi). Målgruppen för denna evidensbaserade utbildning är familjer med ungdomar 11-18 år som har ett utåtagerande beteende, begår brott eller missbrukar. Utbildningen rekommenderas av Socialstyrelsen och Stockholms stad. Insatsen kommer kräva ett biståndsbeslut av socialsekreterare.

Nattvandrare

Under 2025 har stadsdelen haft dialog med medborgare/boenden i Mariehäll/Annedal som startat upp en ideell nattvandrargrupp utifrån en oro kring den allmänna otryggheten i området. Initiativtagande medborgare startade gruppen för att bidra till en ökad trygghet i området genom att finnas på kvällarna som trygga vuxna. Förvaltningen har stöttat gruppen med information kring lägesbild för Mariehäll/Annedal, i samverkan med polisen, samt sponsrat med inköp av reflexvästar för en ökad trygghet för nattvandrarerna. Det finns en pågående dialog i hur förvaltningen kan ha en ökad samverkan i framtiden för att bibehålla tryggheten i området

ANDTS-förebyggande arbete

Styrgrupp prevention, som utgörs av förvaltningsledningen, beslutade i början av året om riktningen för förvaltningens ANDTS-förebyggande arbete. Målet var att förvaltningen under året skulle höja resultatet för preventionsindex mini (minst nå årsmål) och utgå från identifierade utvecklingsområden 2023. Förvaltningens PI mini-resultat för 2024 blev 85 vilket gör att förvaltningen nådde årsmålet på 72 och kom över stadssnittet på 80.

Den förvaltningsövergripande arbetsgruppen (arbetsgrupp prevention) fick i uppdrag av styrgruppen att under våren 2024 ge förslag på prioriteringar för 2024 (och 2025), tydliggöra ansvariga enheter och arbetsgrupper samt förankra prioriteringarna hos respektive avdelningsledning, med utgångspunkt i preventionsindex mini. Därutöver är en del av uppdraget att samarbeten och gott genomfört arbete ska vidmakthållas. Det ANDTS-förebyggande arbetet ska även så långt det är möjligt kopplas till den lokala SÖK:en och annat befintligt relaterat arbete. Arbetsgruppens representanter har under perioden arbetat med uppdraget, tillsammans och inom respektive avdelning, och återrapporterat förslag på prioriteringar till styrgruppen som fattat beslut. Flera av de aktiviteter som togs fram i SÖK:ens åtgärdsplan under våren har koppling till förvaltningens ANDTS-arbete. Utifrån beslutade prioriteringar har arbetsgruppen fokuserat på vissa områden i sitt ANDTS-arbete, samt fortsatt arbeta utifrån tidigare arbetssätt då ANDTS-arbete kräver kontinuitet och ihärdighet. För att höja preventionsindex mini-resultatet har bland annat följande aktiviteter genomförts:

Ungdomens hus har påbörjat arbetet med att ta fram en ANDTS-policy som ska förankras bland personal och besökare. Detta i samband med att Ungdomens hus öppnade i september 2024 vilket ska bidra till att barn och unga har en meningsfull fritid, vilket i sin tur är viktigt i det ANDTS-förebyggande arbetet.

Fältverksamheten har tillsammans med preventionssamordnaren arbetat med Preventionsprofilen (ett instrument för att öka teamkompetensen och utveckla verksamheten) där en handlingsplan sedan upprättats med tre utvecklingsområden. Handlingsplanen blev klar innan sommaren och arbetet startade under hösten. Områdena som valts är: att stödja ungdomar att inte börja använda/avstå från doping preparat eller andra preparat som används för att ändra utseende och/eller fysisk prestation, att stödja ungdomar att inte börja spela om pengar, att skapa ett förtroendefullt samarbete med föreningar/organisationer, att stötta ungdomar till utbildning och arbete.

Inom äldreomsorgen har arbetat med intern kompetensutveckling genom att samtliga biståndshandläggare har genomfört utbildning inom området alkohol hos äldre. Enheten planerat att bjuda in beroendegruppen till enheten för att informera om arbetssätt och om problematiken. Vidare så arbetar biståndshandläggarna i det dagliga med det uppsökande arbetet. Under våren har även ett samarbete med vårdcentralerna i Bromma utvecklats genom att de har fått ett informationspaket som de ska ge ut till äldre personer de kommer i kontakt med. Målsättning att främja det förebyggande arbete och bland annat upptäcka riskbruk tidigt.

Stadsmiljö

För människors upplevelse av trygghet är det viktigt att parker, grönområden och gång- och cykelvägar är välskötta. Resultatet i 2024 års medborgarundersökning visade att 83 procent av

de som svarat på enkäten upplevde sig trygga i stadsdelsområdets parker och grönområden, vilket innebär en ökning med två procentenheter från föregående år.

Förvaltningen når delvis årsmålet för andelen som är nöjda med renhållning och städning, men en procent ifrån årsmålet. Det pågår mycket byggnation i stadsdelsområdet, vilket kan göra att stadsmiljön upplevs stökig. Dessutom förekommer tjuvtippar med byggavfall, farligt avfall, kompost- och trädgårdsavfall. Detta kan upplevas negativt även om det åtgärdas skyndsamt. Förvaltningen har begränsad rådighet över renhållningen i stadsdelsområdet då ansvarsområdet endast omfattar parkmarken.

På frågan om nöjdhet med renhållning i parker och grönområden har målvärdet uppnåtts och ökat från föregående år. Förvaltningen engagerar lokala skolor och föreningar i en årlig vårstädningkampanj där mängden insamlat skräp har ökat från 2,9 till 3,1 ton från föregående år. Förvaltningen har dessutom beställt helgstädning på de mest besökta platserna i parkerna av parkdriftentreprenören.

För att förbättra renhållningen i Ulvsunda industriområde har förvaltningen en pågående samverkan med trafikkontoret, exploateringskontoret, fastighetsbolag och andra aktörer. Förvaltningen genomför också förebyggande åtgärder såsom att sätta upp skyltar om att inte dumpa avfall på allmän plats.

I samband med verksamhetsplan 2024 sökte och beviljades förvaltningen trygghetsmedel för att genomföra trygghetsskapande projekt. Projekten omfattas av belysningsåtgärder längs parkstråket vid Kyrksjön samt ett nytt utegym i Johannesfred. Dessa projekt har genomförts under året.

Olika typer av anläggningar såsom utegym, spontanaktivitetsytor och mötesplatser har anlagts, vilket bidrar till ökad rörelse och därmed trygghet. Även insatser med slyröjningar, förbättrad belysning, förbättrad tillgänglighet och trygghetspromenader ger en ökad känsla av trygghet. Framklippning av belysning samt borttagande av siktskymmande växtlighet på gång- och cykelvägar och vid lekparken pågår kontinuerligt för att öka tryggheten för gångtrafikanter, cyklister och parkbesökare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	88 %	89 %	89 %	86 %	82 %	79 %	2024
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	75 %	73 %	73 %	74 %	73 %	2024
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen når nästan upp till målvärdet för indikatorn.</p> <p>Det pågår mycket byggnation i stadsdelsområdet, vilket kan göra att stadsmiljön upplevs stökig. Dessutom förekommer tjuvtippar med byggavfall, farligt avfall, kompost- och trädgårdsavfall. Detta kan upplevas negativt även om det åtgärdas skyndsamt.</p> <p>På frågan om nöjdhet med renhållning i parker och grönområden har målvärdet uppnåtts och ökat från föregående år. Förvaltningen engagerar lokala skolor och föreningar i en årlig vårstädningkampanj där mängden insamlat skräp har ökat från 3,1 till 3,5 ton från föregående år. De föreningar och skolklasser som inte fick plats under vårstädningen erbjuds möjlighet att göra det runt höstlovet. Förvaltningen beställde dessutom helgstädning på de mest besökta platserna i parkerna</p>							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
av parkdrifentreprenören. För att förbättra renhållningen i Ulvsunda industriområde har förvaltningen haft en pågående samverkan med trafikkontoret, exploateringskontoret, fastighetsbolag och andra aktörer. Förvaltningen genomför också förebyggande åtgärder såsom att sätta upp skyltar om att inte dumpa avfall på allmän plats.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	74 %	76 %	73 %	73 %	74 %	73 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: 3.6.1. Brommaborna är trygga genom förebyggande insatser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Att Bromma är ett tryggt och säkert stadsdelsområde är det tredje strategiska fokusområdet där förvaltningen ser ett särskilt behov av utveckling. Förvaltningens avdelningar ska gemensamt göra en förflyttning inom området. För att lyckas med det krävs det att saker görs på nya sätt och att den interna samverkan och samverkan med andra förvaltningar, bolag, näringsliv, polisen och civilsamhälle utvecklas.

Utgångspunkten för Brommas trygghetsarbete är situationell- och social prevention. Stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram ligger till grund för hur förvaltningen planerar, genomför och utvecklar trygghets- och säkerhetsarbetet i Bromma. Tillsammans utgör de bägge programmen övergripande inriktning för stadens arbete med att nå målet om en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i. Arbetet utgår även från stadens program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar samt stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet.

Samverkan för ett tryggt och säkert stadsdelsområde sker bland annat genom den lokala samverkansöverenskommelsen som förvaltningen har tillsammans med lokalpolisområdet, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret. Årligen revideras en gemensam lägesbild. Utifrån identifierade lokala behov i lägesbilden fortsätter arbetsgrupper med representanter från berörda verksamheter arbetet med orsaksanalyser samt genomförandet av åtgärder och aktiviteter för en ökad trygghet och minskad brottslighet inom stadsdelsområdet. Vid årsskiftet 2023/2024 beslutas om ny stadsövergripande samverkansöverenskommelse, vilket kan innebära nya prioriterande samverkansområden under kommande år.

Platssamverkan vid Brommaplan och Blackeberg fortsätter och innebär att tillsammans arbeta praktiskt och strategiskt med trygghetskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder i avgränsade områden inom stadsdelsområdet. Projektet för Brommaplan leds av förvaltningen och samverkan sker med bland annat trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, polisen, regionen och näringsidkare.

Trygghetsmätningarna för Brommaplan visar på ett tydligt mönster med upplevd otrygghet på platsen. Den genomgripande ombyggnation av Brommaplan som ligger i planerna för hela området kommer inte kunna genomföras inom den närmaste 10-årsperioden då planerna är tätt sammankopplade med stora infrastrukturprojekt som ligger långt fram i tiden. I avvaktan på den större ombyggnationen behöver mindre åtgärder genomföras för att göra Brommaplan till en tilltalande plats. Under 2023 utökades platssamverkan på Brommaplan till ytterligare två operativa undergrupper med fokus på situationell och social prevention, då lägesbilden visade en negativ utveckling på platsen.

Polisen ansvarar för arbetet med platssamverkan i Blackeberg i samverkan med förvaltningen, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen och fastighetsägare, då Blackeberg fortsatt är en öppen drogscen. I arbetet med platssamverkan är det lokala näringslivet en viktig part. Förvaltningen ska arbeta för ett stärkt företagarperspektiv i det strategiska trygghetsarbetet och verka för goda förutsättningar för företagandet i hela Bromma.

På lokal nivå i Bromma finns ett operativt brottsförebyggande råd (BRÅ) som träffas var fjortonde dag och delar lägesbilder, som ligger till grund för riktade åtgärder. Trygghetsvandringar och medborgardialoger bidrar till ökad trygghet genom riktade insatser och åtgärder som är baserade på brommabornas behov och önskemål. Under året kommer medborgardialoger genomföras med fokus på trygghet.

Arbetet med att förebygga och möta behov tidigt ska utvecklas. Barn och unga i Bromma ska inte rekryteras in i kriminalitet. En välfungerande skolgång är en central del i detta arbete. Den öppna fritidsverksamheten är en del av det trygghetskapande arbetet och ska utvecklas vidare. Genom fritidsverksamhetens arbete utifrån metodstödet "En fritid fri från våld" stärks det våldsförebyggande arbetet inom fritiden. En god samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och fritidsverksamhet är av största vikt. Föräldrar är viktiga för att förhindra att barn och unga hamnar på glid. Det är viktigt att socialtjänsten arbetar brett i stödet gentemot föräldrar och erbjuder rådgivning och stöd som riktar sig till föräldrar generellt. Socialtjänsten erbjuder också stöd till enskilda som har behov av ett särskilt stöd.

Relationsvåldsteamet (RVT) erbjuder stöd och skydd till våldsutsatta för att enskilda ska få möjlighet att leva ett liv fritt från våld. Insatser till våldsutövare är viktigt i utvecklingen mot att våldet ska upphöra.

Fältassistenterna besöker skolor och andra arenor där ungdomar befinner sig, med fokus på utemiljöer och de tidpunkter då ungdomarna vistas där. Fältassistenterna samarbetar med

mobila ordningsvakter, nattvandrare och andra vuxna. Öppen narkotikaförsäljning och ungdomars narkotikaanvändning ska motverkas. Det är viktigt att det uppsökande arbetet för att nå ungdomar som brukar narkotika och barn och unga som spelar om pengar stärks.

I det förebyggande trygghetsarbetet kommer förvaltningen även samarbeta med ideella föreningar i Bromma. Föreningar med verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet prioriteras vid beslut om föreningsbidrag.

En ren och välskött stadsmiljö bidrar till ökad känsla av trygghet. Förvaltningen fortsätter arbetet med slyröjning, förbättrad belysning, trygghetspromenader och medborgardialoger. Olika typer av spontanaktivitetsytor ska fortsatt anläggas på parkmark och upprustas i områden som idag upplevs som otrygga för att fler människor ska röra sig i området, vilket förväntas minska otryggheten ytterligare.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och samtliga indikatorer uppnås samt att aktiviteterna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brommabor som känner sig trygga i stadsdelsområdets parker och grönområden	83 %	86 %	81 %	81 %	80 %		2024
 Förvaltningens enheter har genomfört åtgärder som innebär att arbetet mot välfärdsbrott och otillåten påverkan har stärkts	 Ja				Ja		2024
 Preventionsindex mini - indexvärde för nämndens ANDTS-förebyggande arbete	85			62	66		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska stärka sin kompetens och medvetenhet för att motverka välfärdsbrott och otillåten påverkan.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla arbetet med målgruppsanpassad kommunikation för främjande, förebyggande och trygghetsskapande arbete som riktar sig till barn, ungdomar och föräldrar.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla arbetssätt för att minska antalet öppna drogscener i Bromma	2024-01-01	2024-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✔	Förvaltningen ska utveckla samverkan med ideella föreningar inom ramen för det trygghetsskapande arbetet.	2024-01-01	2024-12-31	
✔	Under året ska förvaltningen ta fram och testa nya arbetssätt med målet att öka brommabornas upplevelse av trygghet inom stadsdelsområdet. Innovationsprocess och resultat ska beskrivas i tertiärrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Eventuella misslyckanden ska också beskrivas tillsammans med vad förvaltningen lärde sig av misslyckandet	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås helt. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för den underliggande indikatorn uppnås helt. Bedömningen grundar sig också på att det underliggande nämndmålet bedöms uppnås samt att nämndens aktiviteter som bidrar till måluppfyllnaden i huvudsak har genomförts.

Agenda 2030 och mänskliga rättigheter

Arbetet med genomförandet av Agenda 2030 har fortsatt. Förvaltningen har hög måluppfyllnad gällande kommunfullmäktiges mål, vilka har en nära anknytning till målen i Agenda 2030 kring en hållbar och jämlik stad utan diskriminering. Samverkan internt mellan olika verksamhetsområden och externt med olika aktörer har fortsatt utvecklas och samverkan är särskilt viktigt i arbetet att nå målen. Arbetet med mänskliga rättigheter stärks succesivt inom organisationen och är viktigt för att motverka diskriminering. Dels genom att kompetensen och medvetenheten inom organisationen ökar kring frågor kopplade till mänskliga rättigheter, dels genom olika satsningar som inneburit ett tydligt fokus på frågor kopplade till mänskliga rättigheter. Förvaltningens lokala nätverk för mänskliga rättigheter har haft ett möte där gemensamma frågor diskuterades utifrån verksamhetsplanen. Nätverket delar löpande information, kunskap och goda exempel för att utveckla arbetet inom hela organisationen gällande till exempel barns rättigheter och nationella minoriteters rättigheter.

Barns rättigheter

Inom förskolan är undervisningen utformad så att barnen får utvecklas i en öppen, jämställd och demokratisk förskola genom att göra barnen delaktiga i undervisningen och utbildningen. För att barn med funktionsnedsättning ska få möjlighet att vara delaktiga och påverka sin vardag anpassas miljö, gruppstorlek och aktiviteter. På förskolorna finns tillgång till alternativa sätt att kommunicera till exempel med bilder och TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation). Undervisningen anpassas för att säkerställa att alla barn deltar i undervisningen utifrån sina egna förutsättningar. Barnrättsfrågor lyfts på olika sätt i verksamheten. Ett exempel är barnens rätt till att bli blöjfria då det är angeläget för barnens hälsa att finna former som leder till att barn blir blöjfria tidigare.

Socialtjänsten fortsätter arbetet med att stärka barnets rättigheter bland annat vid avvägningar och bedömningar i ärenden. Förvaltningen har en barnrättssamordnare samt utsedda barnrättsombud för att stärka barns rättigheter. För att barn och unga ska ges möjlighet till en jämlik och trygg uppväxt görs barnkonsekvensanalyser i ärenden där beslutet kan komma att påverka barnet direkt eller indirekt. För familjer med ekonomiskt bistånd informeras det om möjligheten att ansöka om sommarlovspeng. 25 familjer har ansökt om sommarlovspeng. Det är viktigt att involvera barnet i utredningar och återkoppla beslut.

Barnrättsveckan inträffade vecka 41 för medarbetare inom avdelning socialtjänst och fritid. Olika kunskapshöjande aktiviteter erbjöds centralt av socialförvaltningen och lokalt inom Bromma stadsdelsförvaltning. Bland annat genomfördes en workshop kring samtal med barn och anhörigkonsulent berättade om barns rätt som anhöriga. Detta för att öka kunskapen om hur vi kan öka delaktigheten i utredningar vad gäller både barn och föräldrar med funktionsnedsättning. Enheten för barn och unga har även en upprättad intressegrupp för barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt skolfrånvaro. Intressegruppen hade under oktober APT en workshop för samtliga medarbetare där de spred sina kunskaper till resterande inom enheten.

I förvaltningens tjänsteutlåtande har barnkonsekvensanalyser gjorts i ärenden där det har varit relevant.

Se vidare under mål 1.1 gällande förvaltningens arbete för jämlika levnadsvillkor för barn och unga.

Jämställdhet

I arbetet med en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser behöver ett jämställdhetsperspektiv finnas med i både beslut och genomförande. Resultatet för flertalet indikatorer är könsuppdelade. Den könsuppdelade statistiken har möjliggjort analyser av hur resurserna har använts och dess effekter, och gör det möjligt över tid att identifiera trender av könsfördelningen. För att öka medvetenheten om könsskillnader och uppmärksamma olikheter mellan könen i beslut och genomförande krävs att skillnader analyseras samt att normer, attityder och förväntningar fortsatt diskuteras. Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka kunskapen kring jämställdhetsintegrering och användningen av analysverktyg i arbetet.

Arbetet inom socialtjänsten avseende jämställdhetsintegrering har fortgått genom att analysera könsskillnader utifrån metoden sjuan. Andelen med långvarigt ekonomiskt bistånd har ökat något, fler kvinnor än män har procentuellt sätt långvarigt bistånd. Fler kvinnor än män är sjukskrivna och har mer komplex problematik. Kvinnor är mindre nöjda med insatserna som enheten erbjuder. Under hösten har en workshop genomförts inom enheten för arbete och försörjning där jämställdhetsanalyser genomfördes. Enheten har därefter påbörjat förändring av vissa arbetsätt bland annat gällande att säkra könsneutrala bedömningar på ärendedragningar genom att benämna alla klienter "hen" och i större utsträckning boka enskilda möten med kvinnor i parförhållanden.

Äldreomsorgen fortsätter arbetet med att utforma verksamheten och dess aktiviteter för att öka deltagande av män i de förebyggande verksamheterna.

Förskolorna gör medvetna val genom att köpa in material till lärmiljöerna där de prioriterar ett

avkodat material som inte styr barnens lek utan stimulerar barnens fantasi och ger barnen möjligheter till utforskande. Lärmiljöer är anpassningsbara och går att omforma utifrån barngruppens behov och intressen. Vid inköp av lekfigurer samt litteratur strävar vi efter att vara inkluderande och att spegla samhällets mångfald. Det finns en medvetenhet hos barnen kring artiklar från barnkonventionen då pedagoger tagit med den som en del i planering. Litteraturen är noga utvald, där barnen på förskolorna får möta, och lära kring jämställdhet samt demokratiska förhållningsätt.

Resultatet i årets förskoleundersökning visar att skillnaden mellan svaren beroende på om vårdnadshavarna har flickor eller pojkar i verksamheter har ökat. Kommunikationen behöver ses över, hur pedagogerna ger återkoppling på barnets dag på förskolan och att informationen inte ska präglas av barnets kön.

I förvaltningens tjänsteutlåtanden har jämställdhetsanalyser gjorts i ärenden där det har varit relevant.

Nationella minoriteter

Arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter inom förvaltningens olika verksamhetsområden fortsätter att utvecklas.

Enheten för arbete och försörjning har lagt in information i kallelsebrev om rätten att få beslut, andra handlingar samt tolk på sitt eget språk. Medborgarkontoret ger information till målgrupperna om deras rättigheter vid samhällsvägledning. Inom enheten för barn och unga samt enheten för vuxna har medarbetare genomfört Stockholms stads digitala grundutbildning om minoritetslagstiftningen med inriktning romsk inkludering. Några verksamheter inom enheten för personligt stöd har fått möjlighet till ökad förståelse för de nationella minoriteterna genom interaktiva lekar/ spel kopplat till minoriteternas högtider.

Inom resursenheten har medarbetare fått ta del av föreläsning med information om vilka rättigheter minoritets grupperna har som exempelvis; att få beslut på eget språk samt information på sitt eget språk. Detta för att öka medarbetarnas kunskap på området och ha möjlighet att svara på frågor och hänvisa till rätt instans vid behov hos brukare och besökare i vår verksamheter. Samtliga verksamheter har köpt in minoritetsflaggor som finns uppställda i verksamhetslokalerna för att öka känslan av inkludering. I några verksamheten finns det information uppsatt på anslagstavla om minoritetsgrupper samt dess rättigheter

Alla förskoleområden har nu tillgång till böcker och inspirationsmaterial med förslag på hur de kan arbeta. Det finns också goda exempel i verksamheten att ta del av. Mer och mer undervisningsmaterial finns att tillgå överlag och det uttrycks att verksamheten ser en tydlig utveckling på de flesta förskolor. Det uttrycks fortfarande att det finns utvecklingspotential att integrera barnens upplevelser och nya kunskaper om området i undervisningen och de goda exempel som finns i verksamheten behöver spridas. Vissa minoriteter har pedagogerna upplevt varit enklare att arbeta med då det varit lättare att hitta information och läromedel som beskriver just den minoriteten. Framledes behöver vi se till att alla minoriteterna får samma plats i undervisningen och att undvika det stereotypiska i varje minoritet. Under året fortsätter utbildningarna i flerspråkighet som hålls av specialpedagogerna där det även ingår fortbildning kring de nationella minoriteterna.

I syfte att lyfta ett minoritetsspråk har ett samarbete med en daglig verksamhet för seniorer genomförts. På Sverigefinnarnas dag planerade en förskollärare för en aktivitet (högläsning av Mumintrollen samt en skapandeaktivitet kopplat till detta) för barn från förskolan tillsammans med seniorerna.

I dialog med äldreförvaltningen har samtliga verksamheter inom äldreomsorgen sett över vilka språkkompetenser inom de fem nationella minoritetsspråken; finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska, som finns i verksamheterna. Syftet med översynen är att samlat över staden säkra att verksamheterna kan erbjuda äldreomsorg på dessa språk, helt eller till väsentlig del, för den som vill det.

HBQIA+-personers rättigheter

Avdelning socialtjänst och fritid genomförde under hösten en fortsättningsutbildning inom HBQIA+ vid två tillfällen för samtliga medarbetare och chefer inom avdelningen. Fortsättningsutbildningen fokuserade särskilt mot psykisk ohälsa och suicidprevention. 151 medarbetare och chefer deltog totalt vid de två tillfällena.

Inom förskolan upplevs medvetenhet kring HBQIA+ generellt som hög utifrån den tidigare diplomering som genomfördes utöver verksamhetens arbetssätt kring normer och värden. Däremot behöver kompetensen uppdateras för nya medarbetare och utifrån att begreppen har förändrats med tiden.

Inom äldreomsorgen har medarbetare på beställarenheten genomfört en utbildning om HBQIA+.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Stadens program för tillgänglighet och delaktighet är utgångspunkten för att minska de ojämlika levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning. Åtgärder planeras baserat på avdelningens identifierade utvecklingsbehov samt utifrån rådet för funktionshinderfrågors inspel kring hinder som begränsar möjligheten till tillgänglighet och delaktighet i samhället. Vid rådet för funktionshinderfrågor diskuteras olika fokusområden och relevanta representanter från förvaltningen bjuds in. Rådets kompetens är viktigt för att få syn på utvecklingsområden och förslag på hur vi kan ta oss an dessa utmaningar.

Inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning sker arbete för att säkerställa personalens kompetens för ett gott bemötande och för att öka personalkontinuiteten som kan påverka nöjdhet och trygghet. Värdegrundsarbete sker löpande och verksamheterna strävar efter att alla brukare ska ha den "bästa dagen varje dag" och att "ta drömmar på allvar".

Verksamheter som inte har personer med funktionsnedsättning som huvudsakliga målgrupp ska också ha rätt kompetens för att kunna bemöta dessa på ett bra sätt. Enheten för arbete och försörjning har till exempel genomfört en utbildningsinsats för att öka kunskaperna om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

För de barn inom förskolan som har behov av större stöd skrivs en handlingsplan med en beskrivning av nuläget, mål, och hur pedagogerna ska arbeta för att det enskilda barnet ska få det stöd och den stimulans det behöver. Specialpedagog, förskollärare och barnets vårdnadshavare utvärderar planen tillsammans minst en gång per termin. För att göra det

enskilda barnet mer delaktig och få möjlighet att påverka sin egen vardag på förskolan, har en kolumn "barnets röst" lagts till i handlingsplanen. Där är det meningen att tankar och önsningar som barnet själv har uttryckt ska stå. Om det är barn som ännu inte kan uttrycka sig verbalt, kan andra kommunikationssätt behöva användas.

Se vidare gällande tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning under mål 1.3.

Motverka rasism

Arbetet med att motverka alla former av rasism ingår dels i arbetet med aktiva åtgärder vilket sker löpande i samtliga verksamheter, dels genom att frågor om diskriminering kontinuerligt lyfts och diskuteras i verksamheterna. Förskolorna i Bromma jobbar till exempel utifrån planen "Främjande och förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Syftet med planen är att förebygga och förhindra att barn utsätts för diskriminering och kränkande behandling i förskolans verksamhet.

Flyktingar och migranter

Nyanlända erbjuds samhällsvägledning både på medborgarkontoret och via uppsökande arbete. Bostadsvägledningen för nyanlända vid SHIS boendet Kopparbacken har utökats och nio familjer har fått eget kontrakt till mer långvariga boendelösningar. Samverkan med SHIS och stadens jobbtorg har fortgått under 2024.

Klimat

Under perioden fortlöper arbetet med genomförandet av olika insatser för att minska förvaltningens klimatpåverkan. Arbetet fortgår med åtgärder så som återbruk, energieffektivisering, minskat matsvinn, minskad köttkonsumtion, sortering av avfall och minskad plastanvändning.

Undervisningen inom förskolan fokuserar på att barnen ska få förståelse för naturvetenskapliga fenomen och hållbarhet genom experiment, utforskande och pedagogiska material utifrån ett hållbart lärande. Barnen får bland annat kunskap om hur man lever mer hållbart och miljövänligt, till exempel om hållbar konsumtion, återvinning och återbruk samt om hur de kan minska sin egen negativa påverkan på klimatet.

Lokal demokrati

För att höja förtroendet för Bromma stadsdelsförvaltning behövs en aktiv och kontinuerlig dialog med brommaborna om förvaltningens arbete för att öka kännedomen. Satsningen på att stärka kommunikationen med brommaborna har fortsatt under året genom inlägg på sociala medier, annonsering i lokaltidning, uppdatering av Stockholms stads webbplats, affischering på föreningsanslagstavlor samt information och dialog vid eventet "Sommar i Bromma".

För att öka tilliten och förtroendet för stadens verksamheter arbetar förvaltningen för att informationen kommer ut i tid, har rätt budskap och förmedlas i rätt kanal.

Brommabornas förtroende för förvaltningen förväntas öka genom att de känner till vad förvaltningen kan hjälpa till med och vilka uppdrag som ingår. I år har förvaltningen prövat att skicka ut information om Bromma i mer traditionell form. Nämnden och förvaltningens

arbete har presenterats i en broschyr som går ut till alla hushåll i Bromma. Broschyren innehåller även kontaktuppgifter och information om stadsdelsområdet samt information om hur man kan lämna medborgarförslag. Antalet medborgarförslag som inkom till förvaltningen ökade markant efter utskicket.

Resultatet från medborgarundersökningen visar att 47 procent har stort eller ganska stort förtroende för förvaltningen, vilket innebär att årsmålet på 38 procent nås.

För att öka ungdomarnas delaktighet i utvecklingen av Bromma har formerna för ungdomsinflytande utretts under året. Inledningsvis har det gjorts en inventering av hur andra stadsdelsförvaltningar och kommuner arbetar med ungas delaktighet och inflytande. Stadens barnombudsperson har arbetat med framtagande av en guide för delaktighet och inflytande för barn och unga som stöd för stadens arbete. Projektledaren för "Sommar i Bromma" har haft dialog om ungdomsinflytande med 12 feriejobbande ungdomar. Det har även genomförts en enkätundersökning riktad till ungdomar som undersökte deras kunskap om det kommunala uppdraget samt deras intresse att medverka och ha inflytande över olika sakområden.

Arbetet med att utreda formerna för ett ungdomsråd har fortgått. Utredningsarbetet har lett till beslut om att fritidsverksamheten initialt ska starta ett ungdomsråd som är knutet till Ungdomens hus.

Nämnden har beviljats driftmedel som ska bidra till att utveckla och förstärka det lokala arbetet med demokrati och mänskliga rättigheter. Medel har beviljats för att tillsammans med ungdomar, genom modellen medborgarbudget, utveckla fritidsverksamheten.

Genom pensionärsrådet samt rådet för funktionshinderfrågor både stärks och säkerställs den lokala demokratin med fokus på de äldres och personer med funktionsnedsättnings perspektiv.

Diskriminering

Inom socialtjänstens utförarverksamheter fortsätter arbetet med individanpassade alternativa kommunikationsmetoder för att förklara innebörden av diskriminering samt ha en dialog kring begreppet. Det arbetas ständigt med att tillförsäkra kontinuitet, bemanning, delaktighet och kvalitet.

Förskolorna i Bromma jobbar utifrån planen "Främjande och förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Syftet med planen är att förebygga och förhindra att barn utsätts för diskriminering och kränkande behandling i förskolans verksamhet. Förskolorna har en systematik som innebär att planen är väl känd hos alla medarbetare. Som en del i det främjande och förebyggande arbetet mot diskriminering och trakasserier genomförs trygghetsvandringar på förskolorna för att identifiera platser där barnen känner sig otrygga. En del i arbetet kan vara att genomföra trygghetsvandringar med barnen på förskolorna för att identifiera platser som barnen upplever som otrygga.

Näringsliv

Det har genomförts flera möten på initiativ av förvaltningens trygghetskoordinator tillsammans med externa aktörer. Näringsidkare vid Brommaplan är exempel på aktörer som bjöds in och närvarade. Förvaltningens trygghetskoordinator har även haft separata möten med verksamheter kring Brommaplan. Platsaktivering på Brommaplan i form av eventet

Sommar i Bromma bidrog till stärkt samverkan mellan förvaltningen, näringslivet och civilsamhället. Således har förvaltningen arbetat med att stärka samverkan med näringslivet vid Brommaplan på flera sätt vid flera tillfällen under året.

Under sommaren 2024 har eventet Sommar i Bromma ägt rum på fyra platser: Brommaplan, Alvik (Tranebergsparken), Blackeberg (Parkleken) och Mariehäll (Annedalsparken). Flera aktörer har varit involverade, både avdelningar från förvaltningen samt externa aktörer. Flera ideella föreningar har medverkat, bland annat Brottsofferjouren, Röda korset, Hej främling, Äldrekontakt, Storasyster, Grannstöd Bromma och Cykelfrämjandet. På så vis har förvaltningen utvecklat samverkan med ideella föreningar inom ramen för det trygghetsskapande arbetet. Näringsidkare som har medverkat under Sommar i Bromma är bland annat flera lokala ICA-handlare, gymkedjor, musiker, konstnärer och fastighetsbolag. Detta har stärkt, och kommer fortsätta stärka, samverkan mellan förvaltningen och de näringsidkare som verkar i området.

Medel för demokrati och mänskliga rättigheter

Förvaltningen planerade under 2024 att starta ett ungdomsråd och att en medborgarbudget skulle genomföras tillsammans med ungdomar i fritidsverksamheten. Öppnandet försenades och fritidsverksamheten Ungdomens hus invigdes slutligen under sensommaren.

Verksamheten erbjuder en mängd aktiviteter och har under året genomfört en stor mängd lovaktiviteter. En medborgarbudget genomfördes inte under hösten, men förvaltningen har arbetat på andra sätt med ungdomars inflytande under året.

I fritidsverksamheten erbjuds gårdsråd som är ett möte för ungdomarna där de får vara med och påverka hur verksamhetens innehåll, för de som inte deltar där finns en förslagslåda. En ny aktivitet som erbjuds är projektkontor som är ett arbetssätt för att uppmuntra och inkludera ungdomarna i Fritidens aktiviteter, en form av ungdomsproducerad fritidsverksamhet.

Förvaltningen har tagit fram ett förslag på upplägg till ungdomsråd. Projektledaren för Sommar i Bromma har haft dialog om ungdomsinflytande med tolv ferieungdomar. Det har även genomförts en enkätundersökning riktad till ungdomar som undersökte deras kunskap om det kommunala uppdraget samt deras intresse att medverka och ha inflytande över olika sakområden. 36 svar inkom och de ansvarsområden inom stadsdelsförvaltningen som unga är intresserade av och har åsikter kring är kultur, trygghet, fritid och psykisk ohälsa.

Under hösten har arbetet kring implementering av ett forum för ungdomsinflytande fortskridit, det har tagits ett beslut i förvaltningen att frågan kommer att arbetas vidare i den nya enheten främjande och förebyggande. Ett gediget grundarbete, omvärldsbevakning och samordning har genomförts under 2024 som underlag för att starta upp ett ungdomsråd under 2025.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	47	52	43		38 %	38 %	2024

Nämndmål: 3.7.1 Bromma är ett öppet, jämställt och demokratiskt stadsdelsområde

● Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med genomförandet av Agenda 2030 fortsätter. Medarbetarnas kunskap om agendan och de 17 globala målen har över tid ökat. Det har blivit tydligt hur den egna enhetens ordinarie arbete bidrar till en hållbar stad och stadens måluppfyllnad. Samverkan internt mellan olika verksamhetsområden och externt med olika aktörer ska fortsätta att stärkas, vilket ökar möjligheterna att nå de mål som särskilt berör nämndens verksamheter.

Brommaborna ska mötas av öppna, jämställda och demokratiska verksamheter. Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i både beslut och genomförande. För att följa vart resurserna går och vilken effekt de får för brommaborna är resultatet för flertalet indikatorer könsuppdelade. Den könsuppdelade statistiken möjliggör analyser av hur resurserna används och dess effekter. Olikheter mellan könen uppmärksammas och analyser av resultaten genomförs för att utröna om skillnaderna är relevanta eller om åtgärder behöver genomföras för en ökad jämställdhet. Ibland är det svårt att se orsakssamband. Resultaten får då följas under en längre tid för att bättre kunna analysera könsskillnader mellan pojkar och flickor, kvinnor och män i syfte att upptäcka mönster och tillsätta riktade åtgärder.

Varje barn har rätt att få känna sig betydelsefull och uppleva sitt eget och allas lika värde. Inom förskolans verksamhet ska flickor och pojkar ges samma utrymme i utbildningen och få sina behov respekterade och tillgodosedda. Alla barn ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat i enlighet med barnkonventionen. För att förstärka barnperspektivet finns det barnombud i varje förskoleområde. Specialpedagoggruppen har en viktig roll i att säkerställa att alla barn inkluderas i undervisningen och att undervisningen anpassas efter individuella behov. Barnen ska vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier och barnen ska erbjudas näringsriktig mat.

Inom socialtjänsten fortsätter arbetet med att implementera barnrättsperspektivet. Rutiner och arbetssätt utvecklas för att säkerställa att barns rättigheter tas tillvara. Oavsett om det handlar om verksamhet för barn, vuxna eller äldre ska alla bemötas jämlikt och jämställt. I förvaltningens tjänsteutlåtande görs både en jämställdhetsanalys och en barnkonsekvensanalys i ärenden där detta är relevant.

Vid fördelning av föreningsbidrag säkerställs att föreningar som mottar bidrag står bakom den demokratiska rättsstatens principer, mänskliga rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män/flickor och pojkar samt barnkonventionens principer. Vid fördelningen av föreningsbidrag prioriteras i år verksamheter som erbjuder barn och unga en aktiv fritid där alla kan delta på jämlika villkor och föreningar med verksamheter som bidrar till ökad trygghet i närområdet.

Arbetet med att öka kunskapen om hbtqi-personers rättigheter ska fortsätta inom

förvaltningen genom olika insatser under året.

Kunskapen om nationella minoriteters rättigheter ska också öka genom olika insatser. Barn som tillhör de nationella minoriteterna, ska i förskolan stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Den förebyggande verksamheten inom äldreomsorgen arbetar aktivt med att belysa de nationella minoriteterna för ökad delaktighet och ökad kunskap. Arbetet fortsätter under verksamhetsåret och sprids till fler av äldreomsorgens verksamheter. Socialtjänsten utvecklar arbetsätt som tillvaratar och tillgodoser stödbehov hos barn som är placerade utanför hemmet gällande nationella minoritetsspråk och minoritetskultur. Barn och unga som placeras i familjehem ska ges möjlighet att behålla sin identitet och sitt ursprung. Vårdnadshavares önskemål tas tillvara så länge det inte strider mot barnets behov. För barn med annat språk ska möjligheten till modersmålsundervisning undersökas.

Dialogen med brommaborna ska stärkas inom stadsmiljöområdet för att öka delaktighet och inflytande samt för att tillvarata brommabornas lokalkännedom. Arbetet med medborgarbudget ska fortsätta, bland annat inom ramen för stadsmiljöarbetet. Det projekt kring spontanaktivitetsytor för barn och unga, som pågått under 2023, ska genomföras under 2024. Planering för ytterligare stadsmiljöprojekt med medborgarbudget ska påbörjas under året. För att öka förtroendet för förvaltningen och möjliggöra delaktighet ska kommunikationen stärkas ytterligare med brommaborna.

Målgruppsanpassade dialoger ska fortsatt utvecklas. Särskilt viktigt är det att engagera grupper som normalt sett inte gör sina röster hörda. Dialogen med Brommas ungdomar ska stärkas genom någon form av ungdomsråd/ungdomskommitté. Även möjligheten att använda systemet med medborgarbudget för att stärka ungdomars delaktighet i utvecklandet av fritidsverksamheten ska ses över. Under inledningen av året ska en modell arbetas fram för hur förvaltning och nämnd tillsammans ska arbeta med medborgardialoger, trygghetsvandringar och medborgarbudget.

Förväntat resultat

Att uppnå årsmålen för fastställda indikatorer och att genomföra fastställda aktiviteter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntade resultat uppnås samt att aktiviteterna i huvudsak har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barn och ungdomars demokratiska inflytande ska öka i Bromma genom att någon form av ungdomsråd/ungdomskommitté etableras.	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Förvaltningen har under 2024 utrett förutsättningar för olika former av ungdomsråd för att kunna ta ställning till vilket arbetsätt som ska användas initialt vid uppstarten av ett ungdomsråd under 2025. Förvaltningsledningen ska inledningsvis starta ett ungdomsråd i mindre skala med ett urval av ungdomar som besöker			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Ungdomens hus. Fritidsverksamheten har i uppdrag att starta rådet under 2025. Arbetet kommer löpande utvärderas för att se vad som fungerar bra och vad som behöves skruvas på eller förändras. Ungdomsrådet förväntas bidra med input, inspel och åtgärder för ökad trygghet för Brommabor och för ungdomar.			
 Förskolan ska använda Skolinspektionens observationsunderlag kring jämställdhet	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska ge information till brommaborna gällande nationella minoriteters rättigheter.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra ett projekt med medborgarbudget inom ramen för stadsmiljöarbetet.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska se över möjligheten att genom medborgarbudget stärka ungdomars möjlighet att utveckla fritidsverksamheten	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen ska stärka kommunikationen med brommaborna för att öka förtroendet för förvaltningen	2024-01-01	2024-12-31	
 Medborgardialogen i Bromma ska utvecklas i samverkan mellan förvaltning och nämnd.	2024-01-01	2024-12-31	
 Nämndens rutiner för hur klagomål och synpunkter ska hanteras ska uppdateras och göras känd inom hela organisationen	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Stadsdelsförvaltningen har påbörjat en översyn av arbetssätt och rutiner gällande hantering av synpunkter och klagomål. I översynen har det framkommit att stadens olika nämnder arbetar på olika sätt och att det därför har initierats ett centralt arbete på stadsledningskontoret avseende ett eventuellt framtagande av stadsövergripande rutiner. Bromma stadsdelsförvaltning har därmed valt att avvakta det arbetet innan de lokala rutinerna uppdateras.			
 Varje avdelning inom förvaltningen ska genomföra en eller flera aktiviteter som främjar hbtqi-personers rättigheter	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Fyra av fem avdelningar har genomfört aktiviteten.			
 Varje avdelning inom förvaltningen ska genomföra en eller flera aktiviteter som främjar nationella minoriteters rättigheter	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Fyra av fem avdelningar har genomfört aktiviteten.			

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Nämnden redovisar en positiv avvikelse efter resultatdispositioner för verksamhetsåret 2024.

Nämnden erhöll i kommunfullmäktiges ursprungliga budget för 2024 en ram som uppgick till 1 871,7 mnkr netto. I samband med avstämningsärenden har kommunstyrelsen tillfört nämnden ytterligare 14,6 mnkr netto som budgetjusteringar. Nämnden har erhållit 8,0 mnkr i budget för prestationsförändring avseende funktionshinderomsorg. Nämnden återredovisar även 13,5 mnkr netto som prestationsförändring avseende förskoleverksamhet samt 2,2 mnkr för ekonomiskt bistånd. Slutlig budget för 2024 uppgår till 1 883,0 mnkr.

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
------	-------------	--------------	----------------	--------------	----------------

Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 883,0	1 852,6	30,4	1 742,3	20,3
Kostnader (+)	2 265,8	2 272,4	-6,6	2 158,0	-10,9
Intäkter (-)	-382,8	-419,8	37,0	-415,7	31,2
Avvikelse före resultatdispositioner			30,4		20,3
Resultatenheternas överskott från 2023 (+)			82,3		77,7
Resultatenheternas överskott till 2025 (-)			-83,5		-82,3
Avvikelse efter resultatdispositioner			29,2		15,7

Nämnden redovisar år 2024 ett överskott om 29,2 mnkr efter resultatdispositioner. Resultatenheterna ökar under år 2024 med 1,2 mnkr. Detta innebär en total resultatfond om 83,5 mnkr till år 2025.

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2024 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2023 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	44,7	0,0	44,7	45,3	45,3	-0,5	-1,8
Individ- och familjeomsorg	198,0	-24,0	174,0	171,6	171,7	2,3	-3,9
<i>varav barn och ungdom</i>	80,5	-1,0	79,5	79,2	79,2	0,3	-7,7
<i>varav vuxen</i>	23,9	-1,0	22,9	26,1	26,1	-3,2	-2,0
<i>varav socialpsykiatri</i>	37,0	0,0	37,0	36,7	36,7	0,3	-3,3
<i>varav nyanlända</i>	0,0	0,0	0,0	-1,7	-1,7	1,7	8,5
Stadsmiljöverksamhet	35,8	0,0	35,8	37,6	37,6	-1,8	-5,0
<i>avskrivningar</i>	12,7	0,0	12,7	11,0	11,0	1,7	2,4
<i>internräntor</i>	4,0	0,0	4,0	3,9	3,9	0,1	-0,2
Förskoleverksamhet	467,0	-45,6	421,4	420,8	420,1	1,3	-5,0
Äldreomsorg	1 044,0	-281,5	762,5	734,3	735,5	27,1	4,3
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	368,4	-28,9	339,5	338,1	338,8	0,7	6,1
Barn, kultur och fritid	22,9	0,0	22,9	21,0	21,0	1,9	0,0

Arbetsmarknadsåtgärder	8,6	-1,3	7,3	8,6	8,6	-1,3	2,4
Ekonomiskt bistånd	59,0	-1,5	57,5	60,5	60,5	-3,0	1,0
varav handläggare	14,5	0,0	14,5	15,0	15,0	-0,5	-1,7
Övrig verksamhet	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,7	15,4
Totalt	2 265,8	-382,8	1 883,0	1 852,6	1 853,8	29,2	15,7

Nämnden redovisar en positiv avvikelse med 29,2 mnkr för 2024. Även under 2023 hade nämnden ett positiv resultat med 15,7 mnkr.

Nämnd och administration

Verksamhetsområdet nämnd och administration redovisar en negativ avvikelse med 0,6 mnkr.

Prognosticerad budgetavvikelse i tertial 1, tertial 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
0,0	-1,2	-0,6

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet stadsmiljö redovisar en budget i balans. Verksamhetsområdet består huvudsakligen av driftkostnader för parkdrift, men även av kostnader för investeringar i form av avskrivningar och internränta. Under året har totala budgetjusteringar beviljats med 2,5 mnkr, vidare har 5,0 mnkr fördelats från direktörens budget, vilket har möjliggjort ett flertal olika driftåtgärder i stadsmiljöområdet samtidigt som en budget varit i balans.

Prognosticerad budgetavvikelse i tertial 1, tertial 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
0,0	-0,3	0,0

Förskola

Verksamheten förskola redovisar en positiv avvikelse om 1,3 mnkr efter fond för perioden.

Ledning

Verksamhetsledningen redovisar en positiv avvikelse om 1,3 mnkr efter resultatdispositioner och budgetjusteringar.

Utförare

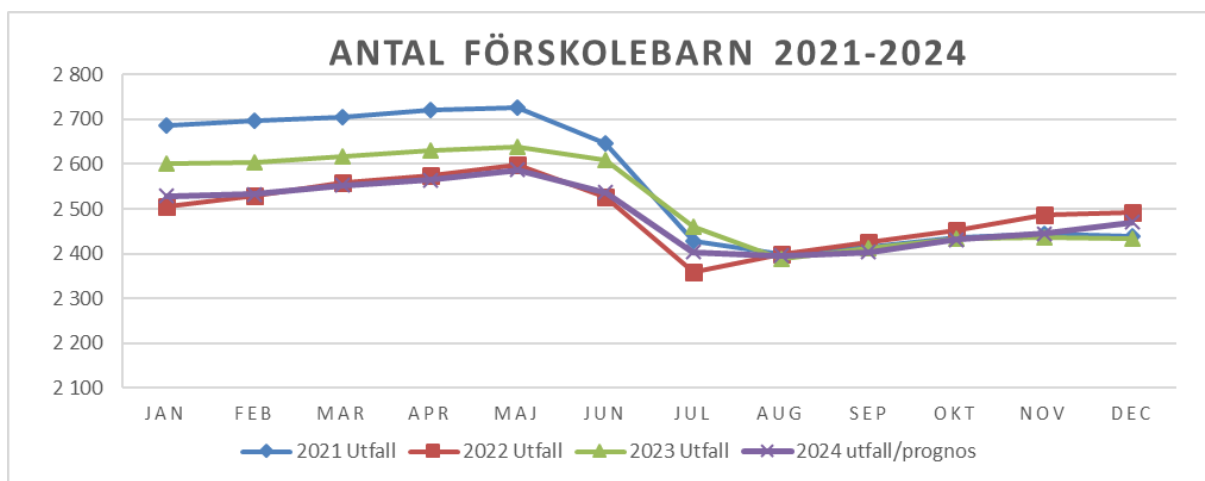
Utförarna, förskoleområdena, utgörs av resultatenheter inom förskolan och de resultatenheterna tillsammans redovisar ett nollnettoresultat efter fondjusteringar.

Resultatenheterna har under året erhållit statliga medel som har bidragit till att skapa en mer balanserad budget. Samtidigt har ett minskat barnantal inneburit en utmaning, då det medför lägre intäkter. De senaste årens inflationstakt har lett till ökade kostnader, särskilt kopplade till lokaler. För att hantera utmaningarna har förskolan arbetat med att anpassa lokalutnyttjandet efter antal barn.

Barnantalet varierar geografiskt inom stadsdelen, vilket har lett till att förskolan både behövt öppna nya och stänga befintliga förskolor för att säkerställa tillgång till förskoleplatser där barnen bor.

Under året har avdelningen anställt en vaktmästare med syfte att öka kontrollen över renoveringar och främja återbruk. Detta förväntas även bidra till att sänka kostnaderna för lokalunderhåll

Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
0,0	0,0	1,3

Socialtjänst och fritid

Avdelningen socialtjänst och fritid redovisar en positiv avvikelse på 0,7 mnkr mot budget efter resultatdispositioner på 0,7 mnkr.

Prognosticerad budgetavvikelse i tertial 1, tertial 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
1,8	1,8	0,7

Individ- och familjeomsorg inklusive flykting

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg inklusive flyktingverksamhet redovisar ett överskott på 2,3 mnkr efter resultatdispositioner.

Prognosticerad budgetavvikelse i tertial 1, tertial 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
-3,9	-1,3	2,3

Ledning

Verksamhetsledningen har en positiv avvikelse på 3,3 miljoner kronor mot budget. Utfall avseende ledningen på Socialtjänst och fritid ligger på separat verksamhetskod. Därför

summerar inte varav raderna Barn- och ungdom, nyanlända, vuxen och socialpsykiatri till det totala utfallet för Individ och familjeomsorg.

Beställar- och utförarverksamheterna

Verksamhetsområdet för barn och unga redovisar ett överskott på 0,3 mnkr medan Flyktingverksamheten redovisar ett överskott på 1,7 mnkr. Detta innebär att verksamhetsområdena barn och unga, inklusive verksamhetsområde för ensamkommande barn, redovisar ett överskott på 2,0 mnkr.

Verksamhet för barn och unga signalerar om ett ökat inflöde på orosanmälningar och även ökande i antalet och i komplexiteten av barnärenden som är kopplade till ökad kriminalitet bland ungdomar. Vårdbehovet gällande placeringar i jourhem inklusive institutionsanknutna jourhem, familjehem och HVB har varit i hög vilket har påverkat placeringskostnaderna. Kostnaderna för dessa typer av insatserna har ökat med cirka 3,5 mnkr jämfört med 2023.

Samtidigt har underskottet minskat jämfört med prognosticerad budgetavvikelse i tertiäl 1 och tertiäl 2. Under året har verksamheten arbetat med att se över alla sina placeringar i form av avtal och lösningar inför hemtagning då det bedömts att hemflytt med hemmaplanslöningar är lämpliga på ungdomssidan. Målsättningen har varit att prioritera mer kostnadseffektiva lösningar än dyra institutionsvård samtidigt som målgruppen får adekvat stöd.

Verksamhetsområdet socialpsykiatri redovisar ett överskott på 0,3 mnkr före resultatdisposition. Resultatenheterna redovisar en ökning av fonderna med 0,06 mnkr.

Verksamhetsområdet för vuxna redovisar ett underskott på 3,2 mnkr. Det prognostiserade underskottet beror främst på ökade kostnader inom institutionsvård för vuxna. Snittet för kostnader avseende institutionsvård för vuxna för perioden januari till december har ökat med sju procent jämfört med år 2023. Liksom föregående år har verksamheten haft fortsatt stor utmaning av ett ökat inflöde av LVM-anmälningar. Utmaningen för verksamheten är främst kopplat till behovet av tvångsvård för vuxna missbrukare under kommande år.

Vuxna missbruk	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
HVB/behandlingshem	4	4	7	6	4	2	2	1	1	2	2	2
LVM-vård vuxna	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Stöd- och omvårdnadsboende, unika personer	25	27	27	27	25	24	22	22	21	21	18	17
Andra boendeformer	5	5	5	5	6	7	7	9	8	7	7	9
Öppenvård	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0
Skyddat boende	1	4	4	4	5	3	0	2	3	3	4	3
Totalt	37	42	45	45	42	38	33	36	35	35	33	32

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar ett budgetöverskott med 1,4 mnkr före resultatdispositioner och 0,7 mnkr efter resultatdispositioner.

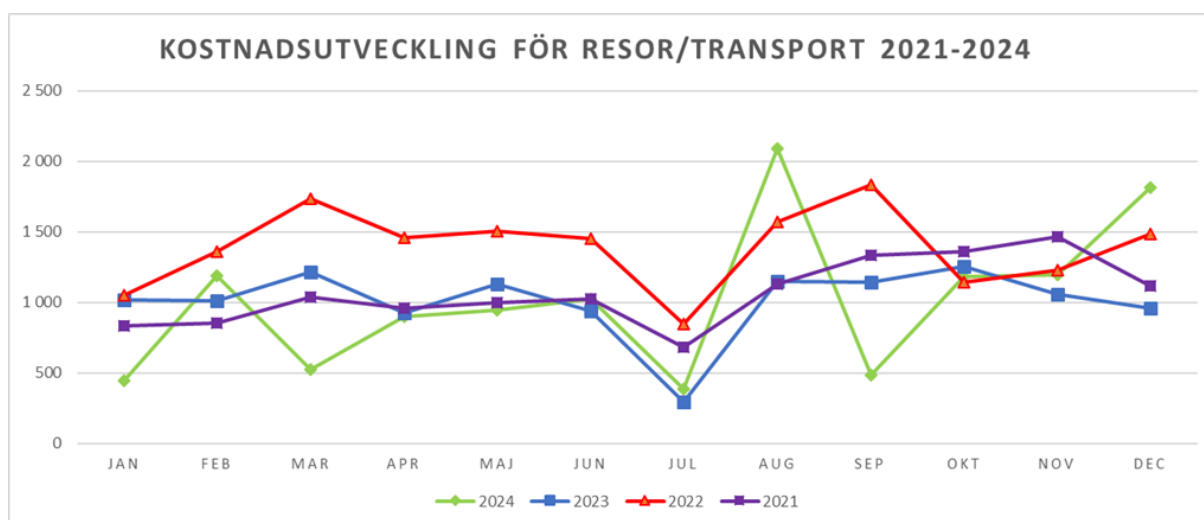
Prognosticerad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
5,8	6,8	0,7

Beställarverksamheten och utförarverksamheten

Myndighets- och beställarfunktionen redovisar ett budgetöverskott med 0,5 mnkr. Verksamheten arbetar aktivt med att förhandla om priser utanför valfrihetssystemet. Det finns en fortsatt ekonomiskt utmaning för verksamheten inom de placeringar som finansieras av det fasta anslaget, det vill säga boenden enligt socialtjänstlagen, hemtjänst och personlig assistans. Det är fortsatt osäkert hur mycket efterfrågan på dessa insatser kommer att se ut nästa år.

En osäkerhet för år 2025 är ökade efterfrågan och ökade kostnaderna för persontransporter till dagverksamheten. Ackumulerat utfall för period januari till december 2024 motsvarar en ökning på strax över fem procent mot årsbudget. Årets kostnader för resor och persontransporter uppgår 12,3 mnkr vilket innebär en ökning på över 1,1 mnkr jämfört med utfall 2023. Verksamheten jobbar även aktivt med granskning av fakturor vilket har lett till krediteringar av felaktiga fakturor.

Ovan diagram visar kostnader för resor och transport per månad.

Prestationsjusteringen blev 7,3 mnkr och bygger på uppgifter från vårens mätning i mars och höstens mätning i augusti. Den slutgiltiga budgeten för 2024 är snittkostnaden mellan årets två mätningarna. I prognosen avseende tertiälrapport 2 togs höjd för nya placeringar både inom LSS och SOL-boenden samt inom daglig verksamhet. Men kostnaderna avseende hemtjänsten, särskilt bostad för barn och vuxna samt daglig verksamhet visades vara högre än befarat. Samtidigt fick verksamheten ett par viten vilket har haft en negativ påverkan på resultatet. Kostnaderna för verksamhet inom den dagliga verksamheten ökar med strax under nio procent jämfört med år 2023 samtidigt som kostnaderna för boendeplaceringar för både barn och vuxna ökade med 10,6 mnkr jämfört med utfall 2023.

Antal ärenden inom omsorg om funk.	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Särskilt boende LSS												
Bostad m. särskild service LSS, vuxna	121	127	131	126	126	126	127	131	131	127	129	128
Bostad m. särskild service LSS, barn (korrigerad)	10	10	9	9	9	8	7	8	8	8	6	6
Korttidsvistelse, barn och vuxna	37	37	38	35	34	33	32	32	30	32	32	31
Särskilt boende SoL												
Bostad m. särskild service SoL, vuxna	9	9	8	8	8	6	6	5	5	6	6	6
Särskilt boende SoL	2	2	2	2	2	2	2	2	3	4	4	4
Korttidsvistelse SoL	2	3	3	3	2	3	4	3	2	2	3	3
Syssetsättning												
Daglig verksamhet LSS	247	251	251	253	253	257	258	265	265	265	265	266
Dagverksamhet SoL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Personlig assistans												
LSS	13	12	14	14	14	12	13	13	12	12	12	12

Utförarenheten personligt stöd redovisar ett överskott på 0,9 mnkr innan resultatdispositioner. Resultatenheten redovisar en ökning av fonderna med 0,67 mnkr vilket är maximalt tillåten avsättning för året. Detta innebär att personligt stöd redovisar ett positiv resultat på 0,2 mnkr efter fondavsättning.

Ekonomiskt bistånd

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

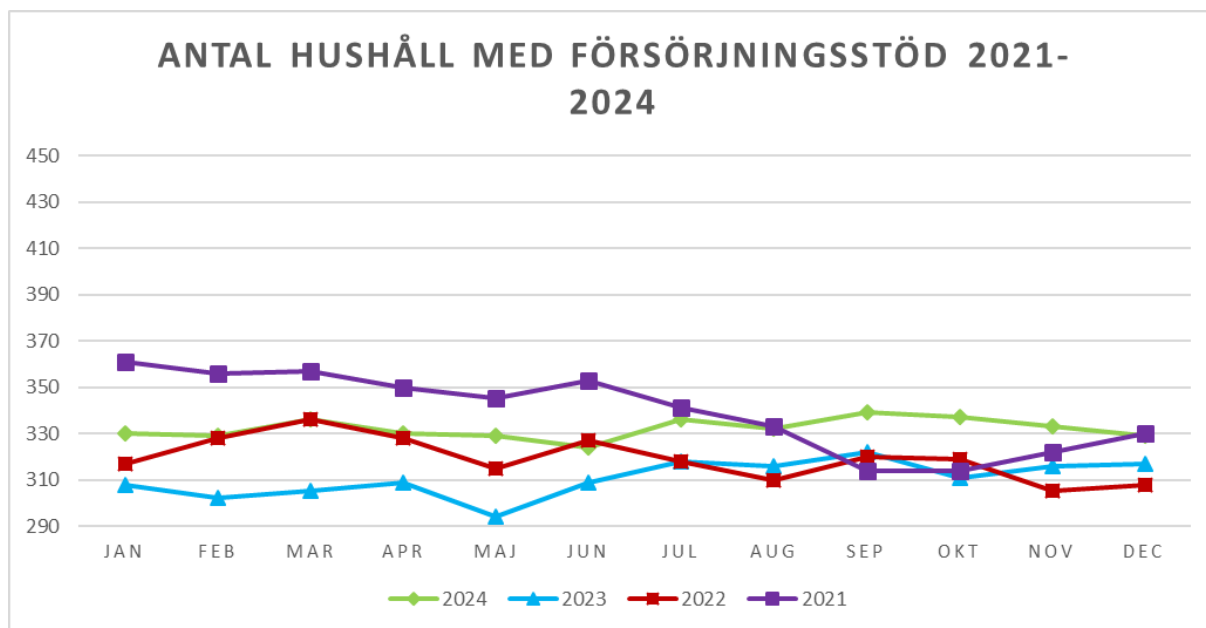
Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
-1,1	-5,0	-3,0

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd redovisar ett underskott på strax under 3,0 mnkr. Årsutfall för ekonomiskt bistånd exklusive kostnader för handläggning uppgår till 45,8 mnkr, vilket motsvarar en ökning på 2,8 mnkr jämfört med årsbudgeten för utbetalt ekonomiskt bistånd.

Budgetunderskottet beror främst på nytillkomna barnfamiljer med många barn, inflationen

samt av riksdagen beslutad höjning av normen för ekonomiskt bistånd. Verksamheten har arbetat aktivt med att avsluta fler långtidsarbetslösa och bygga vidare kommunhub utvecklingsarbete via Arbetsförmedlingen. Dessutom har verksamheten skapat en styrgrupp med SHIS för att ge alla nyanlända en snabb kontakt och information om att söka boende.

Antalet bidragshushåll har ökat med 6,9 procent jämfört med utfall 2023. Snittet för period januari till november 2024 inklusive prognos i december är lika med 332 hushåll, jämfört med 311 hushåll för motsvarande period år 2023. Samtidigt har förvaltningen som målsättning att andelen med egen försörjning ska öka och på så sätt minska bidragsberoendet.

Arbetsmarknadsåtgärder

För arbetsmarknadsåtgärder redovisas ett underskott om 1,3 mnkr. Underskottet är i huvudsak hänförlig till fler feriearbetare än budgeterat under året och dessa inte fullt ut kan täckas av bidrag.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertial 1, tertial 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
0,5	0,6	-1,3

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområdet barn, kultur och fritid redovisar ett överskott om 1,9 mnkr beroende på vakanser inom fritidsområdet. Tilldelade medel finansierar fritidsverksamheten inom socialtjänstavdelningen och öppna förskolan samt kulturuppdraget inom avdelningen förskola.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertial 1, tertial 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
0,5	0,6	1,9

Övrig verksamhet

För att balansera eventuella underskott och oförutsedda kostnader hos verksamheterna budgeteras medel hos stadsdelsdirektören inledningsvis av året med 16,2 mnkr. Medel har under året fördelats ut till andra verksamheter med 15,5 mnkr. Ej utfördelade medel utgör en positiv avvikelse med 0,7 mnkr.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
13,2	6,7	0,7

Äldreomsorg

Äldreomsorg totalt

Äldreomsorgen visar totalt ett överskott gentemot budget på 27,0 mnkr efter resultatdispositioner.

Antal månadsplatser på vård och omsorgsboenden ökade fram till sommaren för att därefter ligga på en stabil nivå. I genomsnitt har vi under 2024 legat på 405 platser jämfört med 368 stycken 2023.

Användandet av hemtjänst, som gick ner under pandemin, har därefter successivt ökat till nivåer som ligger högre än tidigare år. Även om volymerna 2024 varit högre än tidigare år har ökningen under året varit liten och kan förklaras av ökningen av antalet äldre boende i stadsdelen. Antalet beslutade hemtjänstinsatser har liksom tidigare år sjunkit under sommarperioden men ligger i övrigt tämligen konstant.

Inflationen har avtagit 2024 men verksamheten har ändå sett prisökningar som påverkar verksamheten.

Prognostiserad budgetavvikelse i tertiäl 1, tertiäl 2 och redovisat resultat i bokslutet.

Tertiäl 1	Tertiäl 2	Bokslut
0,0	11,8	27,0

Verksamhetsledning

Verksamhetsledningen uppvisar ett resultat 20,3 mnkr bättre än budget. Överskottet är hänförligt till att man har budgeterat en reserv för att möta underskottet i den egna hemtjänsten samt att man fått statsbidrag för timanställda som saknats i budget.

Enheten för förebyggande verksamhet

Enheten redovisar ett överskott på 0,5 mnkr vilket beror på en god tilldelning av olika bidrag.

Enheten för biståndshandläggning äldreomsorg

Enheten redovisar ett överskott på 18,7 mnkr.

Beviljade och utförda insatser inom äldreomsorgen har inte uppnått de beräknade volymerna som antogs i budget.

Under året har man sett en kraftig minskning av korttidsboende. I budget för 2024 antogs ett

genomsnittligt antal av 28 månadsplatser. Nu kan det konstateras att verksamheten under året haft i genomsnitt 19 månadsplatser.

Vård- och omsorgsboende med demensinriktning är den boendeform med flest platser och antalet månadsplatser har ökat trendmässigt sedan början av 2023. Sedan sommaren 2024 har det varit en svag ökning men med tanke på att insatsen är dyr och omfattar många platser får även en mindre ökning en väsentlig inverkan på avdelningens kostnader. Vård- och omsorgsboende med somatisk inriktning har efter en minskning under hela det föregående året ökat under det första halvåret 2024 för att sedan stabilisera sig under hösten.

Då flera biståndshandläggare har rekryterats under året har konsulter använts för att förstärka verksamheten.

Antal personer, som har hemtjänst har under året legat tämligen stabilt och var i december 2462. Trots noggranna bedömningar har genomsnittliga antalet timmar per person ökat från 36,2 vid årets början till 36,6 i december. Totala antalet beställda hemtjänsttimmar per månad under 2024 har varit 42 918 vilket kan jämföras med 43 851 år 2023.

Utförare

Det kommunövergripande korttidsboendet Kinesen med inriktning på stöd till anhöriga redovisar ett överskott mot budget på 0,4 mnkr. Anslaget för verksamheten höjdes 2024 vilket möjliggjort öppethållande varannan helg.

Den kommunala hemtjänsten i egen regi redovisar ett underskott på 14,2 mnkr.

Utförandegraden, det vill säga antalet utförda hemtjänsttimmar som andel av antal beslutade hemtjänsttimmar är 90 procent att jämföras med 87 procent föregående år. Detta mått är sämre om man undantar hemtjänst på seniorboende där det är lättare att uppnå en hög utförandegrad. Att fortsätta att höja utförandegraden och därmed intäkterna är en förutsättning för att vända utvecklingen. Hemtjänsten kommer att fortsätta arbetet i denna riktning.

Personalsituationen inom hemtjänsten har under året varit ansträngd. Den kommunala hemtjänsten har därför i hög grad fått använda sig av timanställd personal vilket inneburit högre kostnader och svårigheter att uppnå målet om personalkontinuitet.

Reglerna kring dygns- och veckovila har medfört utmaningar i planering och schemaläggning vilket innebär ökade kostnader för verksamheten.

Brommas stadsdelsförvaltnings vård- och omsorgsboenden utgör resultatenheter. De två enheterna visar överskott efter resultatdispositioner på sammanlagt 1,4 mnkr och 2,1 mnkr före. Vård- och omsorgsboenden i egen regi arbetar målmedvetet för att bibehålla en hög beläggningsgrad. Budgeten har förutsatt en beläggning på 98 procent respektive 99 procent Utfallet 2024 sammantaget blev 98,3 procent vilket får anses vara bra med tanke på att det större vård- och omsorgsboendet Mälarbacken drabbades av en omfattande vattenskada vilket innebar att sju lägenheter under flera månader fick tömmas för en renovering. För att totalt nå en ekonomi i balans har den större resultatenheten öppnat upp för korttidsplatser när lediga platser vid avdelningarna för somatik inte har nyttjats fullt ut. Det har bidragit till att öka intäkterna. Båda enheterna har lyckats avveckla användningen av inhyrda sjuksköterskor trots svårigheter att rekrytera egen personal. Ersättningen per dygn är lägre avseende en somatisk

plats än för en demensplats samtidigt som personaltätheten och materialåtgången är ungefär detsamma för båda typerna av platser. Båda resultatenheterna hade redovisat underskott om de inte fått tilldelade statsbidrag.

Antal	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Totalt antal hjälptagare	2 454	2 445	2 442	2 427	2 435	2 440	2 437	2 454	2 460	2 447	2 456	2 462
Antal trygghetslarm	1 708	1 702	1 704	1 694	1 699	1 686	1 696	1 703	1 700	1 704	1 720	1 727
Hemtjänst i ordinärt boende	1 275	1 251	1 246	1 225	1 240	1 230	1 217	1 231	1 255	1 255	1 260	1 279
Personer med dagverksamhet	122	122	116	109	115	114	118	115	114	115	113	109
Personer på servicehus	33	30	30	31	30	33	31	32	32	31	31	29
Månadsplatser korttidsboende	26	20	17	18	17	18	12	17	18	24	20	15
Utförda hemtjänsttimmar	39 919	37 384	38 890	38 130	38 951	37 156	39 185	39 016	38 835	40 618	39 552	39 968
Månadsplatser med heldygnsoomsorg, vob	385	394	399	404	411	415	408	409	408	404	407	410

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenhetens bruttobudget 2024	Resultatöverföring från 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2024 Överskott (-) Underskott (+)	Resultatöverföring till 2025 Överskott (+) Underskott (-)
Avdelning socialtjänst och fritid				
Stöd till funktionsnedsatta				
Grupp och servicebostäder	156 063	-14 939	-667	15 606
Individ- och familjeomsorg				
Långskeppet	14 886	-1 423	-63	1 486
Avdelning förskolan				
Förskoleområde 1	34 953	-2 539	210	2 329
Förskoleområde 2	46 100	-4 952	538	4 414
Förskoleområde 3	47 864	-4 301	126	4 175
Förskoleområde 4	41 512	-3 613	81	3 532
Förskoleområde 5	53 972	-3 915	-278	4 193
Förskoleområde 6	40 881	-3 736	20	3 716
Förskoleområde 7	48 462	-5 057	211	4 846

Resultatenhetens namn	Resultatenhetens bruttobudget 2024	Resultatöverföring från 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2024 Överskott (-) Underskott (+)	Resultatöverföring till 2025 Överskott (+) Underskott (-)
Förskoleområde 8	53 153	-3 881	-211	4 092
Avdelning äldreomsorg				
Brommagården och Sörklippan	75 757	-7 128	-447	7 575
Mälarbacken	275 175	-26 816	-701	27 517
Summa resultatenheter		-82 300	-1 182	83 482

Förvaltningen har tolv resultatenheter under verksamhetsåret 2024, vilka hanteras i särskild ordning i den ekonomiska uppföljningen. Grundvillkoret för att kunna vara resultatenhet är att enhetens budget baseras på intäkter/rörlig ersättning för faktiskt utförda prestationer.

Resultatenheterna har en positiv nettoprognoz med 1,2 mnkr. Mellan resultatenheterna är dock resultatet ojämnt fördelat, med både överskott och underskott. Flera fonder uppnår högsta möjliga avsättning och kan inte fyllas mer. Den ackumulerade fondförändringen prognosticeras till en ökning med 1,2 mnkr.

Ändringar 2025 jämfört med 2024

Resultatenheten Sörklippans & Brommagårdens äldreboende byter namn till Tranebergs & Brommagårdens vård- och omsorgsboende år 2025

År 2024 fanns det åtta resultatenheter, förskoleområden, inom avdelning förskola. Till år 2025 slås dessa ihop till fyra resultatenheter. Dom hopslagna resultatenheternas utgående resultatfonder år 2024 summeras ihop och bildar ingående resultatfonder för respektive ny resultatenhet år 2025:

- Förskoleområde 1 och 3 slås ihop och bildar Område 1,
- Förskoleområde 2 och 8 slås ihop och bildar Område 2,
- Förskoleområde 4 och 7 slås ihop och bildar Område 3, samt
- Förskoleområde 5 och 6 slås ihop och bildar Område 4.

Resultatenheter 2025:

Stöd till funktionsnedsatta

Grupp- och servicebostäder

Individ- och familjeomsorg

Långskeppet

Förskola

Område 1

Område 2

Område 3

Område 4

Äldreomsorg

Investeringar

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2024
Parkinvesteringar	7,2	7,4	0,2	0,2
Reinvesteringar	7,1	4,9	-2,2	-2,2
Nycklade medel Stadsmiljö	9,7	10,0	0,3	0,3
Klimatinvesteringar	2,6	2,0	-0,6	-0,6
Trygghetsinvesteringar	1,6	1,3	-0,3	-0,3
Övriga investeringsmedel	0,0	0,0	0,0	0,0
Maskiner & inventarier	4,9	3,3	-1,7	-1,7
Totalt investeringar	33,1	28,7	-4,4	-4,4

Förvaltningen har en investeringsbudget som överstigit investeringsutgifterna för verksamhetsåret 2024 med 4,4 mnkr. Detta beror främst på osäkerheter kring hur stor kostnaden skulle bli gällande förorenade schaktmassor kring Tunnländsparken. En riskpeng budgeterades för föroreningarna men det blev billigare än förväntat.

Förvaltningen erhöll i kommunfullmäktiges ursprungliga budget för 2024 en ram som uppgick till 26,0 mnkr. Kommunstyrelsen har tillfört ytterligare 7,1 mnkr, varför investeringsbudgeten uppgår till 33,1 mnkr.

Investeringsverksamheten har bedrivits inom ramen för budgeten. Investeringar belastar driftverksamheten långsiktigt och stor försiktighet tillämpas.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ombudgeteringar

Upprustning av Tunnländsparken

Det finns behov att begära budgetjustering på 0,2 mnkr avseende parkinvestering upprustning av Tunnländsparken år 2024. Förvaltningen rustar tillsammans med Trafikkontoret upp Tunnländsparken. Till följd av att bygglov överklagats under 2024 blev det en fördröjning i projektet. Belysning kommer därför att kunna levereras år 2025 istället för år 2024. Medlen bör budgeteras om så att belysningen kan anläggas under 2025.

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Bokslutet för verksamhetsåret 2024 har upprättats enligt den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och i överensstämmelse med riktlinjerna i regler för ekonomisk förvaltning. Detta innebär bland annat att nedanstående principer har följts:

- *Matchningsprincipen*: tillgångar/intäkter och skulder/kostnader har periodiserats på likartat sätt.
- *Försiktighetsprincipen*: kostnader/skulder ska aldrig undervärderas och intäkter/tillgångar aldrig övervärderas.
- *Väsentlighetsprincipen*: kostnader och intäkter har periodiserats om de påverkat resultatet väsentligt. I bokslutet har 50 tusen kronor varit riktmärke för vad som normalt ansetts varit av väsentlig storlek.

Nämndens balansomslutning per den sista december 2024 är 296,8 mnkr, vilket är en ökning med 20,7 mnkr jämfört den utgående balansen vid bokslutet 2023 då balansen uppgick till 276,2 mnkr.

Tillgångar

Nämndens tillgångar består av anläggningstillgångar 197,6 mnkr och omsättningstillgångar med 99,3 mnkr. Anläggningstillgångar har ökat med 14,1 mnkr till följd av fler aktiverade investeringsprojekt samtidigt har även pågående projekt ökat med 5,8 mnkr.

Skulder

Nämndens skulder uppgår till 155,9 mnkr. I huvudsak är nämndens skulder av kortfristig karaktär och är kopplade till den löpande verksamheten.

Övrigt

Särskilda redovisningar

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Nämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2024 varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på förvaltningens systematiska arbete för att förebygga risker och åtgärda oönskade händelser med stöd av väsentlighets- och riskanalyser (VoR). Förvaltningen arbetar med intern kontroll som en integrerad del i styrning och uppföljning och nämnden har systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Organisationen har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel.

Under 2024 har arbetet utgått från följande processer i internkontrollplanen (IKP):

- Att ge barn och unga i Bromma möjligheter till en rik fritid
- Att ge äldre insatser med god kvalitet, trygghet och inflytande
- Att värna den biologiska mångfalden
- Att aktivt arbeta för att främja ren luft, rent vatten och giftfria miljöer
- Effektiv lokalförsörjning i stadens verksamheter
- Att arbeta för god hälsa hos medarbetare
- Att stärka och utveckla det strategiska kompetensförsörjningsarbetet
- Inköp och avtalstrohet
- Systematiskt informationssäkerhetsarbete
- Att arbeta systematiskt med brandskyddsarbetet
- Förebygga otillåten påverkan
- Förebygga välfärdsbrott

Systematiskt kvalitetsarbete

Stockholms stads kvalitetsprogram

Arbetet med implementering av Stockholms stads kvalitetsprogram har fortgått genom ett antal förbättringsåtgärder med syftet att effektivisera och systematisera arbetet och därmed öka kvaliteten för brommaborna. Förvaltningens särskilda fokus på medarbetarperspektivet har fortsatt genom satsningen "Aktivt medarbetarskap", som påbörjades under 2023. Satsningen har en tydlig koppling till stadens personalpolicy och till kvalitetsprogrammet.

Under 2024 startades förvaltningens innovationsråd. Innovationsrådets arbete syftar till att skapa en kultur som genomsyras av de förhållningssätt som krävs för att skapa förutsättningar för innovation samt att ge stöd till verksamheter i utvecklings- och innovationsfrågor. Rådet ska även inspirera verksamheter att våga testa nya arbetssätt och fungera som bollplank för verksamheterna i deras utvecklings- och innovationsprocesser. Rådet utgörs av innovationsambassadörer som representerar hela förvaltningen, samtliga avdelningar och så väl verksamheter som stödfunktioner. Denna representation ska leda till att hela förvaltningen involveras, entusiasmeras, känner ansvar och delaktighet i förvaltningens vidare arbete med innovation. Arbetet med att bygga upp en struktur för att omhänderta idéer och förslag från medarbetare samt rådets funktion och arbetssätt kommer fortsätta utvecklas under 2025.

Avdelning förskolas har under året arbetet i enlighet med en lokal handlingsplan för det systematiska kvalitetsarbetet syftar till att tydliggöra förväntningar och att lyfta fram de processer som stadsdelen identifierat som särskilt viktiga i arbetet. Avdelningen har vidare valt att fokusera det systematiska kvalitetsarbetet utifrån lärande, vårdnadshavare, medarbetare och ekonomi. Det systematiska kvalitetsarbetet sker på flera olika nivåer och rektorerna ser ständig över och utvecklar sina metoder för att kunna svara upp mot läroplanen och nämndens krav.

Avdelning socialtjänst och fritid har fokuserat på systematiska förbättringar av kvaliteten i sina verksamheter, i linje med stadens kvalitetsprogram. Centrala teman inkluderar kvalitetssäkring, medarbetarengagemang och innovation.

Inom äldreomsorgen har utvecklat avdelningen utvecklat sitt kvalitetsledningssystem. Arbetet har inneburit att gemensamma rutiner har tagits fram för att skapa trygghet för så väl personal som brukare.

Kvalitetsutmärkelsen

Från avdelning äldreomsorg deltog den förebyggande verksamheten i årets kvalitetsutmärkelse. Vid ceremonin i november erhöll verksamheten även utmärkelsen för sitt arbete med systematiskt kvalitetsarbete med följande motivering:

"Verksamheten arbetar proaktivt för att stärka seniora stockholmares hälsa. Med ett starkt fokus på kvalitet och systematisk utveckling har verksamheten skapat en tydlig struktur där medarbetarna är engagerat delaktiga.

Målgruppens behov och önskemål står i centrum. Och medarbetarnas metoder och arbetssätt präglas av ett professionellt och inkluderande förhållningssätt.

Ledarskapet främjar självständighet och delaktighet för medarbetare i kvalitetsarbetet. Medarbetares initiativ och kompetens värdesätts och genom behovsanpassat stöd, coachning och systematisk kunskapsdelning och lärande mellan varandra bidrar medarbetarna aktivt till förbättringar."

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål är värdefull information för förvaltningens arbete med att utveckla kvaliteten i verksamheten. De ger möjlighet att förebygga och åtgärda brister och att identifiera förbättringsområden. Inom förvaltningens verksamheter finns det en öppenhet och lyhördhet för synpunkter och klagomål samt rutiner för att rätta till fel och brister som uppkommer. Klagomål löses vanligtvis inom berörd enhet i dialog med den som har lämnat klagomålet.

I förvaltningens verksamheter registreras klagomål och synpunkter i varierande grad. Det innebär att den statistik som har levererats från enheterna inte är fullständig. Skriftliga synpunkter/klagomål registreras som regel av enheterna, en del diarieförs. Men flertalet synpunkter och klagomål i verksamheterna framförs muntligt och kanske även hanteras omedelbart. Klagomål som inkommer följs alltid upp inom berörd enhet och de som lämnat klagomål har fått återkoppling.

Det arbete som startades upp under året avseende en uppdatering av nämndens rutin för hantering av klagomål och synpunkter har pausats då det under arbetet har framkommit att staden bedriver ett utvecklingsarbete centralt som förvaltningen har valt att invänta.

Förskola

Avdelning förskola har sammanlagt under året tagit emot 131 positiva synpunkter och 87 klagomål. Bland synpunkter och klagomål är det en stor spridning om vilka teman som tas upp. Antalet synpunkter varierar mellan åren och ofta har enstaka interna eller externa

händelser en påverkan i summeringen av dem. Under året den tragiska olyckshändelsen i Umeå gjort att många synpunkter har nått förskolorna. Andra ämnen som också varit aktuella är frågor kring mat och i allmän information om verksamheten. Lokalförändringar, där förskolor stängs eller flyttas leder också till ökat inflöde av synpunkter. Flera områden tar också upp bemötande som en vanlig synpunkt och där ledning tillsammans med arbetslagen arbetar med insatser där synpunkter inkommit.

Socialtjänst och fritid

Avdelningen har tagit emot 167 positiva synpunkter och 126 klagomål under året. Flertalet synpunkter och klagomål har tagits emot av utförarenheterna. Återkoppling har givits till den som lämnat klagomålet så snart det varit möjligt. Inkomna klagomål har tagits upp på mötesforum med medarbetare. Vissa enheter har även lyft klagomålen i sina ledningsgrupper. Vid behov har åtgärder genomförts för att situationen som skapade klagomålet inte ska upprepas.

Äldreomsorg

Under året har sammanlagt 55 positiva synpunkter och 32 klagomål inkommit till äldreomsorgens verksamheter. Flest positiva synpunkterna har kommit in till de förebyggande verksamheterna där besökarna gett beröm till innehållet, och till Mälarbackens vård- och omsorgsboende där många är nöjda med bemötandet. De klagomål som registrerats under året handlar övervägande om insatsens innehåll och bemötande.

Klagomålen utreds på respektive enhet och återkoppling sker till den som lämnat in klagomålet. Utifrån resultatet från brukarundersökningen, som visar att relativt få vet vart man vänder sig med synpunkter eller klagomål, har ett arbete pågått inom avdelningen under året. Trots riktade insatser att belysa vart man kan vända sig med synpunkter och klagomål bland annat genom informationsmaterial har det inte inkommit fler synpunkter och klagomål än tidigare år.

Antal positiva synpunkter

	Avdelning Förskola	Avdelning Socialtjänst och fritid	Avdelning Äldreomsorg
Tillgänglighet	14	14	0
Bemötande	49	53	38
Kompetens	32	29	3
Kontinuitet	1	8	0
Information	20	22	2
Handläggning	14	5	1
Insatsens innehåll	1	27	11
Annat	0	9	0
SUMMA	131	167	55

Antal klagomål

	Avdelning Förskola	Avdelning Socialtjänst och fritid	Avdelning Äldreomsorg
Tillgänglighet	14	6	3
Bemötande	49	13	10
Kompetens	32	17	1
Kontinuitet	1	13	0
Information	20	18	0
Handläggning	14	12	1
Insatsens innehåll	1	18	14
Annat	0	29	3
SUMMA	131	126	32

"Tyck till" för felanmälan eller synpunkter

Synpunkter från allmänheten har kommit in till stadsmiljöenheten via mejl, telefonsamtal och appen Tyck till. Synpunkterna har rört en rad olika aspekter, bland annat idéer om hur parker och lekplatser kan utvecklas, felanmälningar av lekutrustning, vegetation som är siktskymmande eller inkräktar på tomtmark. Idéer som kommer in sparas och beaktas vid underhåll och investeringar. Klagomål och frågor besvaras, företrädesvis genom ärendehanteringssystemet Artvise. Uppmärksammade brister åtgärdas när det är relevant. Felanmälningar går till parkdriftsentreprenören för åtgärd. Synpunkter på upplevd otrygghet skickas även till förvaltningens trygghetssamordnare för kännedom.

Nedan redovisas antal inkomna ärenden i Tyck till under 2024:

Kategori	Antal
Beröm	57
Felanmälan	5881
Fråga	388
Idé	272
Klagomål	219

Nämnden har fått in ett stort antal medborgarförslag under året som berör stadsmiljöverksamheten samt närliggande verksamhetsområden där stadsdelen saknar rådighet. Avdelningen skriver fram förslag till svar som behandlas i nämnden. Under året har en ny rutin för hantering av medborgarförslag tagits fram med syftet att skapa en ökad systematik i hanteringen. Rutinen tillämpas från och med december 2024 efter beslut i nämnden.

Verksamhetsuppföljning av externa utförare

Inom avdelning socialtjänst och fritid har tre avtalsuppföljningar genomförts i privat regi på uppdrag av socialförvaltningen. Verksamhetsuppföljningarna ska kontrollera att de upphandlade utförarna motsvarar de uppställda kraven i enlighet med avtalet (LOV). 2024 har korttidshem för barn och unga (LSS) följts upp. Inför besöken har rutiner och andra dokument inhämtats. Verksamheterna har behövt göra mindre kompletteringar för att kunna bedömas

bedriva verksamhet i enlighet med avtal. Uppföljningarna har skett genom fysiska besök i verksamheterna.

Under året har avdelning äldreomsorg, på uppdrag av äldreförvaltningen, genomfört sex verksamhetsuppföljningar av hemtjänst som drivs i privat regi. Vid uppföljningarna har en gemensam mall använts och inför besöken har rutiner och dokument inhämtats.

Uppföljningarna har skett genom fysiska besök på verksamheterna. Uppföljningarna visade överlag att verksamheterna har de förutsättningar som krävs för att bedriva en god och säker vård och omsorg. Vissa verksamheter har behövt komplettera med att upprätta eller uppdatera rutiner för ett eller flera områden.

Lex Sarah

Inom socialtjänsten har 14 lex Sarah-rapporter inkommit under året. Vissa rapporter berör flera områden:

- 12 berör brister i rättssäkerhet vid handläggning eller genomförande
- 5 berör brister i utförande av insats
- 1 berör psykiska övergrepp
- 1 berör fysiska övergrepp

Fyra av rapporterna har upprättats inom enheten för barn och unga, sex inom enheten för vuxna, tre inom enheten för personligt stöd och en inom resursenheten. En händelse har anmälts till IVO (fysiska övergrepp/brister i rättssäkerhet vid handläggning och genomförande). Alla rapporter utreds och åtgärder genomförs för att förebygga att liknade händelser inte sker igen.

Under året har sammanlagt sex händelser utretts enligt lex Sarah inom äldreomsorgen. Fyra av händelserna har inträffat inom hemtjänst, en inom vård- och omsorgsboende och en inom enheten för biståndshandläggning. Händelserna har handlat om brist i insats, ekonomiskt övergrepp samt en personuppgiftsincident. Ingen händelse har varit i behov av att rapporteras till IVO.

Alla rapporter utreds och åtgärder genomförs för att förebygga att liknade händelser inte sker igen.

Lex Maria

Under året har två händelser utretts enligt lex Maria i förvaltningens vård- och omsorgsboenden. Båda händelserna har handlat om läkemedelsavvikelse. Medicinskt ansvarig sjuksköterska har utrett händelsen och åtgärder har vidtagits för att förhindra att något liknande ska inträffa igen. Händelserna rapporterades till IVO.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Checklista för årlig uppföljning

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete förebygger ohälsa och olycksfall samt bidrar till en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv. Det är en ständig process enligt fastställt årshjul för att

på ett systematiskt sätt undersöka arbetsmiljön, vidta åtgärder och följa upp dem så de får avsedd effekt. Det kräver också en tydlighet i ansvar och roller samt att parterna har tillräckliga kunskaper.

Utförda insatser 2024:

- Förvaltningen har slutfört en grundläggande arbetsmiljöutbildning (SuntArbetsliv) för nya chefer och skyddsombud våren 2024. Under hösten har ytterligare en grundläggande arbetsmiljöutbildning (SuntArbetsliv) påbörjats och kommer att slutföras i början av 2025. Utbildningen planeras och genomförs partsgemensamt i samverkan[BH1] med arbetsgivarrepresentanter och skyddsombud.
- Fortsatt arbete med att utveckla friskfaktorer fortsätter inom ramen för stadens kvalitetsprogram, stadens chefsprofil samt aktivt medarbetarskap och är även en naturlig del i förvaltningens utbildningar inom arbetsmiljö- och hälsoområdet.
- Nya chefer har fått en introduktion i stadens incidentrapporteringsystem IA, där arbetsskador, tillbud och andra incidenter rapporteras, åtgärdas och följs upp systematiskt.
- Brommas interna Arbetsmiljöhandbok har reviderats och publicerats på intranätet samt på en ny samarbetsyta "Chef i Bromma".
- Resultatet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet kommer att ske i SAM-ILS för år 2024 och redovisas i samtliga samverkansgrupper under 2025. En utbildning i det nya systemet har hållits för samtliga chefer.
- Resultatet av dokumentationen av aktiva åtgärder har presenterats i samtliga samverkansgrupper under hösten 2024.
- I förvaltningsgruppen har en workshop genomförts på temat tystnadskultur som en kompetenshöjande insats.

Arbetet med att stötta cheferna genom hela rehabiliteringsprocessen har fortsatt att prioriteras likaså det förebyggande arbetet med särskild uppmärksamhet på korttidsjukfrånvaron där hälsosamtal (vid mer än tre sjuktillfällen inom sex månader) är en viktig åtgärd för att så tidigt som möjligt utröna vad medarbetarens frånvaro beror på och se vilka möjligheter/åtgärder som finns för att stärka hälsan och undvika en längre sjukskrivning.

Kontinuerlig uppföljning av sjukfrånvaron sker tillsammans med respektive chef dels inom ett område på äldreomsorgen och dels inom ett område på förskolan. Dessa uppföljningar har fallit mycket väldigt väl ut och förhoppningen är att utöka dessa uppföljningar till att gälla flera enheter. Den positiva utvecklingen av sjukfrånvaron fortsätter. I november var sjukfrånvaron 8,7 procent totalt, vilket är 1,1 procentenheter lägre än 2023 (9,8). För rullande tolv år är den totala sjukfrånvaron på 8,1 procent och korttidsfrånvaron (dag 1-14) på 2,8 procent.

Under våren har förvaltningen fortsatt med de s.k. dialoggrupperna angående misskötsamhet och rehabilitering. Syftet med dessa grupper är att chefer ska ges möjlighet att under lugna förhållanden få reflektera kring sin roll och ledarstil i rehabiliterings- och misskötsamhetsärenden genom att utbyta erfarenheter och lära av varandra. Grupperna är mycket uppskattade av våra chefer och utvärderingen bekräftar det. Totalt har närmare 70

procent av våra chefer deltagit i dessa grupper.

Avdelningen har även haft en kontakt med en forskningsledare från Stockholms universitet. Detta för att Bromma stadsdelsförvaltning eventuellt under hösten 2025 kan få delta i ett forskningsprojekt om inlåsning och sjukfrånvaro.

Övrigt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör

Susanna Halldin Olsson, Ansvarig

Datum

2025-01-31

2025-01-31